



ÇANAKKALE SAVAŞLARINDA

BURSA
SEYYAR JANDARMA TABURU



Bursa Büyükşehir Belediyesi Kitaplığı / Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu



Proje Yürütücüsü / Bursa Araştırmaları Merkezi www.bursaarastirmalari Merkezi.org

Yazan - Derleyen / Aziz Elbas

Metin Tashihi ve Fotoğraf Seçimi / Sibel Gök

Görsel Tasarım / Yakup Şahiner

ISBN / 978-605-9968-31-7

Basım Yılı ve Yeri / 1. Baskı; Mart 2014, Akmat Akinoğlu Matbaacılık A.Ş. / Bursa



Yapım / © 2015 Bursa Kültür A.Ş. Bu kitabın tüm yayın hakları Bursa Kültür A.Ş.'ye aittir. Yazılı izin olmadan kısmen ya da tamamen yeniden basılamaz.

Dağıtım / Bursa Kültür A.Ş. - Merinos Atatürk Kongre Kültür Merkezi B Kapısı Osmangazi-Bursa/Türkiye
Tel: + 90 224 253 26 46 Faks: + 90 224 253 14 85 info@bursakultur.com / www.bursakultur.com

Kütüphane Bilgi Kartı / Catalog-in-Publication Data (CIP)
Elbas, Aziz / Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu
1. Çanakkale'de Bursa 2. Seyyar Jandarma 3.Çanakkale 4. Jandarma

İÇİNDEKİLER

SUNUM	5
ÖNSÖZ	7
ÇANAKKALE SAVAŞLARINDA BURSA SEYYAR JANDARMA TABURU	18
HARP CERİDELERİ (RAPORLAR I)	55
1 No.lu Harp Ceridesi (34 sayfa).....	55
2 No.lu Harp Ceridesi (14 Sayfa).....	111
3 No.lu Harp Ceridesi.....	118
CEPHEDEN HABERLER	121
Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu Zaiyat Listesi.....	134
Çanakkale Savaşlarında Gelibolu Seyyar Jandarma Taburu Zaiyat Listesi.....	142



*Bursa Büyükşehir Belediyesi tarafından 2015 yılında düzenlemesi yapılan
Bursa Seyyar Jandarma Taburu Şehitliği - Kireçtepe*

SUNUM

1915-1916 yıllarında gerçekleşen Çanakkale Savaşı, tarihimizin en şerefli sayfalarını dolduran bir zafer destanıdır. Bu savaş sadece bizim tarihimizin değil, dünyanın yakın tarihinin en önemli savaşlarından biridir. Zira ilgili bütün ulusları derinden etkilemiştir. Ordumuz, İngiliz ve Fransız donanmalarına karşı Çanakkale Boğazı'nda aylar süren bir dizi deniz ve kara savaşından sonra 300 bine yakın askerimizi şehit vermiş ve düşman donanmalarına ağır kayıplar verdirek onları geri çekilmek zorunda bırakmıştır. Yakın tarihimizde yazılan bu destan, ecdadımızın aziz hatırasını hatırlatacak, milli birlik ve beraberliğimizi daima canlı tutacak izler bırakmıştır.

Seddülbahir'de, Arıburnu'nda, Zığındere'de, Tekketepe'de, Anafartalarda ve daha bir çok cephede Çanakkale'yi geçilmez yapan kahramanlarımız, Türk askerinin gücünü, koşullar ne kadar ağır olursa olsun tüm zorlukların üstesinden gelebilecek güç ve inanca sahip olduğunu dünyaya haykırmıştır.

Bu muharebede Bursa'dan 5 bin asker şehit oldu. Boğazı geçemeyen itilaf devletleri, karaya çıkarma yapıp hareket başlattıklarında, savunma hatlarımızı güçlendiren takviye birliklerden biri de Bursa Seyyar Jandarma Taburu idi. Yaklaşık 1000 kişiden oluşan Yüzbaşı Hasan Tahsin Bey komutasındaki taburumuz, savaşın kaderini değiştiren stratejik savunmaların hep en önünde yer almıştır.

Cepheden cepheye koşarak bir nevi özel görev taburu olarak muharebelerde yer alan Bursa Seyyar Jandarma Taburu, ağır kayıplar vermesine karşın düşman saldırılarını kırarak tarihe altın harflerle geçmiştir.

Bu çalışma, özelde Bursa Seyyar Jandarma Taburu'nun işlevini anlatırken, genelde Çanakkale'de sergilenen insanüstü gayretin de resmidir.

Bu vesileyle Çanakkale'de destan yazan tüm kahramanlarımızı bir kez daha rahmet ve minnetle anıyoruz. Ruhları şad olsun.

Recep Altepe

Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı



*Çanakkale Savaşlarında cephede dinlenen bir grup genç zabıt
(Yetkin İşcen, a.g.e., Ankara 2013)*

ÖNSÖZ

Tarihimizin şanlı ve bir o kadar da kanlı savaşlarından birisi olan Çanakkale’de elde edilen destansı zafer, bizleri bu topraklara sonsuza değin gömmek isteyenlere dünya var oldukça unutulmaz bir ders olarak karşlarına çıkacaktır. ‘Çanakkale Geçilmez’ haykırışı tüm dünyaya ezberlettirilmiştir. Yedi düvele karşı verilen insanüstü mücadelenin şanlı destanıdır Çanakkale.

18 Mart 1915 tarihinde denizden başlatılan savaş ile başarı gelmeyince bu kez işgal girişimleri karadan başlatılır. Sekiz ay devam eden ve mahşeri aratmayan mücadelenin yaşandığı kara savaşları. Anafartalar, Conkbayır, Alçıtepe, Kirte, Kerevizdere, Zığındere, Arıburnu, Teke Burnu, Kanlıdere ve Kireçtepe... Daha nice mevkii ve mevziler... Göğüs göğü se mücadelelerin verildiği kanlı muharebeler. Karşılıklı taktik savaşları, açlık, susuzluk, hastalıklar, taarruzlar, sıcak ve soğuk. Ancak yaşananlara rağmen kaybedilmeyen iki şey var; Sarsılmaz iman ve cesaret. Savaş sonunda her iki taraftan toplamda 500 bine yakın kaybedilen çoğu genç yaşta insan. Kara harbinin çetin geçtiği günlerde bir- çok bölgeden takviyeler yapılır. Bıyığı yeni terleyen medrese talebeleri, sıbyan mektebi talebeleri, tekkelerden dervişler ve daha niceleri bu kutlu mücadelede yerlerini almak için cephelerde buluverirler kendilerini. Bunlarda yetmez, ilave olarak iç asayişten sorumlu jandarma bölükleri de bir bir cepheye gönderilirler.

Fakat cephelerin pek isimleri anılmayan bu kahraman birlikleri, kitaplarla, dizilerle ve filmlerle dillerden düşmeyen tümenler ve alaylar kadar çokça bilinmezler. Bu kahraman birliklerden birisi de Bursa Seyyar Jandarma Taburudur. Gidenlerin hiç birinin geri dönmediği o kutlu birlik. Yolunu dahi birçoğumuzun bilmediği ve bulamadığı şehadet mekânlarında sessizce yatarlar. Kimi Kirmasti, kimi Yenişehir, kimi Orhaneli, kimi Mudanya, kimi Filaderli... Onları neredeyse bütün kritik cephelerdeki savaş meydanlarında buluruz. Hisar Kale, Kireçtepe, Anafartalar, Kerevizdere...

Gelibolu’da neredeyse basmadık yer bırakmayan Bursa Seyyar Jandarma Taburu verilen görevleri layıkıyla yerine getirerek bir anlamda savaşın gidişatını değiştiren savaş hamlelerinin hep önemli bir unsuru olmuştur. Cepheden cepheye koşup bir nevi özel görev taburu olarak muharebelerde yer alan Bursa Seyyar Jandarma Taburu, ağır kayıplar vermesine karşın düşman saldırılarını kırarak tarihe altın harflerle geçmiştir.

Şehit olan arkadaşları anısına geride kalan gaziler Kireçtepe’de top mermi kovanlarını üst üste koyup Çanakkale’deki ilk şehitlik anıtını yaparak bu onurlu ve yüce mücadeleyi ölümsüzleştirirler. Bu şehitlik savaş esnasında kurulan gerçek bir şehitliktir. Anıtın hemen önünde yazıları az okunabilen taştta; “5. Fırkaya mensup 11. Topçu alayı 1. Bölük / 11.

Topçu alayı 1. Bölük / 2. İstihkam Taburu / 3. Bölük / 3. İstihkam Taburu 2. Bölük / Gelibolu Jandarma Taburu / 1. Piyade Alayı / 19. Piyade Alayı / 127. Piyade Alayı / 17. Piyade Alayı 1. Tabur / 39. Piyade Alayı 1. Tabur'un şehitleri" ifadesi yer alır.

Şehitlikte yer alan kitabede "6/8 Ağustos 1915'te Gelibolu ve Bursa Jandarma Taburlarının kahramanca çarpışan 3 bölüğü, iki tugay gücüne ulaşan İngiliz kuvvetlerini Karakol Dağı ve Kireçtepe'de durdurup Anafartalar Grubu'nun kuzey yanını korumuştur." yazmaktadır.

Gösterdikleri kahramanlıklardan oldukça etkilenen Miralay Mustafa Kemal birliği burada ziyaret eder. Şehitlik anıtının önünde hepimizin gözlerine aşına fotoğraf hatıra kalır. Ulaşılması oldukça zor bir arazi kesiminde Kireçtepe sırtlarında Kapanca Tepesinde yer alan şehitliğe Anafartalar ve Tuz Gölü tarafından bağlanan toprak bir yol ile ulaşılmaktadır. Ulaşılması hayli güç bir arazi kesiminde bulunan bu anıt 1992 yılında geliş güzel yenilenerek düzenlenen bir törenle açılmıştır. Ne acıdır ki türlü yokluk ve imkansızlıklarla verilen ve her bir görevi layıkıyla yerine getirip personelinin tamamını şehit vererek görevini tamamlayan Bursa Jandarma Taburu hakkında birkaç cümle ve birkaç satırdan başka bir bilgi ve yazı bulma imkanı yoktur. Bunu anlamak ise oldukça güçtür.

Bu onurlu mücadelenin neferleri olan aziz şehitlerimizin torunları olarak kahraman atalarına minnet borçlarını bir nebze de olsa giderme adına oldukça önemli bir projeyi gündemine alan Bursa Büyükşehir Belediyesi ve Bursa Garnizon Komutanlığı şehitliğin yenilenerek şehitlerimizin aziz hatırasına bir nebze de olsa sahip çıkmanın heyecanlı telaşı içerisinde.

M. Akif'in;

"Ey, bu topraklar için toprağa düşmüş asker!

Gökten ecdâd inerek öpse o pâk alını değer."

diye kısaca tarif ettiği ecdadımıza karşı bir nebze de olsa görevimizi yerine getirme gayreti oldukça takdire şayandır.

Bu kapsamda şehitlik ve çevresi özgün yapısı korunarak tamamen yenilenmekte... Anıttan, çevresine; ulaşım yolundan, gelecek ziyaretçilerin ihtiyaçlarına değin her bir detay düşünülmüş olarak çalışmalar sürdürülmektedir. Hedef 18 Mart 2015 tarihinde şehitlerimizin Bursalı torunlarını okunacak dualarla burada buluşturacaktır. Çalışmaların en önemli yönü ise yeniden hatırlamak ve hatırlatmak olacaktır.

Ruhları Şad Olsun.

Aziz Elbas

Bursa Büyükşehir Belediyesi
Kültür ve Turizm Dairesi Başkanı

ÇANAKKALE SAVAŞLARINA GENEL BİR BAKIŞ

1915-1916 yılları arasında Gelibolu Yarımadası'nda Osmanlı Devleti ile İtilaf Devletleri arasında deniz ve kara muharebeleri şeklinde süren Çanakkale Savaşları her iki tarafında ağır kayıplar vermesine neden olmuş, savaş neticesinde İtilaf Devletleri Çanakkale'den geri çekilmek zorunda kalmıştır.

I. Dünya Savaşı sürerken İtilaf Devletleri (özellikle İngiltere) Çanakkale Boğazı'nın kontrolünü ele geçirerek Marmara Denizi'ne ulaşmak ve İstanbul'u alarak boğazlara hâkim olmak arzusundaydı. Bu sayede Rusya'ya erzak ve askeri ikmal yolu açılacaktı. Aynı zamanda İstanbul zapt edilerek Almanya'nın müttefiklerinden biri olan Osmanlı Devleti saf dışı bırakılacak, böylece İttifak Devletleri zayıflatılacak ve Anadolu'da Türk hâkimiyetine son verilmiş olacaktı. Nihai noktada 600 yıllık Osmanlı İmparatorluğu'nu tarihten silmek amaçlanıyordu. Mevcut durum İtilaf Devletleri için bulunmaz fırsattı ve onlarda bu fırsatı değerlendirmek isteyeceklerdi. Almanya ile birlikte savaşa giren Osmanlı Devleti'nin askeri gücü Balkan Harbi'nden sonra oldukça küçümseyordu. Çanakkale Boğazı'nın geçilmesi ve bu sayede İstanbul'un kuşatılması İtilaf Devletleri açısından basit ama önemli bir adımdı.

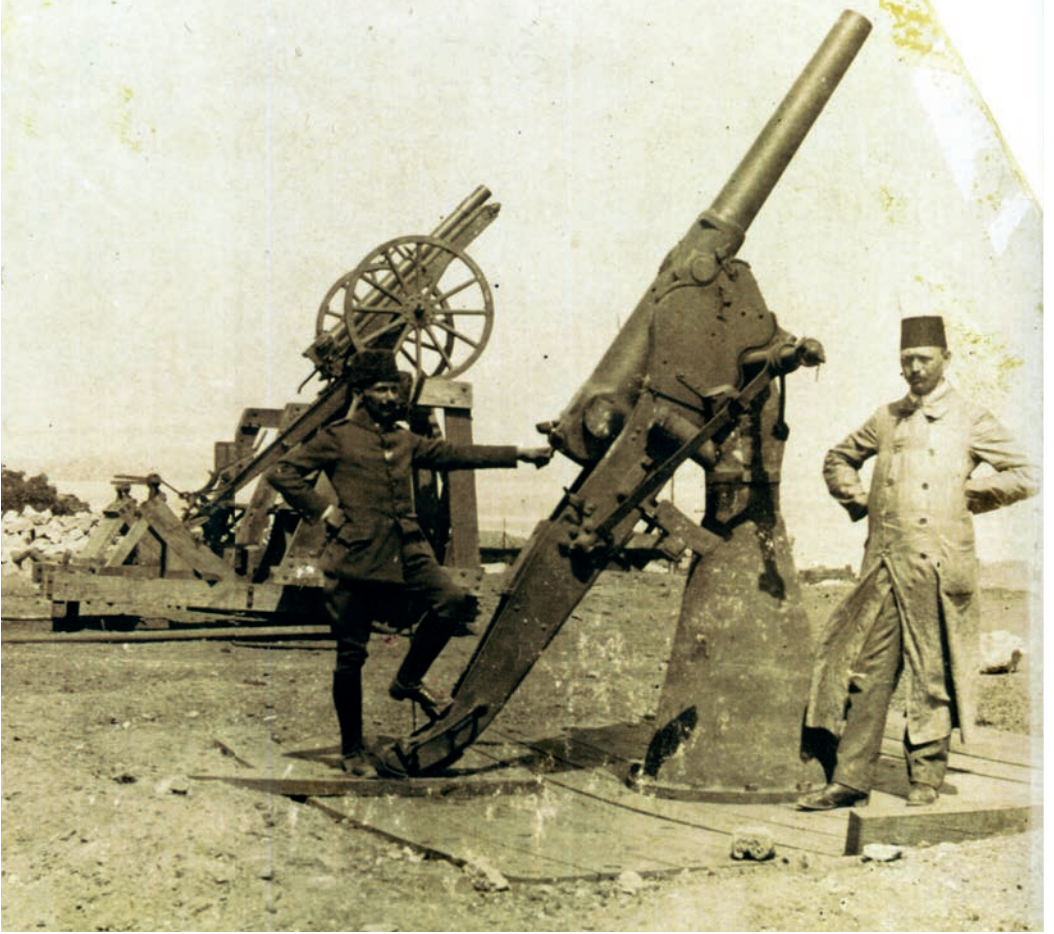
Çanakkale Cephesi'nde deniz savaşları, Birleşik Krallık ve Fransa gemilerinden oluşan bir donanmanın 19 Şubat 1915'te Boğaz'a geniş çaplı bombardımanı ile başladı. İlk gün Çanakkale'nin Avrupa yakasındaki Ertuğrul ve Seddülbahir tabyaları ile Anadolu yakasındaki Kumkale ve Orhaniye tabyaları ağır bombardıman altında kaldılar. En güçlü saldırı 18 Mart 1915 günü yaşandı. Ancak Nusret Mayın Gemisi'nin ve Türk topçusunun destanlaşan kahramanlıkları ile pek çok düşman savaş gemisi boğaza gömüldü ve İtilaf Devletleri deniz savaşından vazgeçti.



Boğaz'ın Anadolu sahilindeki Hamidiye Tabyasının bonetleri. Toplar, cephanenin depolandığı bu bonetler arasında yer alıyordu. (Yetkin İşcen, Çanakkale, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı Yayınları, Ankara 2013)



Bigali Kalesi içinde oluşturulan silah tamir atölyesinin açılışında Esat Paşa ve subayları
(Yetkin İşcen, a.g.e., Ankara 2013)



*Çanakkale Savaşlarında uçaksavar olarak kullanılan topların başında Türk ve Alman subayları
(Yetkin İşcen, a.g.e., Ankara 2013)*

Deniz savaşlarıyla bir sonuç alamayacağını anlayan İtilaf Kuvvetleri, General Hamilton yönetimindeki Anzak, İngiliz ve Fransız kara kuvvetleri ile 25 Nisan 1915 tarihinde kara harekâtına başladı. General Hamilton, donanmanın da desteğiyle Gelibolu Yarımadası'ndaki çeşitli alanlara kuvvet çıkartarak yarımadanın denetimini ele geçirmeyi ve böylece Osmanlı kıyı topçusunu etkisiz hale getirmeyi amaçladı. Bunun için iki ana çıkarma bölgesi belirlenmişti. Bunlardan biri, yarımadanın en güney ucu olan ve Seddülbahir olarak bilinen bölge, diğeri ise daha kuzeydeki Kabatepe-Küçük Arıburnu arasındaki kumsaldı. Üç taraftan da donanma topçu ateşiyle desteklenebilir bir bölge olduğu için Seddülbahir'e daha çok ağırlık verildi.

Mareşal Liman Van Sanders yönetimindeki Türk ordusu, Seddülbahir, Arıburnu, Kirte, Sığındere ve diğeri mevzilerde gerçekleşen saldırılarda kahramanca savaştı ve binlerce şehit verdi. İngiliz, Anzak ve Fransız çıkarma kuvvetleri her ne kadar Seddülbahir ve Arıburnu sahillerinde köprübaşları oluşturmayı başardılarsa da Osmanlı kuvvetlerinin inatçı savunmaları ve zaman zaman giriştikleri karşı taarruzlar sonucunda Gelibolu Yarımadası'nı işgalde başarılı olamadılar. Bunun üzerine sahildeki kuvvetleri takviye etmek için Arıburnu'nun kuzeyinde Suvla Koyu'na 6 Ağustos 1915 tarihinde yeni kuvvetlerle bir üçüncü çıkarma yapıldı. Ancak 9 Ağustos'ta Kurmay Albay Mustafa Kemal'in komutasında yapılan karşı taarruzda İngiliz Komutanlığı ihtiyat tümenini ateş hattına sürerek sahilde tutunmayı ancak başarabildi. Mustafa Kemal ertesi gün Kocaçimentepe – Conkbayırı hattında yeni bir karşı taarruz gerçekleştirecek bu hattaki Anzak birliklerini de geri attı. İngiliz ve Anzak kuvvetlerinin İkinci Anafartalar Muharebesi olarak bilinen genel taarruzları ise Osmanlı savunmasını aşamadı. Kanlı çarpışmalar 1916 Ocak ayına kadar sürdü. Türk ordusu büyük bir zafer kazanırken, İngiliz, Anzak ve Fransız kuvvetleri Gelibolu Yarımadasını 8-9 Ocak 1916'da tahliye etmek zorunda kaldı.



İngiliz gemilerinden atılmış ama düştüğü yerde patlamamış bir top mermisi ile Türk ve Alman subaylar (Yetkin İşcen, a.g.e., Ankara 2013)



1

2

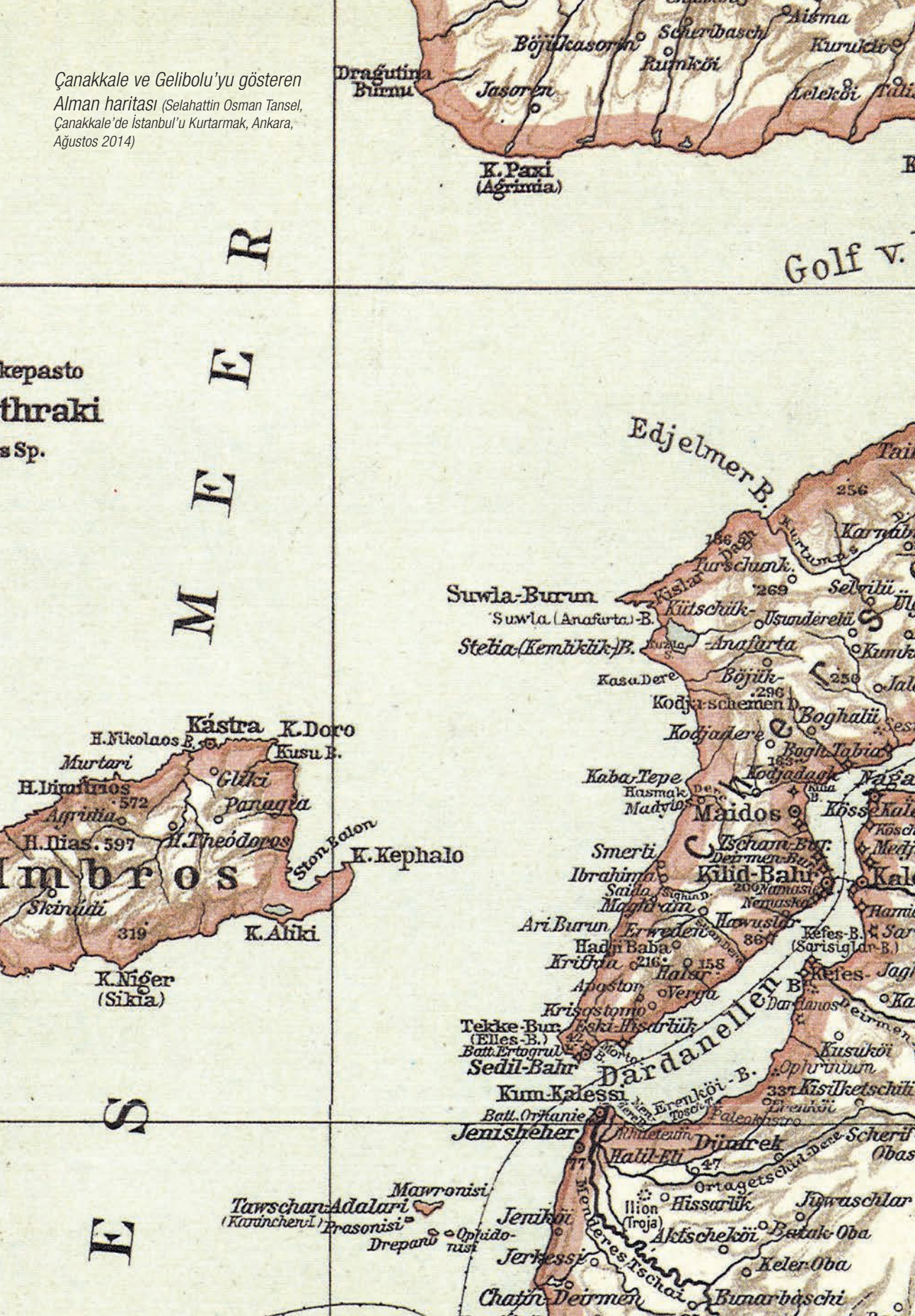
3

4

5

6

Çanakkale ve Gelibolu'yu gösteren Alman haritası (Selahattin Osman Tansel, Çanakkale'de İstanbul'u Kurtarmak, Ankara, Ağustos 2014)



kepasto
thraci
s Sp.

Golf v.

M
E
D
I
T
E
R
R
A
N
E
E
N

M I M B R O S

K. Nigeir (Sikia)

K. Kephalo

K. Ahiki

K. Doru

K. Kusu B.

H. Nikolaos B.

Murtari

H. Dimitrios

572

Agriutia

H. Dias. 597

H. Theodoros

Gliki

Paragria

Ston. Balon

Edjelmer B.

Suwla-Burun

Suwla (Anafarta) B.

Stetia (Kemaklik) B.

Kasa Dere

Kodja-schemen B.

Kodjadere

Kaba-Tepe

Hasmak

Madyas

Smerti

Ibrahimia

Saida

Magla-an

Ari-Burun

Erwelen

Hadji Baba

Krifiha

216

Aposton

Krisostomo

Tekke-Bun (Elles-B.)

Batt. Ertogrul

Sedil-Bahr

Kim-Kalessi

Batt. Orhanie

Jenisheher

Mawronisi

Tawschar-Adalari (Karanchen-I)

Prasonisi

Drepanu

Ophidionast

Jenikoi

Jerkessi

Chatin-Deirmen

K. Pazi (Agrinlia)

Böyükkasorn

Jasoren

Scheribaschi

Kumkoi

Aisma

Kurukci

Aleleko

Taii

Karnab

Selvili

Kumkoi

Jala

Boghalii

Bogh Tabia

Kodjadank

Naga

Koschale

Kosch Medji

Kal

Nami

Kefes-B. (Sarisiglar-B.)

Kefes Jagi

Kusukoi

Kisiketschili

Dardanelen B.

Hawuslar

867

Halsar

Verga

Erenkoi-B.

Falenhastro

Dimrek

Hatil-Eli

27

Hissariuk

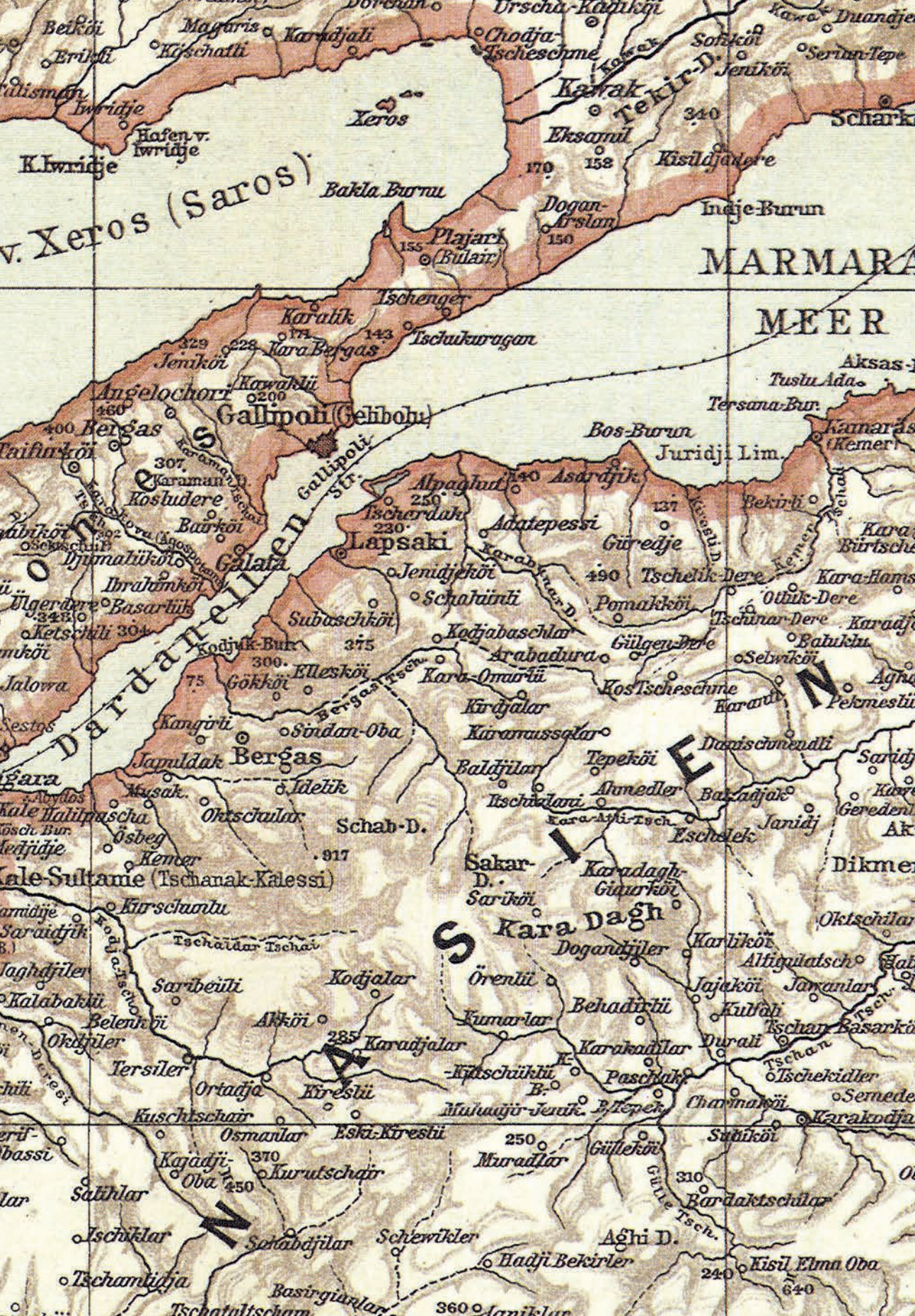
Juwaschlar

Batak-Oba

Keler-Oba

Bunarbaschi

E
S



ÇANAKKALE SAVAŞLARINDA

BURSA SEYYAR JANDARMA TABURU

Dünya milletleri ile karşılaştırıldığında, düzenli ve uzun ömürlü devletler kurma yeteneğini ve gücünü göstermiş olan Türkler, tarih sahnesinde göründükleri günden bu yana düzenli devlet anlayışlarının yanı sıra, ülkelerinde emniyet ve asayişin sağlanması yolunda koydukları yasalar ve töreler ile de dikkat çeken bir millet olmuştur. Devletlerin kurulması kadar toplum içindeki istikrarın ve düzenin de önemini farkında olan hükümdarlar özellikle emniyet ve asayiş konularında titiz davranmışlar ve bu alanda teşkilatlanmışlardır. Osmanlılarda önceleri subaşı, sonrasında ise zaptiye adını alan teşkilat cumhuriyetle birlikte jandarma adını almıştır. Geçmişte ve günümüzde jandarma denildiği zaman emniyet ve asayişin sağlanmasına yönelik çalışmalar yapan kuvvetler akla gelmektedir.

Osmanlı Devleti'nde jandarma birlikleri, 1914 tarihli seferberlik emri gereğince seyyar ve sabit jandarma olmak üzere iki kısma ayrılmıştır.¹ Bir taraftan iç güvenliği sağlarken, diğer taraftan da kara ordusunun emrinde görev yaparak cephelere intikal etmişler, özellikle Çanakkale Savaşı'nda gösterdikleri kahramanlıklarıyla ülke savunmasında çok büyük ve önemli bir yere sahip olduklarını da ispatlamışlardır.

Çanakkale'de savaşan Seyyar Jandarma Taburları, orduda görevli askerlerin eğitimlerinin aksamaması için kıyıların gözetlenmesi, örtülmesi ve korunması ile görevlendirilmişlerdir. Jandarma gerektiğinde tahkimat yapıyor, cepheden gerilere uzanan irtibat hendeklerini hazırlıyor, kıyılarda gözetleme görevi yapıyor ve mevziideki topçu birliklerinin yakın korumasını üstleniyordu. Böylece kara ordusunun yükünü önemli ölçüde hafifletmiş ve kuvvet kazandırmış oldular.

1914 tarihindeki seferberlik ilanı ile birlikte kurulan Seyyar Jandarma Taburlarından Bursa Taburu, 4 bölükte toplam 979 erden ibaretti ve Gelibolu Seyyar Jandarma Taburu ile birlikte Bursa Seyyar Jandarma Alayı'nı oluşturdu. Bursa Seyyar Jandarma Tabur komutanı Yüzbaşı Hasan Tahsin Bey idi. Taburun üçte ikisi jandarma eri, üçte biri ise Karacabey, Kırmastı ve İnegöl ilçelerinde yedek personel olarak bekletilen kişilerden oluşmaktaydı. Tabur, Gelibolu Seyyar Jandarma Taburu ile birlikte Bursa Seyyar Jandarma Alayını oluşturdu ve 1914 Temmuz'unda Gelibolu'ya gelerek 3. Kolordu emrine girdi. 1914 yılı Ağustos ayında alay karargâhlarının lağvedilmesi üzerine Bursa Seyyar Jandarma Taburu, 9. Tümenin emrine verildi. Tabur, savaş değerleri az olan Martin Hanri tüfekleriyle donatılmıştı. Tahkim edevatı çok noksandı. Yiyecek, gereç ve donatımları yeterli değildi.

¹ Necdet Koparan, Türk Jandarma Teşkilatı (1908-1923), Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2007



Askere alınan Osmanlı erkekleri, çoğu kez yerel kıyafetleri ile eğitim yapıyorlardı. (Yetkin İşcen, a.g.e., Ankara 2013)

1915 yılı Nisan ayında Bursa Seyyar Jandarma Taburunun jandarma asıllı subayları şunlardır:

- Tabur Komutanı 224 sicil no.lu Mustafa oğlu Yüzbaşı Hasan Tahsin (İstanbul, D. 1878). Yüzbaşı Hasan Tahsin, Temmuz 1915'te binbaşılığa terfi ederek aynı tabur komutanlığında kalmıştı.
- Tabur Katibi Hacı İbrahim Bey.
- 1. Bölük Komutanı 400 sicil no.lu Raşit oğlu Yüzbaşı Mazhar Fuat (Örtün) (İstanbul, D. 1883).
- 1. Bölük 2.Takım komutanı 2019 sicil no.lu Ahmet oğlu Üsteğmen Hamdi (Tengiz) (Karaferiye, D. 1890).
- 1. Bölük Takım Komutanı Teğmen Arakil.
- 2. Bölük Komutanı 783 sicil no.lu Abbas oğlu Yüzbaşı Hüseyin Hüsnü (Kastamonu, D. 1888)
- 2. Bölük Takım Komutanı 2043 sicil no.lu Hüseyin oğlu Mehmet Zahit (Sakinç) (Isparta, D. 1883)

Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu



Çanakkale bölgesi haritası (Selahattin Osman Tansel, Çanakkale'de İstanbul'u Kurtarmak, Ankara, Ağustos 2014)

- 2. Bölük Takım Komutanı Teğmen Kadri
- 3. Bölük Komutanı 718 sicil no.lu İsmet oğlu Üsteğmen Fazıl (Öztürk) (İstanbul, D. 1884)
- 3. Bölük Takım Komutanı 2062 sicil no.lu Raif oğlu Teğmen Sait (Saray, D. 1888)
- 4. Bölük Komutanı 408 sicil no.lu Ahmet Hamdi oğlu Yüzbaşı Hüseyin Hüsnü, (Nevşehir)
- 4. Bölük Takım Komutanı Üsteğmen Yaşar ²



Cephe öncesi tüm birlikler günlerini talimle geçiriyorlardı (Yetkin İşcen, a.g.e., Ankara 2013)

Bursa Seyyar Jandarma Taburu, Ağustos 1914'te seferberliğini tamamlayarak karargahı Maydos (Eceabat) bölgesinde olmakla birlikte Koyun Limanı - Ağıl Deresi sınırları içinde kalan bölgenin gözetlenmesiyle görevlendirilmişti. Tabur sağladığı bilgileri 9. ve 10. Tümen komutanlıklarına bildirecekti.

9. Tümen komutanının 3 Mart ve 25 Mart 1915'te verdiği emirlerle yeniden düzenlemeler yapıldı. Buna göre: 27. Piyade Alayı, Bursa Seyyar Jandarma Taburu, bir istihkâm takımı ve bir kısmı süvariden oluşan kuvvet, 27. Piyade Alayı Yarbay Şefik

² Adnan Türkeli, Çanakkale Savaşları'nda Jandarma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, s. 87, Çanakkale 2002

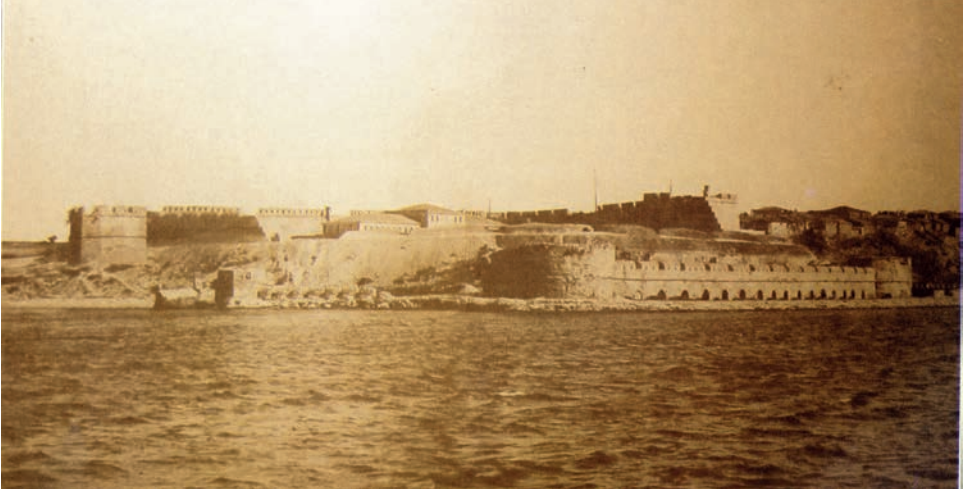
(Aker) komutasında Koyun Limanı'ndan Büyük Arıburnu'na kadar olan bölgede düşmanın çıkarmasına engel olmak üzere tertiplendi. Bursa Seyyar Jandarma Taburu, Koyunlu'dan Büyük Masırlık'a kadar olan bölgeyi gözetleyecekti.



27. Alayın subayları bir arada... (Yetkin İşcen, a.g.e., Ankara 2013)

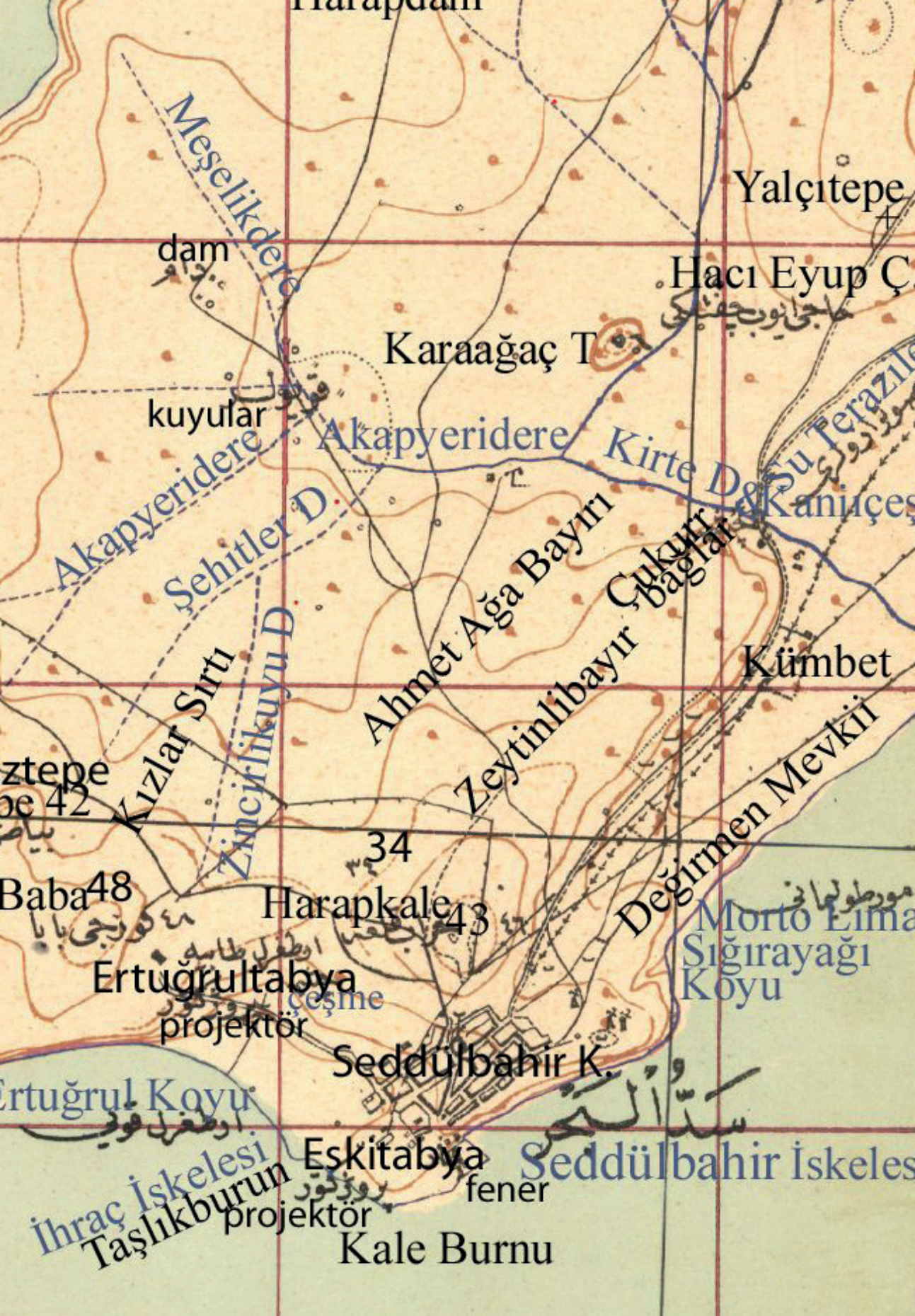
5. Ordunun kurulması üzerine birliklerin konuşunda ve görevlerinde yeniden değişiklikler yapıldı. 1 Nisan 1915'ten itibaren Bursa Seyyar Jandarma Taburuna Koyun Limanı'ndan, Büyük Arıburnu'na kadar olan bölgenin örtülmesi görevi verildi. Bu taburun bir bölüğü Ece Limanı-Kabanca Dağları-Büyük Kemikli Burnu arasını, öteki bölük Ağıl Dere-Küçük Kemikli arasını gözetliyordu. İhtiyat bölüğü ise Küçük Anafartalar'da bekletildi.

25 Nisan 1915'te müttefiklerin çıkarma harekatı başladı. Düşmanın asıl kuvvetleri Seddülbahir bölgesine çıkıyor, Anadolu yakasındaki Kumkale'ye Fransızlar gösteriş taarruzu yapıyorlardı.



Seddülbahir Kalesi (Yetkin İşcen, a.g.e., Ankara 2013)

3. Kolordu Komutanı Esat Paşa, 24/25 Nisan'da Bursa Seyyar Jandarma Taburunun sabah erken saatlerde Kilye Limanı'na ulaşmasını ve verilecek emri beklemesini istedi. Bursa Seyyar Jandarma Taburu, sorumluluk bölgesini 77. Alayın 3. Taburuna devrederek kara yoluyla Kilye'ye hareket etti. Balonla yapılan gözetleme neticesinde yeri tespit edilen taburun üzerine düşman donanması tarafından yoğun topçu ateşi açıldı. Kilye'ye ulaşan tabura 3. Kolordudan gelen yeni emirde, kendilerini düşmana göstermeden Kayalı Tepe'ye hareket etmeleri ve düşmanın Kumtepe'ye asker çıkararak Kayalı Tepe'yi ele geçirmesine meydan vermeyecek şekilde tertip almaları istenmişti. Kirte civarında bulunan 9. Tümen ve Palamutlu Sırtları'nda bulunan 77. Alay ile irtibat sağlamaları da bildirilmişti.



Meselikdere

dam

Yalçitepe

Hacı Eyup Ç
حاجی ایوب چغتایی

Karaağaç T

kuyular

Akapyeridere

Kirte Deresi
Kaniçeş

Akapyeridere

Şehitler D.

Ahmet Ağa Bayırı

Çukurbağlar

Kızlar Sirtı

Zincirlikuyu D.

Zeytinlibayır

Kümbet

ztepe
42

Baba 48

34

Harapkaale 43

Değirmen Mevkii

Ertuğrultabya
çesme
projektor

Morto Lima
Sığırayağı
Koyu

Ertuğrul Koyu

Seddülbahir K.

İhraç İskelesi
Taşlıkburun
projektor

Eskitabya
fener

Seddülbahir İskelesi

Kale Burnu

1. 10. 1918



اسد پاشا و قرا

5



3. Kolordu Kumandanı Esat Paşa, karargâhında sağında Bnb. Ohrili Kemal Bey, karşısında Kurmay Başkanı Alb. Fahrettin (Altay) ile (Yetkin İşcen, a.g.e., Ankara 2013)



Seddülbahir merkezindeki ilk Türk siperleri (Millet Kütüphanesi Arşivi)



Seddülbahir'de düşman siperleri (Millet Kütüphanesi Arşivi)

Seddülbahir bölgesinde savaş tüm hızıyla devam ediyordu. Kirte-Seddülbahir şosesinin sağ tarafını 20. Piyade Alayı, sol tarafını ise 26. Piyade Alayı savunuyordu. Bursa Seyyar Jandarma Taburu 26. Piyade Alayının emrine verildi.

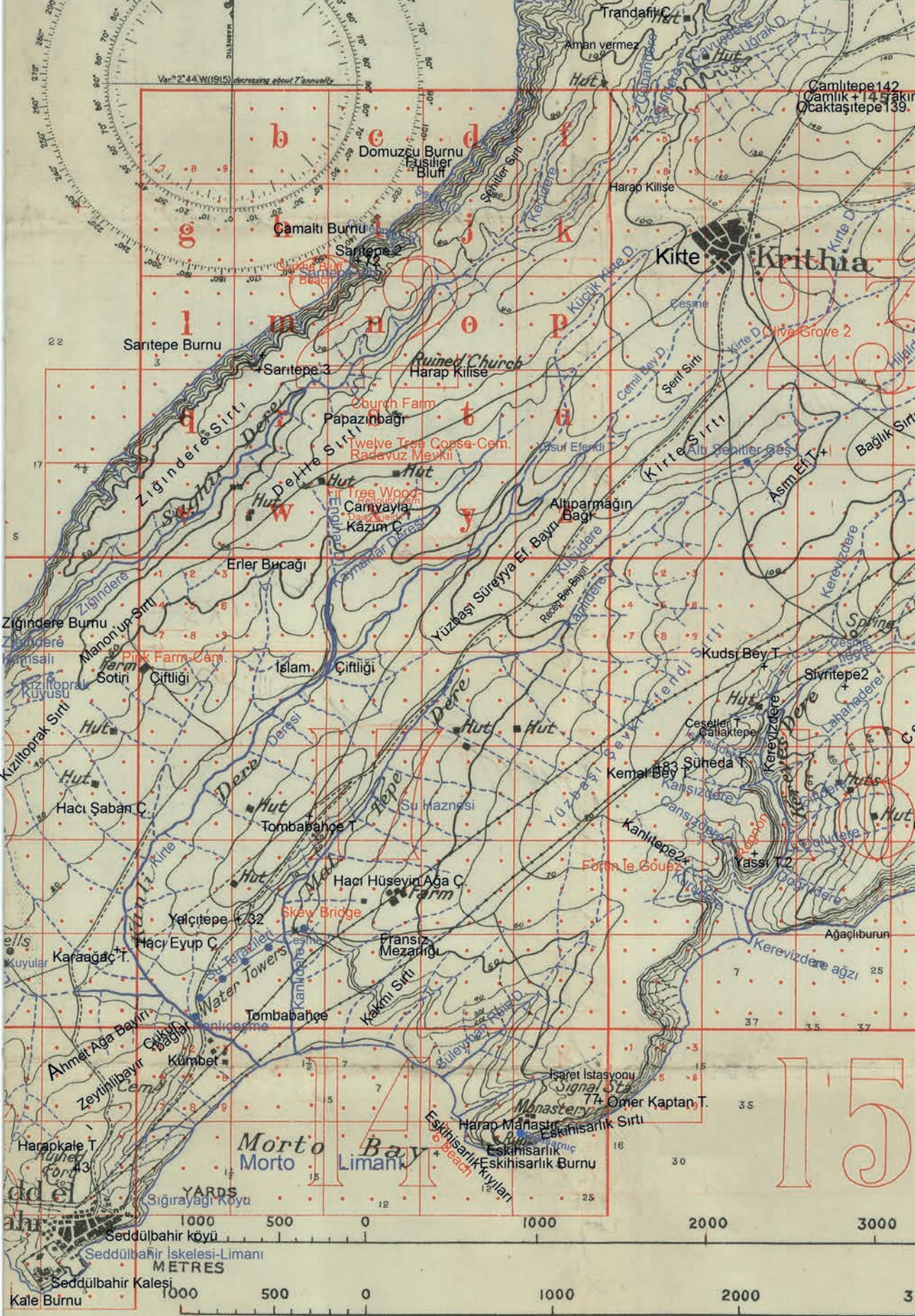
Alay Komutanı Tabura, Domuz Deresi ağzının batısındaki tepenin eteklerinde siper kazmasını emretti. Tabur 3,5 km'lik bölgede hem tahkimat yapacak, hem de düşman baskısına mani olacaktı. İngiliz ve Fransızların çok üstün ateş gücü desteğinde Seddülbahir'e yaptıkları çıkartmada, karşılarında 26. Alayın 3. Taburu vardı. Bu tabur, iki gün içinde 1000 kişilik mevcudunun % 40'ını yitirmişti. Özellikle subay zayıyatı çok fazlaydı.

Durumun kritikleşmesi üzerine 26. Piyade Alay Komutanı Kadri, Bursa Seyyar Jandarma Taburuna Seddülbahir tarafından ilerleyen düşmana cepheden taarruz etmesini emretti. Hisarlık Kalesi karşısındaki 12 düşman gemisinin şiddetli ateşine rağmen Bursa Seyyar Jandarma Taburu Hisarlık sırtına kadar ilerleyerek düşmanın baskın yapmasını önledi; gerekli tertibatı alarak savunmaya devam etti ve bir adım geri çekilmedi.

27 Nisan 1915 sabahı, 26. Piyade Alayı Komutanı, Bursa Seyyar Jandarma Tabur Komutanı Yüzbaşı Hasan Tahsin'e "*Acele Taburunuzla harekete geçerek Hisarlık mevkiinin zaptını istiyorum*" emrini verdi. Sabahın erken saatlerinde sol tarafında bulunan İstanbul Seyyar Jandarma Taburu ile taarruza geçileceği sırada düşmanın üç taburluk kuvveti Morto Limanı ve Hisarlık Kalesi tarafından taarruza başladı. Bursa Seyyar Jandarma Taburunun açtığı şiddetli ve etkili ateş karşısında düşman durakladı ve canını kurtarmaya çalıştı. Düşmanla yapılan üç, dört saatlik muharebede taburun üç bölüğü yüz kadar şehit ve iki yüz kadar yaralı verdi. Bursa Seyyar Jandarma Taburu cephede başarılı olmasına rağmen Alay Komutanı Kadri Bey tarafından Tabura Soğanlıdere istikametine çekilmesi emri verildi. Ancak taburun geri çekilmesinin savaşın akıbetini olumsuz etkileyeceğini düşünen Yüzbaşı Tahsin Bey taburunu yerinden oynatmadı. Cephanesi tükenen Seyyar Jandarma Taburu bir müddet ölen askerlerin cephanesi ile idare ettikten sonra sol kanadındaki İstanbul Seyyar Jandarma Taburundan cephanesini istemesine rağmen maalesef cephanesini gönderilmediği gibi İstanbul Taburunun cepheden çekildiği görüldü. 27 Nisan 1915'de Alçıtepe istikametine ilerleyen düşman birliklerini engellemek amacıyla gelen ihtiyattaki bölüğün sağ taraftan taarruzu üzerine düşman askeri hızla geri çekilerek kayıklara binmek istedi ise de düşman donanması kendi askerlerinin üzerine ateş ederek onların geri çekilmesini önledi. Düşmanın morali iyice bozulmuştu. Bursa Seyyar Jandarma Taburunun sağ kanattaki 1. Bölüğü düşmana süngü hücumu yaparak geri attı. Şiddetli çatışma saatlerce sürdü. Bugünkü savaşta Bursa Seyyar Jandarma Taburunun zayıyatı; 90 er şehit, 50 er ve bir yüzbaşı yaralı olarak kayda geçti.

Gelibolu'da Kumtepe ve Kayalı Tepe bölgesi
haritası (Selahattin Osman Tansel, Çanakkale'de
İstanbul'u Kurtarmak, Ankara, Ağustos 2014)





Var: 2°44'W(1915) decreasing about 7" annually

Camlıtepe 142
Camlık + 14 Fakir
Çaktaştepe 139

Domuzsu Burnu
Fusilier
Bluff

Camaltı Burnu
Sarıtepe 2

Kiritte
Kirithe

Sarıtepe Burnu

Sarıtepe 3

Ruined Church
Harap Kilise

Church Farm

Papazınbağı

Twelve Tree Copse-Cem.
Radavuz Meykili

Tree Wood
Camyayla

Camyayla
Kazım Derasi

Erler Bucagi

Altıparmağın
Bağı

Zigindere Burnu

Zigindere

Manon up Sirtı

Pink Farm Cam.

Farm

Sotiri

Ciftligi

Islam. Ciftligi

Çiftligi

Zigindere

Zigindere

Kızıtoprak Kuyusu

Kızıtoprak Sirtı

Hacı Şaban C.

Islam. Ciftligi

Çiftligi

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Harap Kale T.

Harap Kale T.

Harap Kale T.

Harap Kale T.

Harap Kale T.

Harap Kale T.

Harap Kale T.

Sigirayakı Köyü

Sigirayakı Köyü

Sigirayakı Köyü

Sigirayakı Köyü

Sigirayakı Köyü

Morto Bay

Morto Bay

Morto Bay

Morto Bay

Morto Bay

Morto Bay

Morto Bay

Limank

Limank

Limank

Limank

Limank

Limank

Limank

İsaret İstasyonu

Signal Sta.

74 Ömer Kaptan T.

Harap Manastırı

Eskihisarlık Sirtı

Eskihisarlık Sirtı

Eskihisarlık Sirtı

Eskihisarlık Sirtı

Eskihisarlık Sirtı

Eskihisarlık Sirtı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

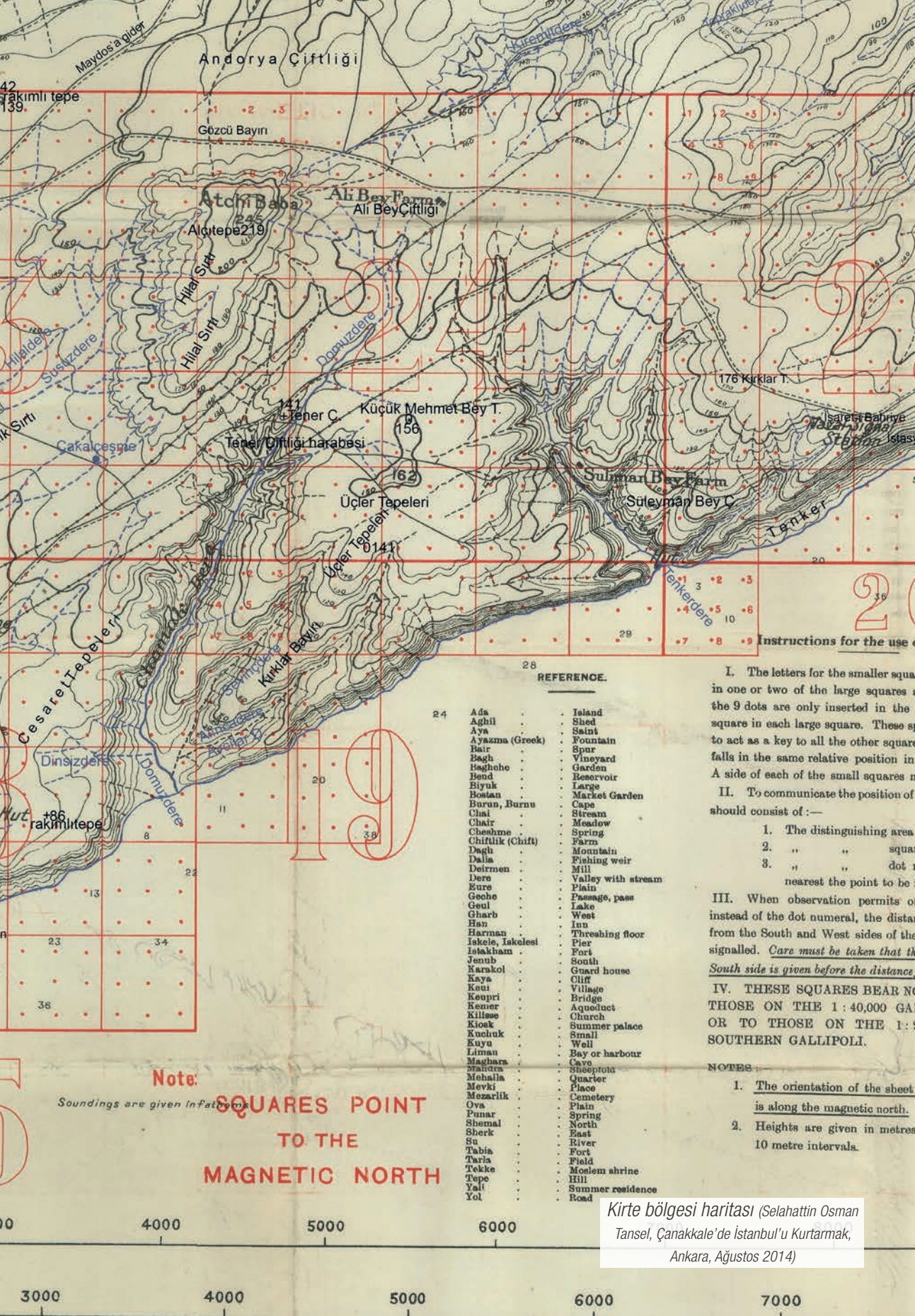
Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

Yüzbaşı Süreyya Ef. Bayırı

15

1000 500 0 1000 2000 3000



Andorya Çiftliği

Gözcü Bayırı

Atçın Baba

Alçitepe 219

Ali Bey Farm

Ali Bey Çiftliği

Tener C.

Küçük Mehmet Bey T.

Tener Çiftliği harabesi

Üçler Tepeleri

Sulman Bey Farm

Süleyman Bey Ç.

176 Kırklar T.

Sarıyer Badriye

Waver Signal

Steban Island

Instructions for the use

REFERENCE.

24	Ada	Island
	Aghil	Shed
	Aya	Saint
	Ayazma (Groek)	Fountain
	Bar	Span
	Bagh	Vineyard
	Baghohe	Garden
	Bend	Beervoir
	Biyuk	Large
	Bosian	Market Garden
	Burun, Barun	Cape
	Chasi	Stream
	Chair	Meadow
	Cheshme	Spring
	Chiftlik (Chift)	Farm
	Dagh	Mountain
	Dalla	Fishing weir
	Deirman	Mill
	Dere	Valley with stream
	Euro	Plain
	Geche	Passage, pass
	Geul	Lake
	Gharb	West
	Han	Inn
	Harman	Threshing floor
	Iskele, Iakelesi	Pier
	Istakhan	Fort
	Jenub	South
	Karakol	Guard house
	Kaya	Cliff
	Keni	Village
	Kenpri	Bridge
	Kemer	Aqueduct
	Killise	Church
	Kioek	Summer palace
	Kuchuk	Small
	Kuya	Well
	Liman	Bay or harbour
	Maghara	Cave
	Mantra	Sheepfold
	Mehalla	Quarier
	Mevki	Place
	Mezarlik	Cemetery
	Ova	Plain
	Punar	Spring
	Shemal	North
	Sherk	East
	Su	River
	Tabia	Fort
	Tarla	Field
	Tekke	Moslem shrine
	Tepe	Hill
	Yali	Summer residence
	Yol	Road

I. The letters for the smaller squares in one or two of the large squares the 9 dots are only inserted in the square in each large square. These squares act as a key to all the other squares falls in the same relative position in A side of each of the small squares

II. To communicate the position of should consist of :-

1. The distinguishing area
2. " " square
3. " " dot nearest the point to be

III. When observation permits of instead of the dot numeral, the distance from the South and West sides of the signalled. *Care must be taken that the South side is given before the distance*

IV. THESE SQUARES BEAR NO THOSE ON THE 1 : 40,000 GA OR TO THOSE ON THE 1 : SOUTHERN GALLIPOLI.

NOTES

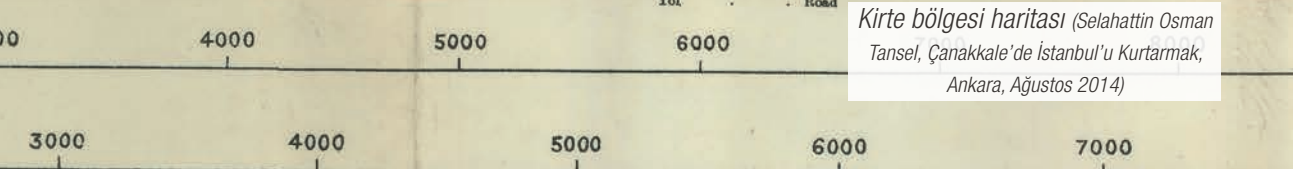
1. The orientation of the sheet is along the magnetic north.
2. Heights are given in metres 10 metre intervals.

Note:

Soundings are given in fathoms

SQUARES POINT TO THE MAGNETIC NORTH

Kirte bölgesi haritası (Selâhattin Osman Tansel, Çanakkale'de İstanbul'u Kurtarmak, Ankara, Ağustos 2014)





Cephe yolunda dinlenen Mehmetçikler (Yetkin İşcen, a.g.e., Ankara 2013)

Bursa Seyyar Jandarma Taburunun kahramanca direnişi düşmanın gözünü yıldırılmış, ihtiyatlarımızın cepheye yetişmesi için gereken zamanı kazandırmıştı. 26. Alay 3. Taburunun dillere destan olan kahramanlığı haklı olarak her fırsatta anıldığı halde Bursa Seyyar Jandarma Taburundan hiç söz edilmemektedir.

28 Nisan 1915 günü saat 08.00'de İngiliz ve Fransızların taarruza geçmesi ile Kirte savaşları başladı. Taraflar arasında çok çetin boğuşmalar ve süngü savaşları oldu.

20. Piyade Alayının iki taburla tuttuğu cepheye, düşman on taburla taarruz ettiğinden, çok üstün kuvvetler karşısında kalan sağ kanat geri çekilmek zorunda kaldı. Gelibolu'dan vapurla götürülecek olan 19. Piyade Alayının iki taburu yedi saatlik bir yürüyüşten sonra 28 Nisan 1915 günü ancak saat 15.00'te Yassitepe'ye yaklaştı. Bursa Seyyar Jandarma Taburu 19. Piyade Alayının emrine verildi ve böylece savunma hattının bu önemli bölümünde bir alay yetişinceye kadar bu görevini sürdürdü. Taarruz eden düşman bize göre çok üstündü. 9. Tümenin 25 topuna karşı düşman donanmasının %80'i, yani çeşitli çapta 470 namlu 9. Tüme taarruz eden düşman birliklerini destekliyordu. Düşman topları çap ve nitelik bakımından bizimkilerden çok üstündü; ancak buna rağmen kuvvetlerimizi savundukları mevziilerden sökülüp atamadı.³

³ Adnan Türkeli, Çanakkale Savaşları'nda Jandarma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, s. 55, Çanakkale 2002



Çanakkale cephesinde bir grup Türk subayı (Yetkin İşcen, a.g.e., Ankara 2013)

"28 Nisan 1915'de taarruz eden İngiliz ve Fransız kuvvetleri bizim 3-4 katımız idi. Ayrıca müttefikler çok üstün ateş gücüne sahip idiler. Müttefikler karşılaştıkları mukavemetten şaşkına dönmüşler ve gözleri iyice yılmıştı. Müttefikler bugünkü savaşta yaklaşık 3000 kişi kaybetmişlerdi."⁴

28/29 Nisan 1915 gecesi Bursa Seyyar Jandarma Taburu 2. Bölük Komutanlığından gelen raporda Hisarlık Kalesi'nde çok sayıda düşman piyadesinin bulunduğu ve Kerevizdere yönünde sarkmakta oldukları bildiriliyordu. Bunun üzerine Bursa Seyyar Jandarma Taburu, kıtasını kaybeden erlerinde kontrolünü ele alarak 100'er mevcutlu iki bölük oluşturdu ve Kerevizdere'nin savunmasını takviye etti.

Harp ceridelerine göre 1 Mayıs 1915 akşamı 19. Piyade Alay Komutanı Yarbay Sabri, Bursa Seyyar Jandarma Tabur Komutanlığına ağızdan şu emri verdi: "1/2 Mayıs gecesi saat 22.00'de tüm birlikler düşmana taarruz edecektir. Düşmana yaklaşınca kadar katiyen ateş edilmeyecektir. Siperlere yaklaşıldığı zaman, düşman siperlerden süngü ile atılacaktır. Bölüklerinizin biri Kerevizdere ağzının örtülmesini sağlayacak, bir bölük de mitralyözde bulunacaktır. Diğer bölüklerinizle taarruz hareketine katılacaksınız."⁵

4 Çanakkale Cephesi Harekatı, 2. Kitap, Genelkurmay Basımevi, 1978, s. 312-320

5 Bursa Seyyar Jandarma Taburu Harp ceridesi





Cephe yolunda mola veren Türk subayları, askerlerle birlikte dinleniyorlar. (Yetkin İşcen, a.g.e., Ankara 2013)

Harp ceridelerinde gecenin devamı şöyle aktarılıyor; "1/2 Mayıs 1915 gecesini saat 22.00'de taarruzun başlaması üzerine 3. ve 4. Bölükler birinci hatta, bir bölük ihtiyatta olmak üzere taarruza geçildi. Hisarlık Tepesinde toplu bulunan düşman geri çekilmek zorunda kaldı. Topçularımızın etkili ateşi üzerine bir kısım düşman eratinın Kerevizderesi'ne sarktıkları görüldü. Adı geçen deredeki bölük, düşmana şiddetle ateş açtı. Saat 22.45'te düşman gemilerinin şiddetli bombardımanları üzerine sağ kanattaki kıtalarımızın geri çekildiği görülmüş... Bu savaşta biri subay olmak üzere 6 şehit, 27 yaralı, 10 kayıp vardır."⁶

"28 Nisan 1915'te Bursa Seyyar Jandarma Taburu, 26. Piyade alayıyla beraber savaşa katılmıştı. 2 Mayıs 1915'te taarruz eden 9. Tümenin sol kanadındaki kuvvetler içinde Bursa Seyyar Jandarma Taburu da vardı. Şimdiye kadar yapılan savaşlarda büyük kayıplar veren **Bursa Seyyar Jandarma Taburunun mevcudu 1200'den 200'e düşmüştü**. Yani tabur kısa sürede mevcudunun **6'da beşini yitirmişti**."⁷ 1/2 Mayıs gecesini yapılan taarruzda 21. Alay sağda, 19. Alay ortada, Bursa Seyyar Jandarma Taburu solda ve taarruz kademesinde idiler. Taarruz ilk hamlede başarılı oldu. Düşman muharebe ileri karakolları süngü hücumuyla temizlendi. Asıl muharebe mevzilerindeki Senegalliler bu hücumlara dayanamadılar. Gece yarısına doğru Fransız kanadı parçalandı, Senegalliler darmadağın oldular.



Seddülbahir'de düşmanın ardında bıraktığı ganimet yığını (Millet Kütüphanesi Arşivi)

6 Bursa Seyyar Jandarma Taburu Harp ceridesi

7 Çanakkale Cephesi Harekatı, 2. Kitap, Genelkurmay Basımevi, 1978, s. 340-344

Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu

Bu çetin savaştan sonra Bursa Seyyar Jandarma Taburu 19. Alaydan aldığı emri uygulayarak karargâha çağırılan 19, 26 ve 32. Alayın askerlerinin oluşturduğu boşlukları kapattı ve 56. Alayı beklemeye başladı. Bu dönemde birçok alay toparlanmak maksadıyla cephe gerisine çekilmiş ancak Bursa Taburu savaşın başından beri cepheden ayrılmamıştı. İhtiyata geçen alayların yerlerini doldurarak savunmaya devam etmiş, yeni gelen alaylara da kılavuzluk yapmıştı. Tabur 56. Alayı beklerken düşman Hisarlık Sırtları'ndan ilerleyerek Kerevizdere'de bulunan taburun ikinci bölüğünü yan ateşe maruz bıraktı ve birçok yaralının yanı sıra bir subay şehit oldu.

8/9 Mayıs 1915 gecesi Bursa Seyyar Jandarma Taburu ve takviye iki bölük dahil 5 bölük ile yapılan taarruz sonucu düşman, savunduğu sırtları bırakarak geri çekildi. Tümen komutanının emri üzerine Kerevizdere-Domuzdere arasındaki kıyı bölgesini gözetlemekle görevlendirilen 1. Bölük görevini başarı ile ifa etti. Bu gece yapılan savaşta Bursa Seyyar Jandarma Taburu 5 şehit, 21 yaralı, 21 kişi de kayıp verdi.

28 Nisan'da başlayan ve 9 Mayıs'ta sona eren Kirte Savaşları çok kanlı ve şiddetli oldu. Her iki taraf tüm gücü ile savaştı. 25 Nisan-4 Mayıs 1915 tarihleri arasındaki savaşta Türkler 8296 kayıp verirken, İngiliz ve Fransızların kaybı ise 7227 kişidir.

Bursa Seyyar Jandarma Taburu Kirte Savaşları'nın hepsine katıldı ve büyük başarı elde etti. Savaşın en kritik günlerinde Bursa Seyyar Jandarma Taburu büyük bir cesaretle ve istekle savaştı. Savaşlarda gösterdikleri üstün başarı ve kahramanlıklar nedeniyle tüm tabur subayları bir üst rütbeye terfi ettirildi ve madalyalarla ödüllendirildi.

Kanlı çarpışmalarda Bursa Seyyar Jandarma Taburunun 4. Bölük Komutanı 408 sicil no.lu Yüzbaşı Hüseyin Hüsnü ve 3. Bölük Takım Komutanı 2062 sicil no.lu Teğmen Sait şehit oldu. Üsteğmen Hüsnü ve Kadri ise yaralandı. Rahmetli Yüzbaşı Hüseyin Hüsnü'nün şehadetinden sonra üzerinde bulunan bir defterde bölüğün mevcudu şöyle gösterilmişti.

Eski jandarma	34
İkmal eri	207
Sonradan tabura gelen mekkareciler	7
Toplam	248



Hilal-i Ahmer Cemiyeti Kartpostalı (Malik Aksel Arşivi)

Bursa Seyyar Jandarma Taburu çok yorulmuş ve daha önce de değinildiği gibi mevcudunun büyük bir kısmını yitirmişti. Dinlenmeye, eksiklerini tamamlamaya ve personel ikmali yapamaya ihtiyacı vardı. Bu nedenle Tabur Komutanı Binbaşı Tahsin, bağlı olduğu bölge komutanına 25 Mayıs 1915'te şu raporu gönderdi:

"Kerevizdere Bölge Komutanlığına

12 Mayıs 1331 (25 Mayıs 1915)

Mensubu bulunduğum tabur, 30 Temmuz 1331 (12 Ağustos 1914) tarihinden bu ana kadar Muariz Körfezinde kıyı gözetleme görevini almış ve iki buçuk ay aralıksız düşman bombardımanı altında siperlerde bitap (güçsüz) kalmış ve 13 Nisan 1331 (26 Nisan 1915) tarihinden bu ana kadar da Hisarlık ve Kerevizdere bölgesinde harp etmiş, yorulmuş, yıpranmış ve daha fazla söz söylenemeyecek bir halde bir tabur olup erat da müstahfazdır (yaşlı erlerdir). Taburun 1. Bölüğü Domuzdere ağzında kıyıyı gözetlemekle görevli, bir bölükde havan toplarının (dağ toplarının) korunmasında, geri kalan (114) mevcutlu bir bölük ve (50) mevcutlu bir takım ile hem Kerevizderesi'ndeki kıyının gözetlenmesini hem de bir takımla karargâhın disiplinini sağlıyorum. Dün, sol kanat bölgesi komutanı Mahmut Bey'in vermiş olduğu emir üzerine, Domuzdere'deki havan ve dağ bataryası ile karargâhın korunması için ayrılan eratı bırakarak Soğanlıdere'ye gitmekliğim emrolunmuştu. Hâlbuki nizamiye taburu gelmeden gidemeyeceğimiz bildiriliyor. Bir ay içinde şu bulunduğumuz bölgeye birçok alaylar gelip bir hafta burada kaldıktan sonra savaşta verdikleri kayıplar nedeniyle istirahate çekilmiş, taburumuz ise gelen alaylara demirbaş olarak devredilmiştir.

Bu tabur, 13 Nisan 1331 (26 Nisan 1915)'de Hisartepede yalnız olarak harp etmiş (savaşmış) ve (110) şehit, (280) yaralı ve (50)'yi aşkın kayıp var ki toplam olarak dört yüzden fazladır. Bu nedenle taburum bölüklerini tensik etmek (çeki düzen vermek) ve elbisesiz verilen 300 ikmal erinin elbise ve silahları için müracaat edip, bölükleri bir dereceye kadar ıslah etmek üzere, nizamiye taburu gelinceye kadar diğer birlikleri yerinde bırakarak, nezdimde (yanımda) bulunan bölükle, seçilen bir yerde karargah kurmaklığımıza ve nizamiye taburun tümünün geçici bir süre dinlendirilmesi hususuna dalalet buyrulması maruzatıyla rapor takdim kılındı.

Bursa Seyyar Jandarma Tabur K.

Hasan Tahsin"⁸

8 Bursa Seyyar Jandarma Taburu Harp ceridesi

Küçük Anafarta bölgesi haritası (Selahattin Osman Tansel,
Çanakkale'de İstanbul'u Kurtarmak, Ankara, Ağustos 2014)



KURFASY

OF SAROS)

Saros Körfezi





Ön siperlerden geriye, dinlenmeye çekilen askerler, denizden gelen donanma ateşinden korunaklı tepe yamaçlarında kamp kuruyordu. (Yetkin İşcen, a.g.e., Ankara 2013)

Bursa Seyyar Jandarma Taburu 26/27 Mayıs 1915'te Kerevizdere'deki bölgeyi 34. Alaya, Domuzderesi'ndeki bölgesini de 45. Alayın 1. Taburuna teslim ederek Soğanlıdere'ye çekildi ve 15. Tümen emrine girdi. Tabur askerlerinin bir kısmı yaşlıydı ve 200 kadar askerin ise elbisesi yoktu. 31. Alay 2. Tabur ile 32. Alayın bir taburu ve Bursa Seyyar Jandarma Taburundan mürettep bir alay kurularak Bursa Tabur Komutanı Binbaşı Hasan Tahsin bu alayın komutanlığına getirildi. Mürettep alay Ali Bey Çiftliği gerisinde karargah kurdu. 7 Haziran'da Bursa Seyyar Jandarma Taburu, kıyı gözetleme görevini Beyoğlu Seyyar Jandarma Taburuna devrederek 2. ve 3. Bölük ile Kerevizdere'de Sol Kanat Bölge Komutanlığı emrine girdi, diğer iki bölük ise 15. Tümen ihtiyatı olarak Domuzdere'ye geldi. Harp ceridelerinden taburun bu dönem muaddel martin tüfeği kullandığı anlaşılmaktadır.

Gelen emir üzerine Bursa Seyyar Jandarma Tabur Komutanı, Kolordu Komutanı ile bizzat görüştü ve taburunda 450 asker olduğunu, askerlerinin bir kısmının elbisesiz olduğunu bildirdi. Kolordu Komutanı Seddülbahir Cephesindeki başarısından dolayı Tabur Komutanını kutladı ve 600 mevcutlu bir tabur oluşturmasını ve Anafartalar'ın doğusunda Çamlıtekke'ye hareketini emretti. 23 Haziran'da Anafartalar Bölge Komutanı Yarbay Wilmer'in verdiği emirle Kireçtepe ve Kemikli bölgesinin sorumluluğu Gelibolu ve Bursa Seyyar Jandarma Taburu'na verildi. Bursa Seyyar

Jandarma Taburu 1. Bölük ile Büyük Kemikli bölgesine, 4. Bölük ile Mestantepe bölgesine gelerek kıyı gözetleme görevine başladı. Özellikle geceleri gözetleme ve dinlenmeye büyük önem veriliyordu. 2. ve 3. Bölükle birlikte Tabur karargâhi Anafartalar Deresi'nde idi.

18 Temmuz'da Anafartalar Bölge Komutanlığından alınan emirle Gelibolu Seyyar Jandarma Taburundan bir bölük Bursa Seyyar Jandarma Taburu emrine verildi. Taburdan, emrine verilen bölük ve kendi üç bölüğü ile Kemikli ve Softatepe'yi işgal etmesi istendi. Mestantepe'deki diğer bölük ise 31. Alay 2. Tabur ile birlikte ihtiyatta bekletildi. Seyyar Jandarma Taburu 1. Bölüğü Büyük Kemikli'de ileri karakol görevine başladı. Anafartalar Bölge Komutanlığı 24 Temmuz 1915 tarihli emrinde; düşmanın büyük takviyeler aldığını, herhangi bir çıkarmaya karşı çok uyanık ve hazırlıklı olmak gerektiğini ve özellikle Pınaltepe ve İsmailoğlutepe gibi en önemli gözetleme yerlerinde özellikle subayların görevlendirilmesinin önemini vurguladı. Büyük Kemikli ve Softatepe'deki siperlerin işgal edilmesi ve şafakla beraber bu bölüklerin tekrar ordugahlarına dönmesi istendi. Ayrıca ihtiyat birliklerinin geceleri hazırlıklarına hızla devam etmesi, tahkimatı kuvvetlendirmesi, yeni siperler, sığınaklar, siperler arasında düşmana görünmeden irtibat ve ikmal olanağı verecek gizli yollar yapılması istendi. En önemlisi ise telefon hatlarının tesisiydi.

Conkbayırı ve Kocaçimen tepelerindeki savunmayı aşamayan düşman kuvvetleri, 6 Ağustos 1915 gecesı Suvla Koyu'ndan takviye çıkartarak Kireçtepe doğrultusunda harekete geçti. 6/7 Ağustos gecesı Büyük Kemikli İleri Karakol ve 3. Bölük Komutanı Yüzbaşı Fazıl, Tabur Komutanı Binbaşı Hasan Tahsin'e Lalebaba Tepe'den piyade ateşinin duyulduğunu ve Softatepe'ye hareket ettiğini bildirdi. Bu haberi alan Bursa Seyyar Jandarma Tabur Komutanı Binbaşı Hasan Tahsin ihtiyattaki iki bölüğü ile aynı gece Softatepe'ye gitti. Bunun üzerine kendisine Büyük Kemikli ile birlikte Lalebaba Tepe'deki piyade bölüğünün de komutası verildi. Ancak Binbaşı Hasan Tahsin iki bölge arasındaki uzaklığın emir komuta zincirinde sorunlar çıkarabileceğini düşünerek Lalebaba Tepe yerine Softatepe'nin komutasında olmasının daha uygun olacağını bildirdi ve Bölge Komutanı da bunu onayladı.

Binbaşı Hasan Tahsin Anafartalar Bölge Komutanlığına gönderdiği raporda 6-8 Ağustos tarihleri için özetle şöyle demektedir: *"İhtiyattaki 1. ve 2. Bölüklerle saat 21.30'da Softatepe'ye geldim. Tuzla Kanalı yakınına giderek bilgi aldım da gecenin çok karanlık olmasıyla kesin çıkarmanın nereye yapıldığı anlayamadım. Lalebaba Mevkii'nde çok sayıda düşman piyadesinin bulunduğu ve Softatepe'ye taarruz etmekte olduğu anlaşıldı. İhtiyattaki bölük oraya gönderildi. Düşman Suvla Limanı'na ve Büyük Kemikli'ye de çıkarma yapmaya başladığından tüm cephemizde piyade çatışması başladı.*

Cephe 2,5 km'den fazla olduğundan her yeri gidip görmek olanaksızdı. Sabaha karşı düşmanı denize dökmemiz emredilmişti. Birçok kez takviye istedimse de cevap alamadım. Elimdeki kuvvetle savaşmaktan başka çare olmadığını anladım. Lalebaba Tepe ve Büyük Kemikli'den pek çok piyade ateşi gelmekteydi. Tuzla Gölü tarafından

gelen piyade ateşinin 00.30'da şiddetlendiği ve düşmanın taarruz ettiği anlaşılınca 31. Alayın 2. Taburunun 4. Bölüğü ile bu cephe takviye edilerek düşman taarruzu durduruldu. Savaş sabaha kadar şiddetle devam etti. Düşman bir tümen kadar kuvvetle taarruz ettiğinden kanatlarımızı fena bir durumdan kurtarmak için Çırak Çeşme'deki bölüğün Kükürtlü Pınar'ın ilerisinde mevzi almak üzere geri çekilmesi için emir verdim. Diğer bölükleri de Softatepe'nin 800 m kadar gerisine çekerek kanatlarımı biraz tehlikeden kurtardım ve burada yeniden savunmaya karar verdim. Burada iki saat kadar savaştıktan sonra 7 Ağustos 1915 günü saat 08.00'de İsmailoğlutepe'ye çekilmem ve sol kanadımızda Mestantepe'de bulunan 31. Piyade Alayı 2. Taburla irtibat sağlamam emredildi. Burada da düşmanı üç saat kadar oyaladıktan sonra Kanlı Dere'den, İbrikçi Sirtından, Mestantepe'ye yapılan gizli yola iki bölük göndererek Pırnal ve Mestantepe'deki 31. Alay 2. Tabur ile temas kurdum ve telefonla tabur komutanı ile irtibat sağladım. Kükürtlü Pınar'da topçuyu korumak için bıraktığım 100 erlik bir müfreze bize taarruz eden düşmanı yan ateşine tutarak taarruzu kırdı. Düşman bizim cephemize gelmekten vazgeçti ve Tuzla istikametinden Pırnaltepe'ye doğru ilerledi. Bir saat sonra Pırnaltepe'nin düşman eline geçtiği ve 31. Alay 2. Taburun İsmailoğlutepe'ye çekileceği, bizim taburun şafakla İstamiloğlutepe'ye, oradan da gerektiği anda Kocaçimen genel istikametine çekilmemiz Bölge Komutanlığından emredildi.



Kemikli'de dekovil⁹ (Millet Kütüphanesi Arşivi)

9 Dekovil: Ray aralığı 60 cm veya daha az olan, arabaları buhar, hayvan veya insan gücüyle yürütülen küçük demiryolu.

Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu

7/8 Ağustos 1915 gecesı saat 22.00'ye kadar bulunduğumuz mevkide kalındı. Cephaneler ve taburun eşyaları sevk olunduktan sonra İsmailoğlutepe'ye geldik. Buradaki 31. Piyade Alayı 2. Taburun komutası da bana verildi ve bu kuvvetler "İsmailoğlutepe Müfrezesi" adını aldı. 6/7 Ağustos 1915'te yapılan savaşlarda kaybımız 47 şehit, 177 yaralı ve 36 kayıptır. Bu muharebede şehit olan Teğmen Arakil Efendi'nin olağanüstü özveri gösterdiği arz olunur¹⁰



Bursa Seyyar Jandarma Taburu 1. Bölük Takım Komutanı Teğmen Arakil Efendi (Mehmet Tükek, Dur Yolcu, Tarih Kültür Eğitim Derneği İktisadi İşletmesi, İstanbul, s.126)

10 Bursa Seyyar Jandarma Taburu Harp ceridesi

Bursa Seyyar Jandarma Taburu ile 32. Piyade Alayının 1. Taburu, 7 Ağustos 1915 akşamına dek, 9. İngiliz Kolordusuna bağlı 27.000 kişiye karşı yiğitçe direndiler, mevzilerini savundular. İngilizler, kıydan ancak 800 m kadar ilerlediler, dar bir bölgeye sıkışıp kaldılar. Yorgunluk, susuzluk, emir ve komutadaki koordinasyonun yetersizliği nedeniyle büyük bir fırsatı kaçırdılar. Durum çok kritikti. İngilizler enerjik davranıp asıl kuvvetleriyle taarruz etselerdi, zayıf kuvvetlerimizi savundukları mevzilerden doğuya atarak, Küçük Anafarta - Tekketepe ve kuzeyindeki hattı ele geçirebilirler, birkaç kilometre daha ilerleyerek Çanakkale Boğazı'na ulaşabilirler ve böylece kuvvetlerimizin anavatan ile bağlantısını kesebilirlerdi.

Hiçbir ihtiyat kuvveti yoktu. Tüm kuvvetler karşılarındaki düşmanla kıyasıya savaşıyorlardı. En yakın kuvvet 7. ve 12. Tümenlerden oluşan Saros Grubu idi. Bunlar da ancak iki gün sonra gelebilirdi. İşte Bursa Jandarma Taburu ve 32. Piyade Alayı 1. Taburu Türk ordusuna bu iki günü kazandırdılar. Tabur Komutanı Binbaşı Hasan Tahsin, bölük komutanlarına buldukları hatları savunmaya devam etmelerini, Turşun istikametinden gelen bir tümenin düşmana taarruz edeceğini bildirdi. 7. ve 12. Tümenler çok sıcak bir havada cebri yürüyüşle geliyorlardı. Aylardan beri siperlerde duran bu kuvvetler çok güçsüzdüler. Büyük döküntüler vererek ancak 8 Ağustos akşamı savunma mevzilerimize gelebildiler. Bu tümen ancak 9 Ağustos 1915 sabahı saat 04.30'ta taarruz edebildi. Bu gecikmeden ötürü Anafartalar Grup Komutanı Albay Ahmet Feysi görevden alınarak yerine bu tarihten itibaren Albay Mustafa Kemal getirildi.

İngilizlerin 10 Ağustos'ta Sülecik-Mestantepe arasındaki Küçük Anafarta'ya yönelttikleri ve dört kez yinedikleri taarruz da başarısızlıkla sonuçlandı. Anafartalar Grubu Komutanı Albay Mustafa Kemal Kireçtepe'de durumun kritik hale gelmesiyle 16 Ağustos'ta 5. Tümen Karargahının bulunduğu Turşunköy'e giderek hareketi bizzat yönetti. Aynı tarihte Gelibolu Jandarma Tabur Komutanı Yüzbaşı Kadri Bey'in şehit olması üzerine Gelibolu Jandarma Tabur Komutanlığı görevini Bursa Seyyar Jandarma Tabur Komutanı binbaşı Tahsin Bey'e verdi.¹¹ Albay Mustafa Kemal komutasındaki 13 Türk Taburu, İngilizlerin 22 taburdan oluşan kuvvetlerini akşama kadar aralıksız süren savaşta yendi. 6 Ağustos 1915 tarihinden itibaren 1500 mevcutlu Bursa Jandarma Taburu ve onu destekleyen birlikler, 20.000 kişilik düşman kuvvetini, üstün ateş gücüne rağmen kıyılarda tutarak hayatî muharebelerin olduğu Kocaçimentepe ve Conkbayırı'na ulaşmasına ve diğer İngiliz birliklerine yardım etmesine imkân vermedi. Bursa Jandarma Taburunun bu başarısı, Çanakkale Savaşı'nın kaderini tayin eden önemli olaylardan birisidir.¹² Bursa Jandarma Taburu, 12. Tümen'e bağlı olarak 21 Ağustos'ta başlayan 2. Anafartalar Savaşı'nda da görev yaptı. O tarihte Taburun mevcudu 800 askerdi. 27 Ağustos 1915'e kadar süren savaşlarda İsmailoğlutepe-İbrikçitepe arasındaki sırtlarda savunmaya devam etti. Bu süre içerisinde düşmanın yaptığı taarruzlara başarı ile karşılık verdi.

11 Mustafa Kemal, *Anafartalar Muharebatına Ait Tarihçe*, TTK Basımevi, Ankara 1990, s.67.

12 Necdet Koparan, *Türk Jandarma Teşkilâtı (1908-1923)*, Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2007, s. 38-39



Kuzey Grubu birliklerinin komuta kadrosu. Önde oturanlar sağdan; Hulusi, Nazım ve Hayri (Alganer); ayakta kiler ilk sıra 3.Kolordu Kumandanı Esat Paşa, Anafartalar Grup Kumandanı Alb. Mustafa Kemal, Rüştü Bey; 2. Sıra Alm. Hans Kannengiesser, soldaki beyaz yakalı Bnb. Willmer Bey; 3. Sıra ortada Alb. Fahrettin (Altay) Bey, kalpaklı Bnb. Ohrili Kemal Bey, yüzü yarım görünen Bnb. İzzettin (Çalışlar) Bey... (Yetkin İşcen, a.g.e., Ankara 2013)

Bursa Seyyar Jandarma Taburu hiçbir ihtiyat kuvveti bulunmadığı halde 7-8 Ağustos 1915 tarihlerinde iki gün boyunca mevzilerini kahramanca savunarak Türk silahlı kuvvetlerine çok kıymetli iki gün kazandı. Çanakkale Savaşları'nın tarihine altın harflerle yazılan sayfalar ekledi. Taburda bulunan subaylar, kıdem zammıyla ödüllendirildi. Çanakkale Savaşları sırasında Bursa Jandarma Taburu toplam 199 şehit verdi.

Kireçtepe'de, savaşın hemen akabinde, boş top kovanlarının üst üste konmasıyla inşa edilmiş gerçek bir şehitlik bulunmaktadır. Şehitlikte yer alan mezarların etrafı sonraki yıllarda bir duvarla çevrilmiştir. Anıtın hemen önünde bulunan yazıları az okunabilen taşta;

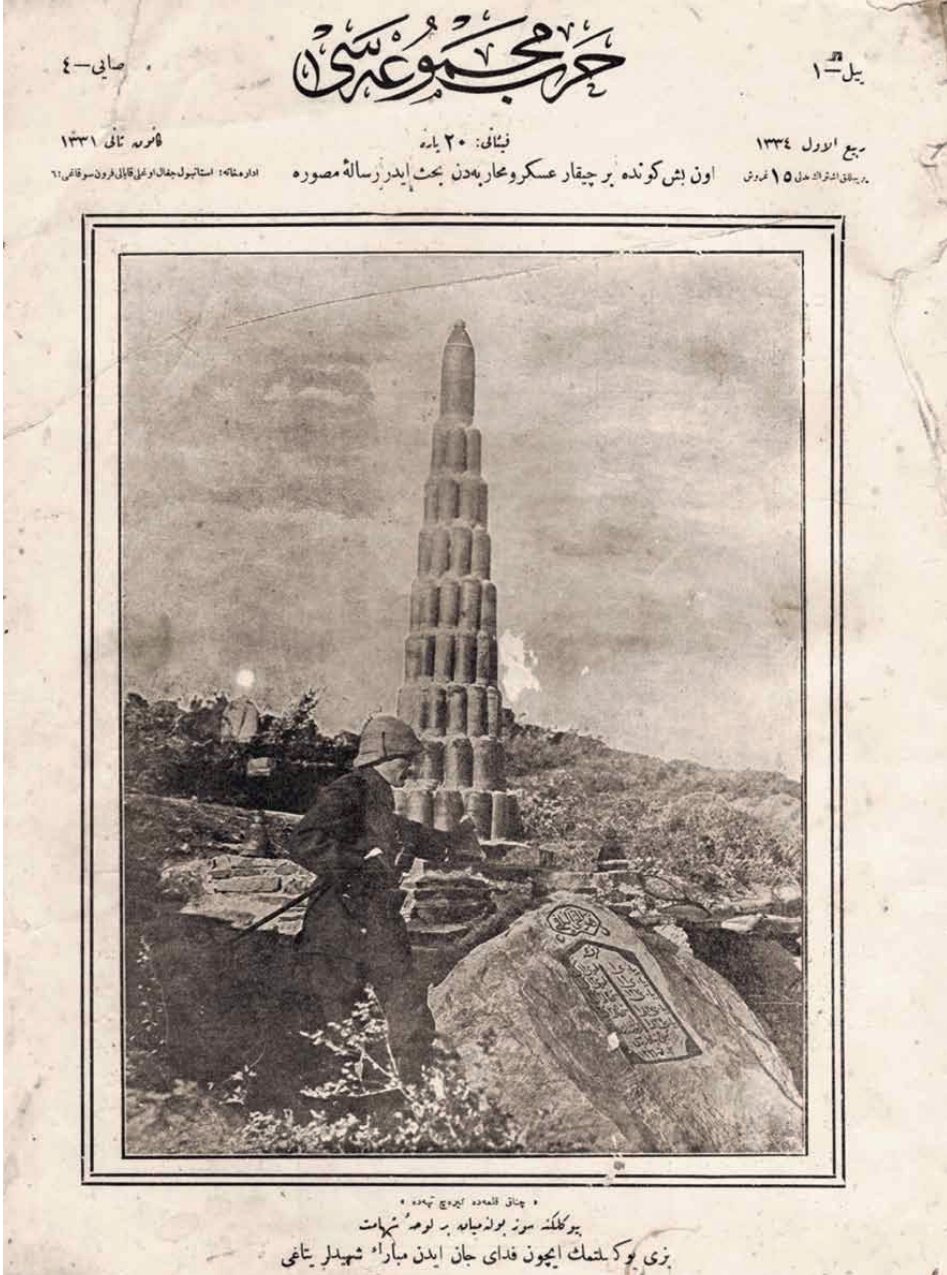


"5. Fırkaya mensup 11.Topçu Alayı 1.Bölük / 11.Topçu Alayı 1.Bölük / 2.İstihkâm Taburu 3. Bölük / 3. İstihkâm Taburu 2. Bölük / Gelibolu Jandarma Taburu / 1. Piyade Alayı / 19. Piyade Alayı / 127. Piyade Alayı / 17. Piyade Alayı 1. Tabur / 39. Piyade Alayı 1. Tabur'un Şehitleri" ifadesi yer almaktadır.

Şehitliğe 1985 yılında konulan kitabede:

"6/8 Ağustos 1915'te Gelibolu ve Bursa Jandarma Taburlarının kahramanca çarpışan 3 bölüğü, iki tugay gücüne ulaşan İngiliz kuvvetlerini Karakol Dağı ve Kireçtepe'de durdurup Anafartalar Grubu'nun kuzey yanını korumuştur." yazmaktadır.

Gösterdikleri kahramanlıklardan dolayı Albay Mustafa Kemal birliği burada ziyaret etmiş, şehitliğin önünde herkesin aşına olduğu fotoğrafı çekmiştir. Ulaşılması hayli güç bir arazi kesiminde bulunan bu anıt, ilk olarak 1992 yılında Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Parkı çalışanlarından Ersümer Karanfil tarafından yenilenmiş ve çevresi düzenlenerek açılmıştır. Son olarak Bursa Büyükşehir Belediyesi tarafından 2015 yılında Çanakkale Savaşlarının 100. yılı anısına yenilenmiştir.



“Çanakkale’de Kireçtepe’de

Büyüklüğüne söz bulunamayan bir levha-i şehâmet. Bizi yükseltmek için fedâ-yı can eden mübarek şehidler yatağı” (Yayıncı notu: Yarbay Mustafa Kemal’in Harp Mecmuası’nda yer alan iki fotoğrafından biridir) (Harp Mecmuası, 4. Sayı, T.C. Başbakanlık Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü Arşivi)

Bursa Seyyar Jandarma Taburu, İngiliz ve Fransızların Ocak 1916 tarihinde Gelibolu Yarımadası'ndan çekilmelerinden sonra da o bölgede kalarak gözetleme görevini sürdürdü. 14 Haziran 1916-28 Temmuz 1916 tarihleri arasında 73. Alayın 4. Taburu olarak Tayfur'da görev yaptı. Komutanı ise yine Binbaşı Hasan Tahsin'di. Haziran ayında taburdaki Osmanlı tüfekleri alınarak yerine Rus tüfekleri verildi. Tabur, kendisine verilen bölgede gözetleme ve tahkimat yaptı, eğitimle uğraştı.

14 Ağustos 1916 tarihinde taburun mevcudu 14 subay ve 858 erden oluşmaktaydı. 7 Eylül 1916'da gelen bir emre göre Jandarma ve İtfaiye Taburları bağlı oldukları alayların isimlerini almayıp kendi isimleri ile anılacaktı. 26. Tümen Komutanlığının 9 Eylül 1916 gün ve 1878 sayılı emri gereğince 76. ve 78. Alayların 3. İtfaiye Taburları ile Bursa Seyyar Jandarma Taburu bir araya gelerek 20. Kolordu, 50. Tümenin 169. Piyade Alayını oluşturdular. Bursa Seyyar Jandarma Taburu bu alayın 1. Taburu oldu.

Bu taburun 2. Bölüğü subaylarından Teğmen Mehmet Zahit, bundan sonra olup bitenleri şöyle anlatmaktadır; "Makedonya cephesinde Fransızlarla 11 ay savaştıktan sonra birliğimiz 1917'de İstanbul'a döndü. 169. Alay daha sonra 50. Tümen ile birlikte Halepe gittiler. Fırat cephesi..... Ramadiye Grubu'nun ihtiyatı olarak Bap ilçesinde kaldılar. Ramadiye Grubu İngilizlere esir olunca iki alaydan oluşan 50. Tümen ile Meskene Nehir'ini izleyerek Heyet kasabasına geldiler. İngilizlerle 11 saat savaştıktan sonra 28 Mart 1918'de esir oldular."¹³



Çanakkale Savaşlarında Osmanlı ordusundaki top mermilerinin üzerlerine hedefi vurmalarında manevi anlamda yardımcı oldukları için Allah'ın (c.c.) isimleri ve çeşitli dualar kazanmıştır.

13 Bursa Seyyar Jandarma Taburu 2. Bölük'ten 2043 sicil nolu Hüseyin oğlu Teğmen Mehmet Zahit Sakınç'ın 25 Temmuz 1925 ve 14 Ağustos 1925'te verdiği dilekçelerden alınan bilgi. Bu bilgiler bu subayın şahsi dosyasında mevcuttur. ATESE Arşivi Dolap 202, göz 2, klasör 5775, Dosya H-1



Çanakkale Savaşlarında kullanılan Top Mermisi



3. Kolordu Komutanı Esat Paşa, karargâh subayları Alb. Fahrettin (solda) ve Bnb. Ohrili Kemal (sağda) ve iki subayla birlikte (Yetkin İşcen, a.g.e., Ankara 2013)

HARP CERİDELERİ (RAPORLARI)

1 No.lu Harp Ceridesi (34 sayfa)

Kapsadığı dönem: 11 Nisan 1331-31 Temmuz 1331 (24 Nisan 1915-13 Ağustos 1915)

Bursa Seyyar Jandarma Taburu, Temmuz 1330 (Temmuz 1914) tarihinde Maydos bölgesine gelerek Koyun Limanı (hariç), Soğandere (dahil) olan bölgenin tarassuduna memur edilmiş (gözetlemekle görevlendirilmiş), o zamandan 10 Nisan 1331 (23 Nisan 1915) tarihine kadar olan savaşta, Maydos bombardımanında taburun eşyası ve Harp Ceridesi yanmıştır.

Gelibolu'daki 3. Kor. K.lığından (Telefon emri)

Mıntıkanızı, bugün oraya gelecek Nizamiye Taburuna devrederek 11/12 Nisan 1331 (24/25 Nisan 1915) sabahı Kilye İskelesi'nde hazır bulunan vapura bineceksiniz. Taburumuzun fazla erzakını gelen tabura devrediniz ve hareketinizi telefonla Kolorduya bildiriniz.

3. Kolordu K.

Miriliva Esat

Bu emir üzerine bölgeyi 77. Alay 3. Tabura teslim ederek gece taburla birlikte Kilye'ye hareket olunmuştur.

Gelibolu'da 3. Kolordu K.

77. Alayın 3. Taburuna bölgeyi ve mevcut talimatı vürut eden (gelen) tabura teslim ettik. Alessabah (sabah erkenden) Kilye İskelesinde bulunmak üzere Turşun'a hareket edildiği arz olunur.

11/12 Nisan 1331 (24/25 Nisan 1915)

Bursa Seyyar J. Tb. K.

Hasan Tahsin

Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu

Tabur, sabahleyin Kilye'ye gelerek iskelede hazır bulunan Şirketi Hayriye'nin 65 No.lu vapuruna binip hareket etmek üzere iken Kolordudan gelen emir üzerine tekrar vapurdan asker çıkarılarak, Kolordu Komutanının emrini beklememiz 9. Tümen Komutanlığınca emredildi. Bunun üzerine, o sırada düşmanın Kilye ve Maydos civarını bombardıman etmesi hasebiyle (nedeniyle) Kilye'de uygun bir arazi gerisinde tabur içtima ettirilerek Kolordu Komutanı beklendi.

Kilye'de Bursa Seyyar J. Tb. K.

Taburunuz şimdilik ihtiyat olarak Kilye'de kalacaktır. Maltepe ve Kayalıtepe ile irtibat tesis ediniz.

12 Nisan 1331 (25 Nisan 1915)

3. Kolordu K. adına

Kur. Bşk. Fahrettin

Tabur, ihtiyat olarak Kilye Limanında kalmıştır. 4. Bl. Kirte ile, 2. Bl. Maltepe ile, 1. Bl. Kayalıtepe ile irtibat sağlamak üzere devriye çıkmıştır.

Kilye'de Bursa Seyyar J. Tabur K.

Taburunuzla hemen Maydos Serafin Çiftliği üzerinden Serafin Çiftliği batısındaki Kayalıtepe'ye gidiniz. Kendinizi katiyen düşmana göstermeyiniz. Düşmanın ansızın Kumtepe'ye asker çıkararak Kayalıtepe'yi zaptetmesine meydan vermeyeceksiniz. Kirte civarında bulunan 9. Tümen ile irtibat sağlayınız. Kalayalıtepe güneyinde Palamutlu Sırtlarının gerisinde bulunan 77. Alayla irtibat sağlayınız.

3. Kolordu Komutanı

Mirliva Esat

Yarım saat sonra muharebe ağırlığı ile Kayalıtepe'ye hareket edildi. 4. Bölüğün bir Takımı, Mantelli Topçu Komutanına terk edildi. 12/13 Nisan 1331 (25/26 Nisan 1915) saat 23.00 evvelde (02.30'da) Kayalıtepe'ye varılarak 26. Alayın 4. Taburu ve Kayalıtepe güneyindeki 77. Alayla irtibat sağlandı. Bu tepede Mantelli bir batarya vardı. Tabur, derhal sağ ve sol kanatta iki bölümünü toplu olarak bulundurmuş. Kumkale'deki taburla irtibat sağlanmıştır.

Sabaha karşı 9. Tümen'den bir subay şu emri tebliğ etmiştir:

"Taburumuzun bir bölümünü Mantelli topların korunmasına bırakınız. Tabura birini vekil bırakıp dörtlüye karargaha geliniz."

Bunun üzerine 4. Bl. Mantelli topların muhafazasına terk edildi. 1. Bl. K. vekil bırakılarak Kirte gerisindeki 9. Tümen Karargahına dörtlüye hareket ederek şu emri aldım:

Bursa Seyyar J. Tabur K.

Savunma hattı, Kirte-Seddülbahir şosesi ile ikiye ayrılmıştı. Sağdaki kısım 20. Alay, soldaki kısım 26. Alay tarafından savunulacaktır. Taburunuz 26. Alay emrine verilmiştir. Kirte'nin 800 metre ilerisinde haritanın göstereceği yerlerde Taburunuz siper yapacaktır. Şimdi, Kirte'nin bir kilometre güneyindeki 26. Alay Komutanına gidiniz ve Taburunuzu grup ile beraber (güneşin batması ile birlikte) yanınıza getiriniz.

13/14 Nisan 1331 (26/27 Nisan 1915)

9. Tümen Kur. Bşk. Mehmet Hulusi

Taburun komutasını yine 1. Bl. Komutasına bırakarak, Kirte'nin bir kilometre güneyindeki 26. Alay Karargâhına hareket ettim. Düşmanın Seddülbahir, Morto limanlarında bulunan gemilerinin bombardımanı altında adı geçen karargaha geldim. Karargâh, bombardımana uğradığından kargaşa içindeydi. Alay Komutanı, taburlarını toplamak üzere bulunuyordu. Kendisi ile görüştüm ve taburu gece Alay Karargâhına getirdim. Alay'dan şu emir alınmıştır:

Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu

Bursa Seyyar J. Taburu Komutanlığına

Bursa Seyyar J. Taburu, 26. Alay emrine tabidir.

Savunma hattı: Kirte-Seddülbahir şosesi ile ikiye ayrılmıştır. 20. Alay sağda, 26. Alay sol tarafta savunuluyor. Bursa J. Taburu, Domuzderesi mansabının batısındaki tepenin güney eteklerinde ve bu tepenin batısında şoseye kadar olan kısımlara üç taburla grup yapacaktır. 26. Alay, tahkim malzemesini bu iş için taburumuza verecektir. Haritada gösterdiğim yerlere siper yapılacaktır. Muharebeden çıkan kuvvetler iyice tensik ve subay mevcuduna göre taksim edilecektir. Şehit olan subay ve eratin isimleri bana bildirilecektir.

13/14 Nisan 1331 (26/27 Nisan 1915)

26. Alay Komutanı Kadri



Seddülbahir-Kirte bölgesinde arazi durumu (Kur. Alb. Orhan Yıldırım, Çanakkale Muharebeleri, Gen. Kur. Basımevi, Ankara 1966, Ek-9)

Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu

Alay emir subayı, yanıma alınarak bölüklerin tahkimat yapacağı yerlere gidildi. Taburun cephesi 3,5 kilometreyi geçiyordu. Emir ve idaresi güçlük göstermeye başladı. Çünkü Tabur, hem siper yapacak, hem de düşmanın baskınına uğramamak üzere ileri karakol düzeni alacaktı. Taburun elindeki kazma, kürek ile bölüklerdeki ikişer takımlar baş siperi yapabilmişlerdir. Maalesef (ne yazık ki) 26. Alay kazma, kürek göndermedi. Sabahleyin 26. Alay K.lığından aşağıdaki emir alındı:

Acele

Bursa Seyyar J. Tabur K.

Düşman Seddülbahir cihetinden (tarafından, yönünden) ilerliyor. Bölükleriniz buldukları cepheden taarruza geçsin. Siz de Domuzdere tarafındaki bölüklerle hareket ediniz. 26. Alayın 3. Taburu, Domuzdere'de ihtiyatta bulunacaktır. Ben de taburun yanındayım.

13/14 Nisan 1331 (26/27 Nisan 1915)

26. Alay Komutanı

Kadri

1,2 ve 3. Bölük Komutanlarına

1.Düşmanın Seddülbahir istikametinde ilerlediği ve Bölüklerin buldukları yerden taarruza geçmesi 26. Alay K.lığından emredilmiştir.

2.Bulduğumuz mevziden taarruza geçiniz. Takviyeye gelen Kıta K.ları kıdemli ise onların emir ve komutasına giriniz. Ben, Hisarlık sırtlarında 2. Bölük'ün yanında bulunuyordum. İstihbarat sağlamaya çaba harcayınız.

Bursa Sey. J. Tb. K.

Hasan Tahsin

Aldığım emri Bl.lere tebliğ ettim. Kendim Hisarlık'a doğru giderek Taburun 2 Bl. ve 26. Alay'ın Bl. ile görüşerek, Hisarlık Kalesi'ne doğru ilerlemekte, adı geçen kalede külliyetli (çok miktarda) düşman askeri ve Hisarlık karşısında (12) zırhlı tarafından bombardıman edilmekte olduğu halde Hisarlık sırtlarına kadar ilerlemiş ve sağ kanadımızla irtibat sağlanmıştı. Gece, taburumuzun 1. ve 4. Bölükleri, 26. Alay K.lığından verilen emir üzerine tabura iltihak ettirildi. Tabur, üç bölük nizamiye olmak üzere mürettep bir tabur halini aldı.

Düşman, Hisarlık Kalesi'nde bulunduğu cihette bir baskına uğramamak için üç bölük ileri hatta ve bir bölük istinatta olmak üzere mevzi işgal edildi. Erata hemen tahkimat yapılması için emir verildi. Sol kanadımız Kerevizdere'de İstanbul J. Taburu'nun 4. Bölüğü ve sağ kanadımız gerisinde 25. Alay bulunuyordu. Gece 26. Alay Komutanlığından şu emir alınmıştır:

Bursa Seyyar J. Tabur K.

Kirte Güneyi

14 Nisan 1331 (27 Nisan 1915)

Acele, şimdi taburunuzla Morto Limanı'ndaki Hisarlık Mevkii'nin zaptını görmek isterim. Hisarlık'ın düşmandan temizlenmesi lazımdır. Ben ordugahtayım. Muharebeyi (haberleşmeyi) acele tesis ediniz. (kurunuz, sağlayınız).

26. Alay Komutanı

Kadri Bey

Bu emir alınca şafakla beraber taarruza geçmek için bölüklere emir verildi. Taarruz anında düşmanın Morto Limanı ve Hisarlık Kalesi cihetinden (yönünden) üç tabur kuvvetindeki piyadesinin mevziimize doğru ilerlediği haberi geldi. Düşmandan aldığım bilgiyi bağlı olduğum alaya bildirmekle beraber piyade muharebesi başladı. Bidayette (başlangıçta) yol kolu düzeninde ilerleyen düşman, ateşimiz altında ilerlemek istemişse de şiddetli bir karşılık üzerine taburlar avcıya yatarak ateş teatisine (karşılıklı ateş edilmeye) başladı. Şiddetli ateş sonucunda Morto Limanı'na doğru ihtiyattaki bölük, sağ kanadı takviye ederek düşmanı ricat ettirmeye muvaffak olmuştur (düşmanı geri çekilmek zorunda bırakmıştır.) Düşman, gemilerden kendi askerleri üzerine yapılan mitralyöz ateşi ile (ağır makineli tüfek ateşi ile) tekrar ileriye sürülmüş ise de, düşmanın kuvvei maneviyesi (moral) kırık olması hasebiyle (nedeniyle),

sağ kanatta bulunan Bursa Seyyar J. Tabur'u 1. Bölüğü, bir takımla düşmana süngü hücumu yaparak tart etmiş (kovmuş), donanma ve Hisarlık Kalesi'ndeki düşman ağır makineli tüfekleri yeniden kendi askerine ateş açarak, düşman zorunlu olarak iki ateş arasında kalmaya mecbur olmuştur.

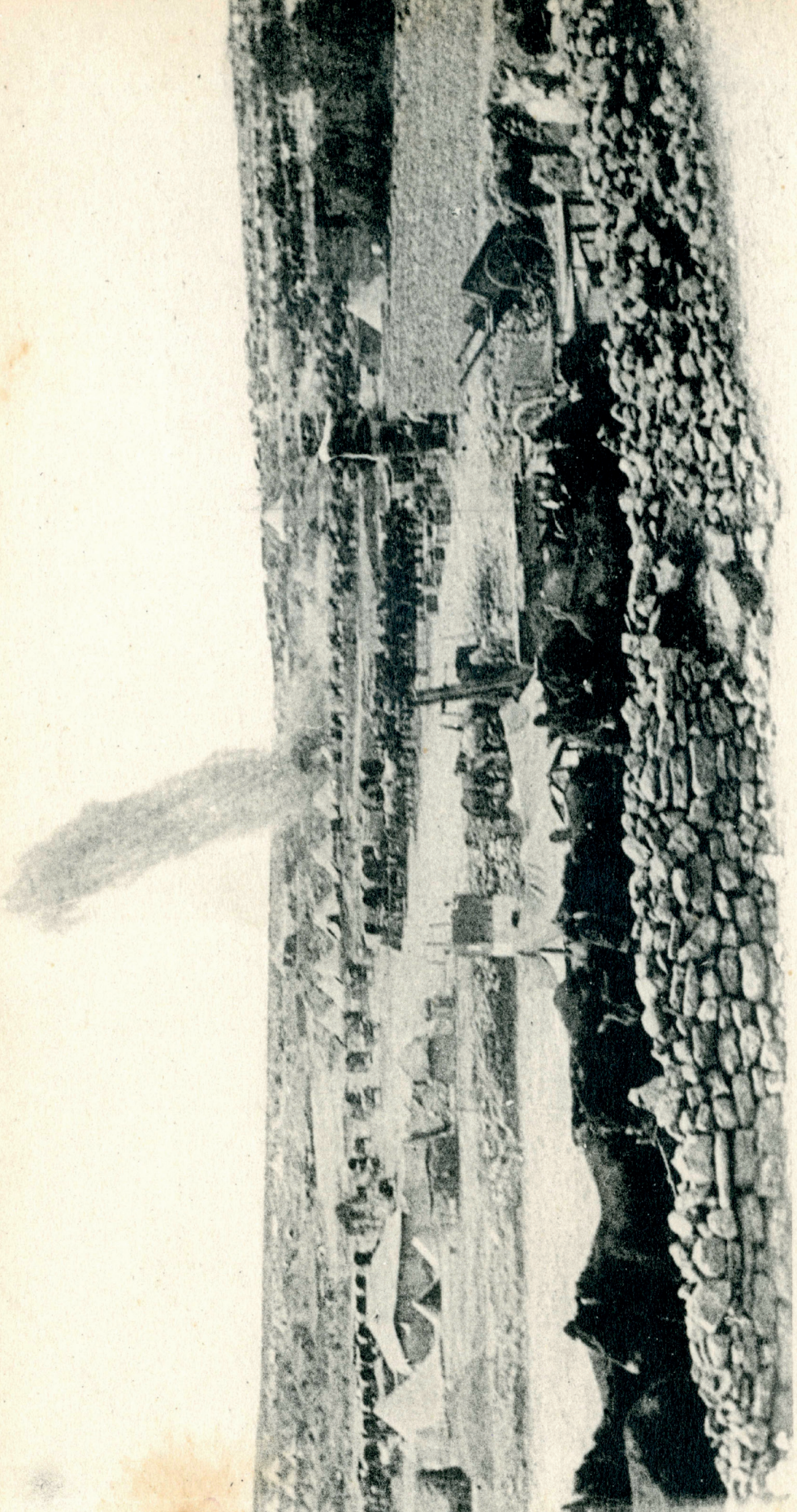
Düşmanla yapılan üç, dört saatlik muharebede taburun üç bölüğü yüz kadar şehit ve iki yüz kadar yaralı vermiştir.

Sağ kanadımızda bulunan nizamiye kıtaatının (Kara Ordusu Birliklerinin) topçu ateşi altında barınamayarak geri çekildiği görüldü. Aynı zamanda taburumuzun da Soğanlıdere istikametine çekilmesi Alay K. İrfan Bey tarafından emredildiği taburumuzun 3. Bölük Komutanı Üsteğmen Fazıl Efendi'nin Alay Karargâhından gönderdiği rapordan anlaşılmışsa da bulunduğumuz mevkinden çekilmek kıtaati büsbütün mahvetmek olduğundan bulunduğumuz mevkide muharebe etmeye karar verdim ve harbe devam ettim.

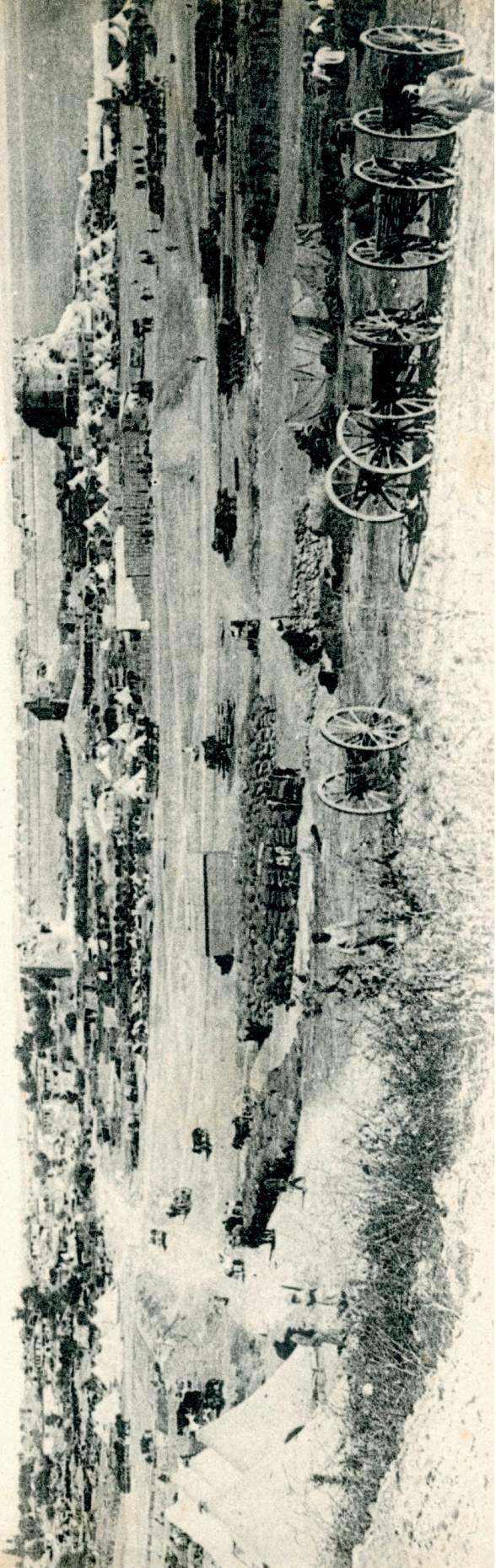
Bu sırada Alçıtepe istikametinden birçok birliklerin ilerlemekte olduğu görüldü. 4-5 saat kadar taburun hiçbir taraftan cephane alması mümkün olmadığından yaralı ve şehitlerin cephanesiyle idare edildi. O sırada sol kanadımızda bulunan İstanbul Jandarma Taburundan bir kısım kuvvetten cephane istemek üzere aşağıdaki rapor yazılmıştır:



Türk ikmal birliği, Soğanlıdere mevkiinde sahil boyunca ilerliyor (Yetkin İşcen, a.g.e., Ankara 2013)



15 Haziran 1915 bombardımanında Sedcülbahir (Ahmet Uslu Arşivi)



Düşmanın Seddülbahir kampına genel bir bakış, Temmuz 1915 (Ahmet Uslu Arşivi)

Beyoğlu J. Bölük K.

Sol kanadımıza düşman münasip bir yere mitralyöz kurmuştur. Bölükten bir kısım kuvvet ayırarak mitralyözün bulunduğu cepheye istikamet aldırılması, on sandık ihtiyat cephane gönderilmesi.

Bölük Komutanı cephane göndermediği gibi, sol kanadımızı açık bırakarak bulunduğu mevkinden çekilmiştir. Aynı zamanda 26. Alay 12. Bölüğün kıdemli küçük zabiti (erbaşı) Yusuf Ziya Efendi komutasında bir kısım asker geldi. Taburun gerekli mevkiileri bunlarla takviye olundu. Bu çavuş cidden pek cesur ve takımını fevkalade bir surette (olağanüstü biçimde) sevk ve idare etmiştir (yönetmiştir).

Alçıtepe istikametinden ilerleyen birlikler de bulunduğumuz sırtın 300 metre gerisinde mevzi alarak bizi düşman sanıp ateş etmeye başladılar. Adı geçen eratin binbir güçlkle ateşleri kestirilerek bulunduğumuz Hisarlık sırtlarına kadar getirildi. Gelen tabur, geride bulunan sırttan Hisarlık sırtlarına kadar getirilmiş ve avcılarımızı takviye etmeyip Hisarlık sırtlarından düşmana karşı ateş açtıkları ve adı geçen bölük eratinin daha ileri sevk edilmesi için 19. Alayın bölük komutanlarına müracaatım üzerine eratını ileri sürerek Jandarma Birlikleri takviye olundu ve bizim kıtamız da arkalarından vurulmak gibi bir felaketten kurtuldu. Düşmanla gruba kadar (gün batıncaya kadar) piyade ve topçu ateşi devam etti. Gece, taburlar ve bölükler birbirlerine karışık olduğu halde mevzilerini korudular. Yüz kadar jandarma ile Beyoğlu J. Taburu 4. Bölüğün terk etmiş olduğu mevzi işgal edildi. Bugünkü muharebe de 90 er şehit, 50 er ve bir yüzbaşı yaralı olarak zaiyat verilmiştir.

14/15 (27/28) gecesı hafif piyade muharebesiyle vakit geçirildi.

15/16 (28/29) gecesı Hisarlık Kalesi'nde çok sayıda düşman piyadesinin bulunmakta ve Kerevizdere cihetine (yönünde) sarmakta olduğu, Bursa Seyyar. J. Taburu 2. Bölük Komutanlığından gelen rapor üzerine Kerevizdere Bölgesi'nin takviyesine lüzum görüldü. Nizamiye birlikleri arasında kalan perakende erat toplanarak yüzer mevcutlu ikişer bölük teşkil olunarak Kerevizdere'ye sevk olundu. Bir bölük Kerevizdere mansabının (denize döküldüğü yerin) 200 metre gerisinde ihtiyatta bulundu. 16. (29.) günü 19. Alay Komutanı Hisarlık'a geldi. Taburumuzun bölgesini nizamiye 38. Alaya teslim ile çekilmekliğimiz emrolundu.

Taburdan gelen subaylara gündüz mevziler gezdirilmiş ve düşman hakkında gerekli bilgi verilmişse de ikinci bir emirle kıtaların eski yerlerinde kalması istendiğinden taburumuz eski mevzilerinde kaldı.

17 Nisan 1331 (30 Nisan 1915)'de gündüz, düşmanla piyade ateşi devam ediyordu. 12 parça düşman donanması zaman zaman bombardıman ediyordu.

18 Nisan (1 Mayıs 1915) akşamı 19. Alay Komutanından aldığım şifahi emir:

Bursa Seyyar J: Tb. K.

18/19 Nisan (1/2 Mayıs) gecesi saat alafranga 10.00 (22.00)'da tüm birlikler düşmana taarruz edecektir. Düşmana yaklaşıncaya kadar katiyen ateş edilmeyecektir. Siperlere yaklaşıldığı zaman, düşman siperlerden süngü ile tardedilecektir. Bölüklerinizin biri Kerevizdere mansabının sertine memur (örtülmesi ile görevli), bir bölük de mitralyözde bulunacaktır. Diğer bölüklerinizle taarruz hareketına katılacaksınız.

19. Alay Komutanı

Yb. Sabri

18/19 Nisan (1/2 Mayıs 1915) gecesi saat 10.00 (22.00)'da taarruzun başlaması üzerine 3. Bölük birinci hatta, bir bölük ihtiyatta olmak üzere taarruza geçildi. Kerevizderesi'nden Hisarlık sırtlarına çıkmak pek müşkül idi. Sırtlara çıkılarak askerin karışıklığı ve Jandarma Taburunun iki bölüğünün de düşmana karşı ilerlemesi, düşmanı ricat ettirmiştir. Hisarlık Tepesi'nde toplu bulunan düşman birliklerine topçularımız tarafından yapılan etkili ateş üzerine dağıldıkları ve bir kısım düşman erlerinin Kerevizderesi'ne sarktıklarının görülmesi üzerine adı geçen deredeki bölük, düşmana şiddetli ateş açmıştır. Saat 10.45'de düşman gemilerinin şiddetli bombardımanı üzerine sağ kanattaki birliklerin geri çekildiği görülmüş, bunun önüne geçilmesine çalışılmışsa da bir çok erat subayları ile beraber çekildiği cihetle men'ine muvaffak olunamamıştır (önüne geçilememiştir). Geri çekilen birliklerin sol kanadını tehditte korumak için gereken tertibat alınmıştır. Bu muharebede bir subay olmak üzere (6) şehit, (27) yaralı, (10) kayıp vardır.

Bursa Seyyar J. Tabur K.

20 Nisan 1331 (3 Mayıs 1915)

Bölgenizdeki 19,26 ve 32. Alayların eratını şimdi karargâha gönderiniz. Bundan böyle hasıl olan boşluğu eratınızla kapatınız. Bu akşam 56. Alay tarafından adı geçen boşluklar doldurulacaktır.

19. Alay K.

Yarbay Sabri

Bunun üzerine diğer alaylara mensup erat toplanarak alaylarına gönderilmiş, boşluklar Bursa Seyyar J. Taburu eratıyla kapatılmıştır. Düşmanın Hisarlık sırtlarından ilerlemesi ve üçüncü tepenin düşman tarafından işgal edilmesi ve Kerevizdere'de bulunan taburun iki bölüğünün yan ateşine maruz kaldığı, bölük geriye çekilmiş ve düşmanın bulunduğu sırtlara paralel olarak mevzi alınmıştır. Yan ateşinden birçok yaralı ve şehit vardır. Bir subay şehit olmuştur.

2 Nisan 1331 (5 Mayıs 1915) gecesi kıtalarımız düşmana tekrar taarruz etmişlerse de, düşmanın şiddetli ateşi yüzünden asker geri çekilerek tekrar eski mevzilerine dönmüştür.

23 Nisan 1331 (6 Mayıs 1915)'de 19. Alay Komutanından alınan emir üzerine 3. Bölük, topları himaye üzere ileri gönderildi. Bursa Taburunun geri kalan kısmı da dere boyunca ilerleyerek derenin Hisarlık sırtlarına bakan kısmında cephe aldı.

23/24 Nisan (6/7 Mayıs 1915) gecesi 3. Bölük geri alındı ve ihtiyata geçirildi.

56. Alay Komutanı Yarbay Mahmut'un taburumuzun Hisarlık sırtlarına paralel bir cephe tutmasını emretmesi üzerine mevzi ihtiyat bölüğü ile takviye olunarak işgal edildi.

23/24 Nisan 1331 (6 Mayıs 1915) gecesi düşmanın iki mavna dolu askerinin Kerevizdere önünden Domuzdere önüne gittiğini bildiren ve ileri hat bölüklerinden gelen rapor komutanlığa gönderildi. 1. Bölük Komutanı Hamdi Efendi, Kerevizdere ile Domuzdere arasındaki araziye keşfetmek üzere görevlendirildi. Yapılan keşifte düşman kayıkları olmadığı, bir torpidonun Domuzdere açıklarında dolaşmakta olduğu anlaşıldı.

24 Nisan 1331 (7 Mayıs 1915) günü mevzii muharebe olmuştur.

25 Nisan 1331 (8 Mayıs 1915) günü düşman, sağ kanadımızdaki kıtaların cephesine taarruz etmiştir, bulunduğumuz derece değişiklik yoktur.

Kerevizdere'den 56. Alay K.

Sağ kanadımızda Hisarlık sırtlarında düşman ilerlemektedir. Derede eratin durumu tehlikededir. Durum hakkında biraz bilgi verilmesi arz olunur.

Bursa Seyyar J. Tabur K.

Tahsin

19. Alay K.lığından şifahen (ağızdan) alınan emir:

Bursa Seyyar J. Tabur K.

Alay karargahı dere önünde, dere ilerisinde, tepede bir miktar düşman tarafından zaptedilmiştir. Bu gece beş bölük ile taarruz edilecektir. Düşman, cepheye taarruz etmedikçe katiyen ateş edilmeyecektir.

19. Tümen K.

Yarbay Sabri

12, 2 ve 3. Bölük Komutanlarına

25/26 Nisan 1331 (8/9 Mayıs 1915)

1.Bu gece gruptan sonra beş bölük, düşmanı siperlerden tardedecektir.

2.Düşman cephemize taarruz etmedikçe katiyen ateş edilmeyecektir.

3.Düşman, deniz tarafına bir ve iki numaradaki sırtlardan firar ederse, yahut sırtlardan cephemize sarkacak olursa derhal (hemen) ateşle karşılanıp tart edilecektir. Bölgemizin ihtiyatı olmak üzere 56. Alaydan 200 er gönderilmiştir.

Tabur Komutanı

Hasan Tahsin

25/26 Nisan 1331 (8/9 Mayıs 1915) gecesini yapılan taarruz başarıyla neticelenmiş, düşmanın elindeki siperler geri alınmıştır.

7. Tümen K.





Müstahkem Mevki Kumandanlığının tüm kadrosu Hacipaşa Çiftliği'nde Alman subaylarla bir arada (Yetkin İşcen, a.g.e., Ankara 2013)

Sayı 324

56. Alay Komutanlığına

25 Nisan 1331 (8 Mayıs 1915)

1.Soğanlıdere'ye bitişik kıyı kısmının bir Jandarma Bölüğü tarafından korunduğu ve bunun yetmeyeceği anlaşıldı. Binaenaleyh (bu nedenle) muharebe hattından Kerevizdere ve Domuzdere arasındaki kıyının ortasına kadar olan kısım Tümenimiz tarafından,

2.Buradan Domuzdere'sinin 1 kilometre doğusuna kadar 16. Tümen tarafından ve buradan yukarısı Müstahkem Mevki tarafından tarassut ve müdafaa edilecektir (gözetlenecek ve savunulacaktır).

3.Düşman tarafından çıkarma için en çok dere ağızları nazarı itibara (dikkate) alınmalıdır.

4.Gündüzleri yalnız postalarla gözetleme yeterli ise de gece için dere ağızlarında ufak kuvvetler, takım veya gerektiğinde bölükler bulundurmak ve bunlarla tahkimat yapmak ve kıyıyı keşif kollarınızla güven altında tutmak gerekir.

5.Tümeninize ayrılan kıyı kesiminin gözetlenmesi ve sol kanat kısmı ihtiyat tarafından güven altında bulundurulacaktır.

7. Tümen K.

Sol Kanat Müfreze K.

26 Nisan 1331 (9 Mayıs 1915)

Kerevizdere, Domuzdere arasındaki kıyıyı gözetlemek üzere Tümen K.lığından gelen emir üzerine, Sey. J. 1. Bölük sevk edilmiş ise de yolda muharebe başlaması üzerine bölük komutanının (35) er ile adı geçen bölgeye gittiği ve diğer eratinın nizamiye birliklerine karışması üzerine oranın kuvvetini arttırmak üzere (40) kişilik bir takım kuvvetinde erat gönderilmiştir. 25/26 gecesini (8/9 Mayıs 1915) yapılan muharebelerde, (5) şehit, (21) yaralı, 1. Bölük müstesna olmak üzere diğer bölüklerden (21) kayıp olduğu maruzdur.

Seyyar J. Tabur K.

Hasan Tahsin

Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu

Bursa Seyyar J. Tabur K.

27 Nisan 1331 (10 Mayıs 1915)

1.Bölge gayet geniş olduğundan, 115 mevcutlu bir bölük ile gözetleme gayri mümkün (imkansız, olanaksız) olduğundan daha bir bölük gönderilmesi,

2.Sağınızda 38. Alayın taburları mevcut olduğundan onlarla irtibat sağlanıyor. Adı geçen Alaydan bir taburun kıyı gözetleme ve korunmasına ayrılmış olduğu maruzdur.

1. Bl. K. V.

Teğmen Salih Hamdi

Bursa Seyyar J. Tabur K.

1.Bulduğumuz derenin sağ kanadınızdaki 11/12. Bölüklerin on, onbeş metre uzunluğunda bulunan açık yeri tahkim etmediklerinden sabahtan beri 4-5 şehit verdiğimiz gibi, buradan geçmek de kabil olamıyor. Zaten bu bölük buraya gelemeden beri hiçbir işe yaramadığı gibi sabaha kadar subaylarıyla beraber uyudukları ve bizim emniyetimizi bu surete ihlal ettikleri cihette bölük K.'a icap eden muamelenin icrasını tüm subaylar adına rica ederim.

3. Bölük K.

Fazıl

Durum Bursa Sey. J. Tabur K.İğınca 56. Alay Komutanlığı'na bildirilmiştir.

1 Mayıs 1331 (14 Mayıs 1915)

Bursa Seyyar J. Taburu, bir bölük ile bir takımı Domuzdere ile Kerevizdere arasındaki kıyının gözetlenmesine memurdur.

4. Bölük, Kerevizdere ağzındaki kıyıda nizamiyenin sol tarafındaki kıyının gözetlenmesine memurdur. Diğer iki bölük karargahta toplu olarak bulunacaklardır.

Akşam gelen istihkam erlerinin de yardımıyla (120) kişilik boy siperi kazanılmıştır. Karşıdaki düşman siperlerinden eramız üzerine sabaha kadar mitralyöz açılmış, yalnız bir er yaralanmıştır.

İki bölük ihtiyatta, bir bölük ileri mevzilerdedir. Tabur, sol kanat Müfreze Komutanlığına bağlıdır. Komutanı Yarbay Mustafa'dır.

4 Mayıs 1331 (17 Mayıs 1915)

Kerevizdere iç kısımlarına tabya edilen (mevzilendirilen) havan topunun korunmasıyla görevlendirilen 3. Bölük erleri gündüzleri siperde saklanıyorlar, geceleri bataryayı baskından korumak için tedbir alıyorlar.

6 Mayıs 1331 (19 Mayıs 1915) tarihinde yayınlanan bir emirle şehit olan subayların ailelerine otuz, erlerin ailelerine onar lira verileceği bildirilmiştir.

8 Mayıs 1331 (21 Mayıs 1915) de düşmanın birinci ve ikinci sırtlardan başlattığı taarruz, 56. Alay ile birlikte Bursa Sey. Jandarma Taburunca püskürtülmüştür.

Bölge Komutanlığına

Kerevizdere

12 Mayıs 1331 (25 Mayıs 1915)

Mensubu bulunduğum tabur, 30 Temmuz 1331 (12 Ağustos 1914) tarihinden bu ana kadar Muarız Körfezinde kıyı gözetleme görevini almış ve iki buçuk ay aralıksız düşman bombardımanı altında siperlerde bitap (güçsüz) kalmış ve 13 Nisan 1331 (26 Nisan 1915) tarihinden bu ana kadar da Hisarlık ve Kerevizdere bölgesine harp etmiş, yorulmuş, yıpranmış ve daha fazla söz söylenemeyecek bir halde bir tabur olup erat da müstahfazdır (yaşlı erlerdir). Taburun 1. Bölük'ü Domuzdere ağzında kıyuyu gözetlemekle görevli, bir bölükde havan toplarının (dağ toplarının) korunmasında, geri kalan (114) mevcutlu bir bölük ve (50) mevcutlu bir takım ile hem Kerevizderesi'ndeki kıyının gözetlenmesini hem de bir takımla karargâhın disiplinini sağlıyorum. Dün, sol kanat bölgesi komutanı Mahmut Bey'in vermiş olduğu emir üzerine, Domuzdere'deki havan ve dağ bataryası ile karargâhın korunması için ayrılan erati bırakarak Soğanlıdere'ye gitmekliğim emrolunmuştu. Halbuki nizamiye taburu gelmeden gidemeyeceğimiz bildiriliyor. Bir ay içinde şu bulunduğumuz bölgeye birçok alaylar gelip bir hafta burada kaldıktan sonra savaşta verdikleri kayıplar nedeniyle istirahat çekilmiş, taburumuz ise gelen alaylara demirbaş olarak devredilmiştir.

Bu tabur, 13 Nisan 1331 (26 Nisan 1915)de Hisartep'e'de yalnız olarak harp etmiş (savaşmış) ve (110) şehit, (280) yaralı ve (50)'yi aşkın kayıp var ki toplam olarak dört yüzden fazladır. Bu nedenle taburum bölüklerini tensik etmek (çeki düzen vermek) ve elbisesiz verilen 300 ikmal erinin elbise ve silahları için müracaat edip, bölükleri bir dereceye kadar ıslah etmek üzere, nizamiye taburu gelinceye kadar diğer birlikleri yerinde bırakarak, nezdimde (yanımda) bulunan bölükle, seçilen bir yerde karargâh kurmaklığıma ve nizamiye taburun tümünün geçici bir süre dinlendirilmesi hususuna dalalet buyrulması maruzatıyla rapor takdim kıldı.

Bursa Seyyar J. Tabur K.

Hasan Tahsin



Cephenin ön siperlerinde her an düşmanı gözleyen Mehmetçikler (Yetkin İşcen, a.g.e., Ankara 2013)





Cephede keşif görevi yapan subay ve erlerimiz (Yetkin İşcen, a.g.e., Ankara 2013)

13/14 Mayıs (26/27 Mayıs 1915) gecesi Kerevizdere'deki bölgeyi 34. Alaya, Domuzderesi'ndeki bölgesini de 45. Alayın 1. Taburuna teslim ile Soğanlıdere'ye çekilerek, 15. Tümen kuruluşuna dahil olduk.

15. Tümen emrinde 38. Alay, 22. Alay, 25. Alay bulunmaktadır. 56. Alay, 31. Alay 3. Tabur, 32. Tümen 1. Tabur, Bursa Seyyar Jandarma Taburu da bu Tümen tarafından kurulmakta ve tertiplenmektedir. Bu son iki taburun 3. Tümene geri verilmesi kararlaştırılmıştır.

Taburun eratının bir kısmının müstahfaz erat olduğu, 200 kadar erin elbisesi olmadığı anlaşılmıştır. 31. Alay 2. Tb. ile, 32. Alayın bir taburu ve Bursa Seyyar Jandarma Taburundan mürettep bir alay kurularak Bursa Tb. K. Yzb. Hasan Tahsin, bu alayın komutanlığına getirilmiştir.

Soğanlıdere'ye gidilerek genel ihtiyat komutanı Albay Halil Bey ile görüşüldü. Halil Bey, genel ihtiyat olan 15. Tümen komutanıdır.

Mürettep alay Ali Bey Çiftliği gerisinde karargah kurdu.

32. Alay 1. Tabur sol kanada memur edildi. Alayın geri kalan kısmı 23 Mayıs 1331 (5 Haziran 1915) günü Domuzderesi'ne gelerek 2. hat siperlerini işgal etti. Sol kanadımızla 31. Alay 2. Tabur, sağ kanatta 21. Alay ile irtibat sağlayarak gece bu siperlerde kaldı.

12. Tümen Komutanı Yarbay Selahattin'den 23 Mayıs 1331 (5 Haziran 1915)'de şu emir alındı:

"Bu gece sağ kanat bölgesi düşmana taarruz edecektir. Kerevizderesi'ndeki nizamiye bölükleri kendi bölgesini alacak, taarruz hitamına (sonuna) kadar adı geçen deredeki mevzii geçici olarak işgal ediniz."

12. Tümen Komutanı

Yarbay Selahattin

2. Bölük Komutanlığına

24/25 Mayıs 1331 (6/7 Haziran 1915)

1.Bu gece sağ kanat bölgesi düşmana taarruz edecektir. Sol kanat bölgesinde Kerevizdere'yi nizamiyede bulunan iki bölük kendi bölgesine alacak. Şimdi hareketle Kerevizdere'yi bir bölük ile işgal ediniz.

2.İhtiyat cephanenizi beraber getiriniz.

3.Orada Alay Komutanı Yümnü Bey'in emrindesiniz.

4.Hücum defolunduktan sonra yarın akşam değiştirilecektir.

5.Vakit müsaitken avcı hatlarından inerek ve ateş başlamadan evvel mevzii işgal ediniz.

Tabur K.

Hasan Tahsin

Bursa Seyyar J. Tb. K.

Kerevizdere

25 Mayıs 1331 (7 Haziran 1915)

1.24/25 Mayıs 1331 (6/7 Haziran 1915) gecesi Domuzderesi'nden hareketle ve cebri yürüyüşüyle yarım saate Kerevizderesi'ne bölükle gelerek Kerevizderesi'ni teslim aldım.

2.Kerevizdere'yi teslim aldığım dakikadan bu dakikaya kadar düşmanla fasılalı (aralıklı) piyade ateşi teati edilmiş (karşılıklı olarak piyade ateşi açılmış) isimleri ilişkide sunulan erat şehit düşmüş ve yaralanmıştır.

3.Bölük mevcudu (120) erdir. Bunlar lasırf Kerevizli Limanını korumakla görevlendirildimse de siperlerin arası açık kalmakta olduğundan nizamiyeye başvurarak geceleri takviye alarak bir takım erat alınmaktadır.

4.2. Bölüğün mevcudu, Ali Çavuş'un ifadesine göre (140) erdir. (20) erin orada kaldığı anlaşılmaktadır, bunların bölüklerine katılmalarının emredilmesi maruzdur (arz olunur).

23/24 Mayıs 1331 (5/6 Haziran 1915)'de verilen bir emirle Bursa Seyyar J. Taburu 3. Bölük, havan toplarının korunmasıyla görevlendirilmiştir.

25 Mayıs 1331 (7 Haziran 1915) tarihli bir rapordan anlaşıldığına göre Kerevizdere'deki bölükten iki er yaralanmış, Domuzdere'de ikinci hatta bulunan bölük bölgesine öğleden evvel yapılan bombardımandan bir er şehit olmuştur.

12. Tümen K.ılığından alınan emre göre kıyının gözetlenme görevi Beyoğlu J. Taburuna devredilerek, diğer bölük Kerevizdere Sol Kanat Bölgesi Komutanlığı emrine girecektir. Taburun diğer iki bölüğü tümen ihtiyatı olarak Domuzdere'de bulunacaktır.

3. Bölük, bölgesini Beyoğlu J. Taburuna teslim edip Kerevizdere'de sol kanat bölge komutanlığı emrine girmiştir. Bursa Seyyar J. Taburu ise iki bölüğü ile Domuzderesi'nde 5. Tümen ihtiyatı olmuştur. (Bölüklerde muaddel martin tüfeği olduğu yazışmalardan anlaşılmaktadır.)

26 Mayıs 1331 (8 Haziran 1915) tarihli rapordan 3. bölüğün mevcudunun (156) kişi olduğu anlaşılıyor.

27 Mayıs 1331 (9 Haziran 1915) tarihli raporda Tabur K., 15. Tümen K.dan; "altı gündün beri siperlerde olduklarını anlatarak, değişmelerini" önermektedir.

3. Bölük Komutanı, 28 Mayıs 1331 (10 Haziran 1915) tarihli raporda, "düşmanın birinci, ikinci ve üçüncü tepeleri tahkim ettiğini, bölüğün siperlerini bombalayarak çok kayıp verdiği" yazmaktadır.

Tabur Emri:

1. 2. ve 3. Bölük, sol kanat bölge komutanının vermiş olduğu emir üzerine bölgeyi nizamiye taburlarına teslim edecek, gece Soğanlıdere'ye hareket edecektir.

2. 4. ve 1. Bölük, bulunduğu yeri 5. Alayın 3. Taburuna teslim edecek, toplu olarak dere içerisinde bulunacaktır. Bu iki bölük benimle hareket edecektir.

3. Taburumuz, Kuzey Grubu'nda 9. Tümen mal edilmiştir. Bölükler Soğanlıdere'ye eski karargaha gidecektir.

4. Yarın sabah erken, Sarafim Çiftliği'nde 9. Tümen Komutanını görmek üzere gidip, tümenin nerede olduğunu öğreneceğim. Ben gelinceye kadar tabura Fazıl Efendi vekalet edecektir.

5. Tabur bu gece buradan hareket edecektir.

Tabur Komutanı

Tahsin

Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu

Verilen emir üzerine gece yarısı Soğanlıdere'den hareketle şafakla beraber emredilen yerlerde karargah kuruldu. Kolordu Komutanına çıkarak taburun (450) mevcutlu geldiğini, eratin yorgun ve elbisesiz olduğunu arz ettim.

Taburun Seddülbahir muharebesindeki hizmetinden dolayı Kolordu Komutanı Paşa hazretleri tarafından selam ve (600) mevcutlu bir tabur teşkil etmebliğim emrolundu. 25 Haziran 1331 (8 Temmuz 1915) tarihine kadar adı geçen bölgede dinlenildikten sonra Anafartalar bölgesine tayin ettiler.

Kemal Yeri

6 Haziran 1331 (19 Haziran 1915) saat 04.25

Yarın sabah taburunuzla Anafartalar doğusunda Çamlıtekke'ye hareketle oradan Anafartalar bölgesi komutanının emrine gireceksiniz.

Şimal Grubu Komutanı

Miriliva Esat

Çamlıtekke'den

10 Haziran 1331 (23 Haziran 1915)

1. Bursa Seyyar J. Taburu Kemikli bölgesine tayin edilmiştir. Gelibolu, Bursa taburları arasında sınır, Kireçtepe ile Karakol dağı arasındaki boyundan denize son bulan ve boyundan itibaren Kükürtlü Pınar, Küçükanaftarta Ovası'nda (25.000 ölçekli haritadan), Küçükanaftarta Köyü'nün kuzey kenarında son bulan hattır. Bu hat, Bursa taburuna dahildir.

2. Kemikli bölgesinin sol kanadında Büyükanafartalar Azmağı da bölgeye dahildir.

3. Bölgenize komşu Ağıldere bölgesi 14. Alay tarafından işgal edilmiştir. Bu alaydan bir bölük Damakçılık Bayırı'nda ve Azmak Koyu'ndadır.

4. Bursa Taburu postaları, 14. Piyade Alayı postalarıyla daimi irtibat kurulacaktır.

5. Bölgenin Gelibolu Kıta'larından teslim alınması ve işgali bu akşam saat 09.00 sonradan (21.00'den) itibaren başlayacaktır.

Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu

6. İki tabur komutanı bugün görüşüp bölgenin teslim ve işgalini kararlaştıracaklardır.

7. Bursa Taburu bölgesini işgal ettikten sonra bana haber verecektir.

8. Taburlar tertiplenmelerini krokiye işaretleyip göndereceklerdir.

Anafartalar Bölgesi Komutanı

Yarbay Wilmer

Mestantepe'den

1. Bölük öğleden evvel saat 03.00'te Büyük Kemikli'ye gelerek bölgeyi teslim almıştır.

11 Haziran 1331 (24 Haziran 1915)

1. Bölük K. V.

Teğmen Arakil

4. Bölük K. V. İbrahim Efendi'dir. Onlarda 11 Haziran 1331 (24 Haziran 1915)'de Mestantepe bölgesini teslim almışlardır.

Küçükanaftalar Deresi

11 Haziran 1331 (24 Haziran 1915)

Büyük Kemikli bölgesinde üç müstakil (bağımsız) posta ile bir küçük posta vardır. 165 Rakımlı Tepe de gündüzleri çifte nöbetçi ve geceleri bir manga ile takviye ediliyor. 145 Rakımlı Tepe de bir no.lu müstakil posta vardır. Kuvveti üç mangadır. Bölük merkezlerinin ilerisinde sola tamamen hakim Softatepe'de üç no.lu küçük zabıt (Erbaş) komutasında bir posta olduğu, tertibat krokide ilişik olarak sunulmuştur.

Tabur Komutanı

Hasan Tahsin

Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu

Anafartalar Bölgesi Grup Komutanı karargahının Çamlıtekke, Bursa Seyyar J. Taburu karargahının Anafartalar Deresi'nde olduğu rapordandır.

Çamlıtekke

5 Temmuz 1331 (18 Temmuz 1915)

Bursa Seyyar J. Tb. K.

1. Düşman, iki kayıkla çıkarma girişiminde bulunmuştur.
2. Anafartalar Müfrezesi, düşmanın her türlü çıkarmasına engel olacaktır.
3. Gelibolu J. Taburu, iki bölüğü ile Ece Limanı'nı ve Mısırlık tahkimatını işgal edecek ve bir bölümünü Bursa Tabur Komutanı emri altına gönderecektir.
4. Bursa Seyyar J. Taburu, kendi üç bölüğü ve Gelibolu taburundan bir bölükle Kemikli ve Softatepe tahkimatını işgal edecektir.
5. Mestantepe'deki ileri karakol bölüğü orada bulunacak olan 31. Alay 2. Tabur Komutanlığının emri ve tertibi vechile Mestantepe ve Pırnaltepe'deki mevziyi işgal edecektir. İş bu tabur; (31. Alay 2. Taburu) benim ihtiyatım olmak üzere Mestantepe doğusunda mesturen (gizlenmiş olarak) bulunacaktır.
6. Başka bir emir verilmediği halde birlikler 4 Temmuz 1331 (17 Temmuz 1915) günü öğleden evvel saat üçe (03.00) kadar emrolunan mevzide kalacaklardır.
7. Telefon hattı, bütün gece devriyeler aracığı ile kontrol edilecek ve telefon başında ikişer muharebe eri bulundurulacaktır.
8. Birliklerin çok uyanık ve dikkatli olmasını isterim.
9. Ben şimdilik Çamlıtekke'de bulunacağım.

Anafartalar Bölgesi K.

Yarbay Wilmer



Çanakkale cephesinde gizlenmiş bir top bataryası ile mürettebatı (Yetkin İşçen, a.g.e., Ankara 2013)

Çamlıtekke

11 Temmuz 1331 (24 Temmuz 1915)

Bursa Seyyar J. Tb. K.

No: 147

Alınan haberlere göre düşmanın külliyetli miktarda (çok sayıda) askerinin Çanakkale'ye doğru gelmekte oldukları anlaşılmaktadır. Düşmanın bu günlerde pek ziyade faaliyet ibraz etmekte olduğu (faaliyet gösterdiği) birçok gözetleme ile anlaşıldı. Tarafımızdan ve Ağıldere bölgesinden yapılan gözetlemeler, düşmanın balon ve torpidolarla gözetleme yapması bu bölgeye düşmanın bir ihraç teşebbüsü (çıkarma girişimi) bulunduğu kuşkularını artırmaktadır. Bu nedenle düşmanın her türlü çıkarma hareketini ortadan kaldırmak için bize büyük bir çaba, muazzaf bir teyakkuz (iki kat uyanıklık) ve hazırlık kesin olarak gereklidir.

Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu

1. Gözetleme yerleri şimdiye kadar olduğu gibi daima işgal edilmiş bulunacak, Pırnaltepe ve İsmailoğlutepe gibi en önemli olan gözetleme noktaları her zaman gözetleyici subaylar tarafından işgal edilecek, ileri karakol bölükleri her an ve zamanda silah başı etmek gerekli olduğunda az bir süre içinde siperleri işgal edebilmek için gerekli hazırlıkların tümünü yapacaklardır.

a.Gelibolu J: Taburu, (1) No.lu İleri Karakol Bölüğü ile Ece Limanı siperlerini ve (2) No.lu Karakol Bölüğü ile Küçük, Büyük Masırlık siperlerini işgal edecektir.

b.Bursa Seyyar J. Taburu, (1) No.lu İleri Karakol Bölüğü ile Büyük Kemikli ve Softatepe'deki siperlerini işgal edecektir. Şafakla beraber bu bölükler tekrar ordugahlarına döneceklerdir.

Mevziin işgali ve terki düşman tarafından kesinlikle anlaşılmayacak şekilde yapılacaktır. Düşmanın ilk taarruzunu def etmek için yeteri kadar korumanın hazırlanması hakkında birlik komutanları lazım gelen tedbiri ittihaz edeceklerdir (gereken önemleri alacaklardır).

İhtiyat birliklerin ordugahlarında da geceleri hazırlık derecesi pek büyük olacaktır. Yani erat elbiseleri ile yatacak ve silahları yanlarında bulunacaktır. Kıtaatın içtimainı temin için (birliklerin toplanmasını sağlamak için) ordugahta yeteri kadar fener bulundurulacak ve komutanların çadırları ışık ile belli edilecektir. Telefon hattı, karanlık basmazdan evvel telefon devriyeleri aracılığı ile denetlendirilerek, bölge dahilinde daha yapılması iktiza eden (gereken) tahkimat işleri geceli gündüzlü bütün gayret ve kuvvet sarfıyla ikmal edilecektir (tamamlanacaktır). Bu bapta (konuda) birinci derece lazım gelen şey, inşaları hitam bulan (yapımları tamamlayan) mevzi önüne tel örgülerin yapılması, mahfuz mahallerin itmamı (sığınakların tamamlanması) malzemenin noksanı takdirinde civardan ağaçlar kesilmesine müsaade ederim. İrtibat yollarının tesisi ve bilhassa (özellikle), endah meydanının tathiri (ateş alanının temizlenmesi) ve subaylar tarafından her mazgalın itinalı surette muayenesi (özenle incelenmesi)...

Bölge Komutanı

Yarbay Wilmer

Sayı: 563

Küçükanaftalar Deresi

10 Temmuz 1331 (23 Temmuz 1915)

Büyük Kemikli'de İleri Karakol K.

Büyük Kemikli'de yapılacak tahkimata yardım etmek üzere 32. Alay 1. Taburdan bu akşam bir bölük gelecektir. Adı geçen bölük, gerektiğinde peşinde karargah kuracaktır. Bölük komutanı ile görüşülerek aşağıda gösterilen tahkimat yapılacaktır. Ayrıca taburdan da Softatepe rahı mesturu (örtülü yolu) için bir takım gönderilecektir. Yapılan tahkimat her sabah raporla tabura bildirilecektir. İkmal için son derece gayret sarfolunacak (çaba harcanarak) ve gündüzleri çalışmak kabil olan yerler de gündüz bile çalışılacaktır.

1.Bölük merkezinde erata sığınaklar,

2.Bölük merkezinde küçük karakollara rahı mestur (örtülü yol),

3.Grup siperleri birbirine bağlanacaktır.

4.Anafta deresinden Yeşilçadır tepesine kadar iki dere vardır. 2. bölük, açık olan yerlere rahı mestur (örtülü yol) yapacaktır. Derenin bazı yerleri ıslah edilecektir.

5.Yeşildere'den Softatepe'ye rahı mestur lazımdır.

6.Softatepe ilerisine ve kıyıya yakın bir yerde bir mangalık dört küme siper yapılacaktır. Düşman torpidosu Suvla Limanı'na ateş menziline girdiği zaman, manga tarafından yaylım ateş yapılacaktır.

7.Softatepe'nin ilerisinde İtalya zamanında yapılmış olan siperin önüne 300-400 metrelik yerlerden fundalıklar kaldırılarak ateş alanı açılacaktır.

8.Softatepe'ye bir, iki takımlık mahfuz mahal (sığınak) yapılacaktır.

9.Siperlerin gerisine örtülü yollar, helalar yapılacaktır.

10. Siperlerde yaralılar için yuvacıklar yapmak gerektir.

11.Rahı mesturların (örtülü yolların) geniş ve derin olmasına son derece özen gösterilecektir.

Bursa Seyyar J. Tabur K.

Binbaşı Tahsin

Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu

Bursa Seyyar J. Tabur K.

Büyük Kemikli

24/25 Temmuz 1331 (6/7 Ağustos 1915)

Suvla Limanı'nda grup (güneşin batışı) ile birlikte iki torpido görüldüğü bildirilmiştir. Lalebaba Tepe'den piyade ateşi duyulmaktadır. Elde bulunan mevcut ile ileri karakol postası takviye edildi. Ben, Softatepe'ye gidiyorum

Büyük Kemikli İleri Karakol Bl. K.- 3. Bölük K.

Yüzbaşı Fazıl

Küçükanafarta Deresi

24/25 Temmuz 1331 (6/7 Ağustos 1915)

Anafartalar Bölge K.

Düşmanın Lalebaba Tepe'ye asker çıkardığı ve gölün kanalını açmaya memur erat ile Softatepede'ki küçük karakol eratinın düşmanla savaşa başladığı, İleri Karakol K.lığından anlaşılmıştır. Ben şimdi ihtiyattaki iki bölük ile Softatepe'ye hareket ediyorum. Sonuç oradan bildirilecektir.

Tabur K.

Binbaşı Hasan Tahsin

Bursa Sey.J. Tabur K.

Telefon Emri

Lalebaba Tepe'deki piyade bölüğü de kumandamıza verilmiştir. Hemen hareket ediniz.

Bölge Komutanı

Yarbay Wilmer

Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu

Bölge Komutanlığına Şifahi (ağızdan)

Lalebaba Tepe'deki nizamiye bölüğü olmuş olsaydı, Softatepe'de bulunan küçük karakol müsademe etmezdi. Lalebaba Tepe ve Büyük Kemikli'de bulunan birliklere komuta etmem pek güçtür. Çünkü hemen (3) km'den fazladır. Bunun için Softatepe ve Kemikli Burnu'ndaki birliklere komuta etmeliğim daha uygundur.

Tabur Komutanı

Binbaşı Hasan Tahsin

Bölge Komutanı bu öneriyi uygun bulduğunu Bölge Kurmayı Haydar aracılığı ile bildirmiştir.

İhtiyattaki iki bölük ile saat 21.45'de Softatepe'ye ulaşıldı. Tuzla Kanalı'nın civarında bulunan etrafın Lalebaba Tepe'deki düşmanı denize atmaya çalışmalıdır. Bu hareket topçu tarafından himaye edilecektir. Tabur komutanı telefon başında bulunup benimle irtibat tesis etsin (kursun).

Komutan Emriyle

Kurmay Başkanı Haydar

Bölge Komutanlığı

24/25 Temmuz 1331 (6/7 Ağustos 1915)

Düşmanın Lalebaba Tepe'ye ve Büyük Kemikli'ye ve Hisarcık önünden 135, 145 Rakımlı Tepeler eteklerine asker çıkardığı şimdi haber alındı. 32. Alayın 1. Tabur 2. Bölüğü Conkbayırı'na gitmek üzere taburundan emir aldığı cihetle (için) bize yardım edemiyor. Tabur, müşkül bir durumda kalmıştır. Gelibolu Taburundan bir bölüğün şafak atmazdan evvel Büyük Kemikli İleri Karakol Bölük Merkezine sevki rica olunur.

Bursa Seyyar J. Tabur k.

Hasan Tahsin

İcabında birliklerin çekileceği yer evvela İsmailoğlutepe, sonra Kocasinan Dağı genel istikametidir.

Lalebaba Tepe'de 32. Alay 2. Bölüğün vaktinde mevzi tutmaması ve düşmanın adı geçen yere çok sayıda asker çıkarması, topçunun gece olması nedeniyle himaye edememesi, karşımızda bulunan düşmanın bir tümenden fazla olması nedeniyle maateessüf (ne yazık ki) komutanın emirleri yapılamadı. Softatepe ile telefon merkezi arasında (mesafe) yarım saatten fazladır. Telefon başına gitmiş olsaydım taburun hareketinin idaresi müşkül idi.

Şafak atmakla beraber düşmanın vaziyeti berveçhi ati (aşağıda anlatıldığı gibi) anlaşıldı. Lalebaba Tepe'de bir alaydan fazla, Softatepe ilerisinde külliyetli miktarda, 145, 135, 130 Rakımlı Tepe'de bir alaydan fazla kuvvetin sağ geriye ilerlemekte bulunduğu görüldü. Taburun durumu çok müşkül hale geldi. Bölüklerden vurut eden (gelen raporda), her bölük cephesine alayların taarruz ettiği bildiriliyordu. Sağ ve sol kanadımı düşmanın tehdidinden kurtarmak için (500) metre geriye çekilmeye karar verdim.



Çanakkale cephesinde düşmanla vuruşan subaylarımızdan bir grup (Yetkin İşcen, a.g.e., Ankara 2013)

25 Temmuz 1331 (7 Ağustos 1915) bölüklere ağızdan verilen geri çekilme emri:

3. Bölük Komutanlığına

Sağ gerinizden ilerleyen düşmandan kendinizi kurtarmak, Kükürtlü Pınar'da bulunan topçunun ilerisinde mevzi almak ve topçuyu himaye etmeye üzere çekiliniz.

25 Temmuz 1331 (7 Ağustos 1915)

1. Bölük K., 31. Alay 8. Bölük K.

Bulduğunuz mevziin 800 metre gerisinde ikinci bir mevzi alınacaktır. Jandarma Bl. ile bölükleri ateşle himaye etmek üzere çekiliniz.

Tabur K.

Hasan Tahsin

İkinci mevziye çekilerek düşmanla muharebeye başlandı.

Düşmanın kuvvetinin çok külliyetli (çok fazla) olduğu anlaşıldı. Düşmanı tevkife (durdurmaya) gayret, 2. Taburun sağ kanadıyla sıkı bir irtibat kurunuz emri verildi.

Derhal sol kanadımızda Mestantepe'de bulunan 31. Alay 2. Tb. ile irtibat sağlanmak üzere 32. Alay 8. Bölük görevlendirildi ve irtibat sağlandı.

Bölge Komutanlığına

25 Temmuz 1331 (7 Ağustos 1915)

1. Düşman süvarisi, bir keşif kolu altmış erden ibarettir.

2. Mestantepe ile sıkı bir irtibat kurmak üzere bir bölük nizamiye, yüz kadar jandarma gönderilmiştir. Geri kalan jandarmalar, Haydar Bey'in tarif ettiği mevzilere girmiştir.

3. Düşman Pırnaltepe eteklerine doğru ilerlemektedir.

4. Softatepe Ovası'nda çok sayıda piyade görülmektedir.

5. Kireçtepe tarafından hafif piyade ateşi gelmekte olduğu arz olunur.

Tabur K.

Hasan Tahsin

Bursa J. Tabur K.

25 Temmuz 1331 (7 Ağustos 1915)

Taburun, geri çekilmesi halinde, sol kanatla Mestantepe'de 2. Taburun sağ kanadına dayanarak sıkı bir irtibat muhafaza edecektir. Taburun sağ kanadının geri çekilme istikameti İsmailoğlutepe'dir.

İsmailoğlutepe'de Anafartalar Bölgesi

Komutanı adına Binbaşı Haydar

Bölük Komutanlarına

25 Temmuz 1331 (7 Ağustos 1915)

Verilecek emre göre hareket olunacaktır. Topçu çekileceği için onu da himaye etmek şarttır.

Tabur Komutanı

Binbaşı Hasan Tahsin

Binbaşı Hasan Tahsin Bey'e

26 Temmuz 1331 (8 Ağustos 1915)

İsmailoğlutepe'deki durum hakkında bilgi isterim. Dün akşam birliklerin biraz karışık çekildikleri işitildi. Himmeti alinizle (yüksek yardım ve çabalarınızla) yoluna girdiğini umarım. Oradaki emir komutayı siz alınız. Kesin olarak topluluk sağlanmalı, takviye birlikleri gelmiştir. Mukavemet lazımdır.

Kurmay Haydar

Bölge Komutanı'na Muharebe raporu

24/25 Temmuz 1331 (6/7 Ağustos 1915) gecesi düşmanın Lalebaba Tepede piyadesi olduğu hususunda Bursa Seyyar J. Taburunun 3. Bölüğü ve Kemikli'de İleri Karakol Bölük Komutanlığından telefonla verilen bilgi üzerine bölge komutanlığına raporla bildirilmekle beraber, ihtiyattaki 1. ve 7. bölüklerle saat 09.30 (21.30)'da Softatepe'ye gittim ve kendim Tuzla Kanalı civarına giderek bilgi almışsam da gecenin pek karanlık olması nedeni ile kesin çıkarmanın nereden yapıldığı anlaşılamadı. Yalnız Lalebaba'da çok sayıda düşman piyadesinin olduğu ve Softatepe'ye göl tarafından taarruz etmekte olduğu anlaşıldı. İhtiyattaki bölük ile arası takviye olunarak düşman karşılandı ve aynı zamanda Suvla Limanı'nın merkezinden ve Büyük Kemikli tarafının her tarafından çıkarma başlandığından tuttuğumuz tüm hatlarda piyade muharebesi başladı.

Cephenin (2,5) km'den fazla olması nedeniyle gidip görmek mümkün olamıyordu. Yalnız, bölüklerden gelen raporlarda düşmanın kıyıya çok sayıda asker çıkardığı haberi geliyordu. Bölgeden gelen emirde sabaha karşı düşmanın denize dökmekliğimiz emredilmişti. Elde bulunan kuvvetle savunma pek güç olacağından bölgeden kuvvet gönderilmesi için birçok rapor yazıldı. Hiçbir cevap almak kabil olamadı. Yalnız elimizdeki kuvvetle muharebe etmekten (savaşmaktan) başka çare olmadığına kanaat getirdim. Gece karanlık olduğundan durum esasen iyi anlaşılamıyorsa da Lalebaba Tepe ve Büyük Kemikli'den çok fazla piyade ateşi gelmekte idi.

İleri hatlardan çok fazla yaralı gelmeye başladı. Tuzla Gölü tarafından saat 12.30 (00.30)'da piyade ateşinin şiddetlendiği ve düşmanın taarruz etmekte olduğunun anlaşılması üzerine 31. Alayın 2.Taburunun 4. Bölüğü ile adı geçen cephe takviye edilerek düşmanın taarruzu durduruldu. Muharebe sabaha kadar şiddetle devam etti. Şafakla beraber Lalebaba Tepede iki alaydan fazla, Büyük Kemikli'de bir alay; (135 ve 145) Rakımlı Tepelerden külliyetli (çok sayıda) ve toplu düşman birlikleri ilerlemekte. (135 ve 145) Rakımlı Tepelerden ilerleyen birlikler de sağ gerimize sarmaya başladı. Düşman bir tümen kadar bir kuvvetle taarruz ettiğinden kanatlarımızı fena bir durumdan kurtarmak için Çırac Çeşme'deki bölüğün Kükürtlü Pınar'ın ilerisinde mevzi almak üzere geri çekilmesi için emir verildi. Diğer bölükler de yekdiğerlerinin (birbirlerinin) ateşle himayesi altında Softatepe'nin 800 metre gerisinde mevzi alarak sağ ve sol kanadım tehlikeden biraz kurtulduğu için burada ikinci bir savaşa karar verdim. Aynı zamanda on sandık cephaneye gelmişti. Adı geçen yerde iki saat kadar savaşıldıktan sonra 25 Temmuz 1331 (7 Ağustos 1915) günü saat 8'de (saat 08.00), sol kanadımızda Mestantepede bulunan 31. Alay 2. Tabur ile irtibat kurmak ve sağ kanadımızı çevrilmek tehlikesinden koruyarak İsmailoğlutepe'ye çekilmekliğimiz emrolundu. Verilen emir üzerine düşmanı üç saat kadar oyaladıktan sonra Kanlıdere'den, İbrikçe Sirtından, Mestantep'e yapılan rahî mestura (gizli yola) iki bölük göndererek Pınal ve Mestantepedeki 31. Alay 2. Tabur ile temas kurup telefonla tabur komutanı ile irtibat sağladım. Düşman evvelce cephemize doğru ilerlemeye devam ediyordu. Kükürtlü Pınar'da topçunun korunması için bırakmış olduğum (100) erlik bir müfreze, topçunun geri çekilmesi sağlandıktan sonra taburla buluşmak üzere gelirken düşmanın bizim üzerimize ilerlediğini görünce, düşmana şiddetli bir yan ateşi açarak taarruzunu kırmıştır.

Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu

Saat 07.30'da düşmanın bizim cephemize gelmekten sarfı nazar ederek (vazgeçerek) Tuzla istikametinden Pırnaltepe'ye doğru ilerlemekte olduğu görüldü. Bir saat sonra Pırnaltepe'nin sükut ettiği (düşman eline geçtiği) ve 31. Alay 2. Taburun İsmailoğlutepe'ye çekileceği, bizim taburun grupla İsmailoğlutepe'ye, oradan da bir olay vuku bulduğunda Kocaçimen genel istikametine çekilmekliğimiz Bölge Komutanlığından emredildi.

25/26 Temmuz 1331 (7/8 Ağustos 1915) gece saat 10.00 (22.00)'ye kadar bulunduğumuz mevkide kalındı. Çünkü Kanlıdere'deki cephanelerin İsmailoğlutepe'ye taşınması matlup idi (isteniyordu, gerekiyordu). Cephaneler ve taburun eşyaları sevk olunduktan sonra İsmailoğlutepe'ye gelindi. Orada 31. Alay 2. Taburun komutasını deruhte etmem (üstlenmem) emredildi ve İsmailoğlutepe'deki birlikler "İsmailoğlutepe Müfrezesi" adını aldı.

24/25 Temmuz 1331 (6/7 Ağustos 1915)'de (47) şehit,(36) kayıp, (177) yaralı vardı. Bu muharebede şehit olan Teğmen Arakil Efendi'nin olağanüstü özveri gösterdiği arz olunur.



Hilal-i Ahmer Cemiyeti Kartpostalı (Malik Aksel Arşivi)

Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu

Bursa Seyyar J. Taburu Bölük Komutanlıklarına

Yarım saat sonra Turşun üzerinden bir tümen düşmana taarruz edecektir. Aman arkadaşlar, pek metin olarak tuttuğumuz hattı muhafaza edelim. Şimdi rahı mestur cihetine bir kısım kuvvet daha gönderiniz. Bölgeden (70) kadar süvari gelecektir. İş bu emri nizamiye bölüğüne iletirsiniz.

J.K. Binbaşı Hasan Tahsin

3. Bölük Komutanı Fazıl Bey'e

İsmailoğlutepe

26 Temmuz 1331 (08 Ağustos 1915)

Sağdan ilerleyen kıtanın kuvveti ne kadar? Elinizde bulunan kuvvetin idaresi güç müdür? Anafarta'nın gerisinde bir nizamiye taburu vardır. Anafarta'ya mı, yoksa sizin üzerinize mi ilerliyorlar?

J. Tabur Komutanı

Binbaşı Hasan Tahsin

Bizi çevirme ateşi ile işgal eden zayıf bir avcı hattı varsa da sabahtan beri taarruz eden düşmanın her halde bir tabur kadar olduğunu tahmin etmekteyim. Mevziimizin hakimiyeti ve bu sebepten önemi nedeni ile adı geçen dereden çevirmesi ve köye bile girmesi karşısında kuvvetli bulundukça savunmak mümkündür.

3. Bölük Komutanı

Fazıl



Cepheye doğru yola çıkmaya hazırlanan bir süvari alayı
(Yetkin İşcen, a.g.e., Ankara 2013)





Türk askerler terk edilen düşman siperlerinde (Ahmet Uslu Arşivi)

Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu

Bölge Komutanlığına

İsmailoğlutepe

26 Temmuz 1331 (08 Ağustos 1915)

1.Düşman, Mestantepe siperlerindedir. Keşif kolu da İbrikçetepe mevziindeki bölüklerimizi yan ateşine almaktadır.

2.Krokide bölüklerin numarasıyla, İsmailoğlutepe eteklerindeki mevkiileri gösterilmiştir.

3..... Tepe'de dağ topçusu, tepenin zaptından sonra geri çekilmiş ve nerede olduğu malum değildir.

4.Süvari bölüğü saat 9.45 evvelde (09.45'de) İsmailoğlutepe'ye gelmiş ve şu talimat kendisine verilmiştir. "(40) erden (15)'i atların yanında kalacak, geri kalan erat Kanlıdere tarafını işgal edip sağ kanadımızı düşman tehlikesinden koruyacaktır."

J. Tabur Komutanı

Binbaşı Tahsin

Bursa Seyyar J. Tabur Komutanlığına

26 Temmuz 1331 (08 Ağustos 1915)

1.Evvelce arz edildiği gibi düşmanın takım düzenindeki kuvvetleri yavaş yavaş taburumuzun karargahına doğru ilerliyorlar. Acele önlem alınmazsa sağ kanadımızın düşmesi muhtemeldir (olasıdır). Düşman durmaksızın yaklaşıyor ve Küçük Anafarta'ya doğru çıkıyor.

2.Buradaki kuvvetimiz de adı geçen yerdeki düşmanın ilerlemesine engel olamayacak durumdadır.

3. Bölük Komutanı

Fazıl

Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu

Bursa Seyyar J. Tabur Komutanlığına

26 Temmuz 1331 (08 Ağustos 1915)

Saat 10.30

1.Solumuza gönderilen 32. Alay 1. Taburdan itibaren 7, 4, 5 ve 8. Bölüklerle sırasıyla etekler işgal edilmiştir. 8. Bölüğün sağında jandarma vardır.

2.Düşman, siperleri işgal etmiştir. Ara sıra karşılıklı ateş açılmaktadır.

3.Jandarma Taburu, sağıdaki İsmailoğlu Sırtlarını işgal etmiştir.

4.İbrikçetepe'de düşmanın bir keşif kolu vardır. Bu keşif kolu, bizim siperleri yan ateşine alarak birkaç şehit ile birkaç yaralı verdiği maruzdur.

31. Alay 2. Tb. K. V.

Yüzbaşı Tahir

Anafartalar Bölgesi Komutanlığına

26 Temmuz 1331 (08 Ağustos 1915)

Öğleden sonra saat 11.30 (23.30)

1.Mestantepe'nin sükutu üzerine İsmailoğlutepe'ye muvasalat olundu (gelindi, ulaşıldı). Siperler işgal edildi.

2. 32. Alay 1. Tabur, 53 silahlı, 22 silahsız erle tabura katıldı.

3.Şimdiki durumda İsmailoğlutepe'nin ova siperleri 31. Alay 2. Tabur ve 3, 4 ve 1. Jandarma Bölüklerinden (300) kadar er tarafından işgal edilmiştir.

4.Sağ kanadımız çok tehlikeli bir durumdadır. Gerçi dün gelen (40) kadar atlı süvari o mevzilere gönderilmişse de daha kavi bir surette (daha kuvvetli olarak), tahtı emniyette bulundurulması (güven altında bulundurulması) gerekir. ... dağ bataryasının ateş ettiği dereye keşif kollarınız düşman askerlerini görmüşlerdir.

5.Birliklerin Kocaçimen Dağı'nda düşmana karşı mevzi aldıkları görülmektedir.

Seyyar J. Tabur K.

Binbaşı Tahsin

Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu

İsmailoğlutepe Müfreze Komutanlığına

Arıburnu ile Küçük Kemikli, Büyük Kemikli arasında büyük bir harp gemisi vardır. Küçük Kemikli ile Arıburnu arasında iki hastane gemisi, 23 parça motorlu çatana ve gözetleme gemisi, beş torpido, İmroz güneyinde uzaklarda dört torpido ve daha uzaklarda büyücek bir gemi görülmüşse de nakliye veya harp gemisi olduğu anlaşılmamıştır. Küçük Kemikli ile Büyük Kemikli arasında altı adet büyük, 20-25 kadar ufak, büyük gözetleme gemisiyle çatanalar ve mavnalar vardır. Atlı ve yayalar kıyıyı izleyerek Büyük Kemikli'ye doğru gidiyorlardı. Tuzla Gölü'nden ve kumsal olan yerden Mestantepe'ye doğru, dağınık düzenle ilerliyorlar. Küçük Kemikli'nin güney kıyısında on kadar çatana görülmüş, bunlarla çıkarma yapıldığı anlaşılmıştır.

26 Temmuz 1331 (8 Ağustos 1915)

1. Süvari Alayı 2. Bölük K.

Müfreze K.

Selim

27 Temmuz 1331 (9 Ağustos 1915) Saat: 11.30

Düşmanın bir bölük piyadesi, İbrikçitepe'den taarruz girişiminde bulunulmuşsa da ateşimizle olduğu yerden ilerleyememektedir. Bir tabur piyadesi bölük nizamında Mestantepe'ye gelmiştir.

31. Alay 2. Tabur K. V.

Tahir

2. Süvari Bölük K.

27 Temmuz 1331 (9 Ağustos 1915)

Saat: 06.30

Düşmanın bir bölük süvarisi kademe halinde Tuzla'nın sol kenarından ovaya doğru tek sıra halinde ilerlemektedir.

Süvari Zabit Vekili (Asteğmen)

Müfreze K.

Mehmet Tevfik



Cepheye gitmeden önce sancak verilen Türk alayı... Enver Paşa, sancak töreninde konuşma yapıyor. (Yetkin İşcen, a.g.e., Ankara 2013)



Enver Paşa, Çanakkale cephesindeki subaylarla birlikte (Yetkin İşcen, a.g.e., Ankara 2013)

Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu

27 Temmuz 1331 (9 Ağustos 1915)

Saat: 11.30

1. Düşmanın sol kanadı Küçükanafarta ovasındaki azmaktadır.

2. İbrikçitepesi'nde olan düşman piyadeleri geri çekilmekte ve birliklerimiz bu tepeyi işgal etmek üzeredir.

3. Mestantepe'deki düşman sebat etmektedir.

4. İbrikçe kuzey ve kuzeybatı cephelerindeki fundalık yakılmış, yangın Pınartepe'ye doğru ilerlemektedir.

5. Azmak Ovası'nda bulunan piyadelerin dost veya düşman olduğu dumandan anlaşılmamaktadır.

31. Alay 2. Tabur K.V.

Yzb. Tahir.

Müfreze K.

27 Temmuz 1331 (9 Ağustos 1915)

Yangın tekmil şiddetiyle İslamoğlu Tepesi sırtlarını sardı, durum çok kötüdür, söndürmenin imkanı yoktur.

31. Alay 2. Tabur K.V.

Yzb. Tahir

Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu

Müfreze K.

27 Temmuz 1331 (9 Ağustos 1915)

Saat 03.20 öğleden sonra (15.20)

İbrikçetepe'de olan piyadelerimiz ateşin etkisinden doğu eteklerine kadar inmişlerdir. Kuzey rüzgarı esmekte olduğundan güneye doğru ilerlemektedir. Piyade siperlerimizin sağ kanadına doğru gelerek ve güçlkle gözetleme yapılmaktadır.

Cenabı Hakk'ın inayetiyle (yardımıyla) , rüzgar aksi yöne esmeye başladı. Asker ateşten kurtuldu.

31. Alay 2. Tabur K.V.

Yzb. Tahir

Bursa Sey.J.Tb. K. Bnb. Tahsin Bey'e

27 Temmuz 1331 (9 Ağustos 1915)

35. Alay Komutanlığından alınan raporlardan 34. Alayın sağ kanadının düşmanın baskını sonucu olarak gerilediği ve bu yüzden 35 ve 36. Alayların birbirinden ayrıldıkları bildiriliyor. Gerekli soruşturma yapılarak 34. Alayın şimdiki durumu hakkında gönderilen süvari ile hemen bilgi verilmesini Komutan Bey'in emriyle arz eylerim.

12. Tümen Emir Subayı

Arif

Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu

34. Alayın bizim taraftan görülen durumunda bir değişiklik yoktur. 34. Alayın sol kanadı biraz zayıftır. Bizimle irtibatları da oldukça var. Aramızdaki fasıla (açıklık) 200 metre vardır. Benim durumum ise malumdur. Yaver (emir subayı) ise 34. Alay Komutanlığından aldığı şeyi bildirmiş onlar hakkında kesin bir bilgi veremeyeceğim.

31. Alay 2. Tabur K.V.

Yzb. Tahir

Binbaşı Tahsin Bey'e

28 Temmuz 1331 (10 Ağustos 1915)

Emir subayını özel olarak gönderiyorum. Takviyeye çok ihtiyacım vardır.

34. Alay 1.Tabur K.

Binbaşı Sait

Turşunköy

28 Temmuz 1331 (10 Ağustos 1915)

1.Taburunuz 34. Alay Komutanlığı emrine verilmiştir. Bu nedenle raporlar adı geçen alay komutanlığına verilecektir.

2.Raporunuzdan Mestantepe'nin düşman elinde bulunduğu anlaşılıyor. Hâlbuki Mestantepe elinizde olup, (53) Rakımlı Tepe'nin geri alınamadığı 34. Alay Komutanlığından bildirilmektedir. Bir yanlışlığa meydan verilmemesi ve adı geçen alay komutanlığının emir ve talimatı dairesinde hareket edilmesini tavsiye ederim.

12. Tümen Komutanı

Yarbay Selahattin



İki Türk süvari Gelibolu cephesinde (Yetkin İşcen, a.g.e., Ankara 2013)

Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu

Bursa Sey.J.Tb.K.

28 Temmuz 1331 (10 Ağustos 1915)

Saat 03.30

Düşman Büyük Kemikli ile Küçük Kemikli arasındaki çıkarma iskelesinden şimdi bir tabur kuvvetinde (asker) kıyıya çıkardığı ve daha da çıkarmakta olduğu arz olunur.

Gözetleme Subayı

Mehmet Tevfik

12. Tümen Komutanı

İsmailoğlutepe

30 Temmuz 1331 (12 Ağustos 1915)

1. Müfrezemizin durumu hakkında 34. Alay Komutanlığına bilgi verildi.

2. 34. Alay 1. Tabur cephanesine taarruz eden düşmanın geri atılmış olduğu maruzdur.

Müfreze Komutanı

Binbaşı Hasan Tahsin



Makineli tüfek talimi yapan yedek subay adayları (Yetkin İşcen, a.g.e., Ankara 2013)

Sayı: 14

Bursa Sey.J.Tabur K.

30 Temmuz 1331 (12 Ağustos 1915)

1. Ne kadar mavzer, ne kadar martin vardır. Hemen bildiriniz.

2. Çeşitli muharebelerde ne gibi eşya kaybetmişseniz üç güne kadar çizelge gönderiniz.

3. Şehit, yaralı, kayıp olanların defterinin düzenlenmesi,

4. Bu gece güneş battıktan sonra İsmailoğlutepe'deki gözetleme yerini ıslah etmek üzere (20) er gönderilecektir. İstihkamdan bir yüz başı verilecektir.

5. Bir bölük de İsmailoğlutepe eteklerine tahkimata gidecektir.

İsmailoğlutepe'de Müfreze Komutanı

Binbaşı Hasan Tahsin

Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu

1. Bölük bu akşam gruptan sonra emirde belirtilen tahkimata gidecektir. 3. Bölük (20) kişi çıkararak İsmailoğlutepe'deki gözetleme yerini ıslah edecektir. Bu yirmi kişiye zabıt namzedi (asteğmen) Mustafa Efendi Komuta edecektir.

Bursa Sey. J. Tabur K.

Fazıl

Bursa Seyyar Jandarma Tabur K.

Taburumuzun durumu, cephemiz tamamıyla Mestantepe'ye karşıdır. Taburumuz, dün gösterilen istikamete ateş ederek düşmanı yan ateşine almaktadır.

1. Alay ve Tabur numaraları gösterilmiştir.

2. Hali hazırda yapmak istediği hareket doğru tepeye taarruz etmektir. Halbuki ok ile gösterilen istikametten yan ateşine uğradığından ilerleyememektedir.

3. Jandarma Taburu, bizim taburun sağ gerisinde ve 34. Alayın tamamıyla gerisindedir.

34. Alay, avcı hatları kadar dar bir avcı hattı ile cephesini savunmaktadır.

32. Alay 1. Tb. K.

Yüzbaşı Tahir

2 No.lu Harp Ceridesi (14 Sayfa)

Kapsadığı dönem: 1 Haziran 1332-30 Temmuz 1332 (14 Haziran 1916-12 Ağustos 1916)

1 Haziran 1332'den 15 Temmuz 1332 (14 Haziran 1916 – 28 Temmuz 1916)'ya kadar Bursa Seyyar J. Taburu, 73. Alayın 4. Taburu olarak görev yapmış olup Tabur Karargâhı Tayfur'dadır. Tabur, kendisine verilen bölgede gözetleme ve tahkimat yapıyor, eğitimle uğraşiyor. 73. Piyade Alayı Yeniköy'de olup, komutanı Yarbay Mehmet Reşit'tir.

Bursa Seyyar Jandarma Tabur Komutanı Binbaşı Hasan Tahsin Bey'dir. Haziran ayında taburdaki Osmanlı tüfekleri alınarak yerine Rus tüfekleri verilmiştir. 7 Haziran 1916'dan itibaren Bursa Seyyar Jandarma Taburuna Yüzbaşı Fuat vekalet etmektedir.

73. Piyade Alay K.

19 Haziran 1332 (2 Temmuz 1916)

1.Taburumuz cephesindeki yerlerin hiç birinde tel engeli yoktur.

2.Bölgemiz bilindiği gibi Despot Limanı (hariç) , Koyun Limanı (dahil) 'na kadar olan kıyı kesimidir. Bu bölge taburumuz tarafından ikiye bölünmüştür.

a.Sağ kanatta Kalyon Limanı'ndan Dayan Limanı'na kadar olan kısımdır.

b.Dayan Limanı (hariç) , Koyun Limanı'na (dahil) kadar olan kısımdır.

c.Bu kısım taburumuzun 15. Bölüğü tarafından muhafaza edilmektedir.

d.C kısmı taburumuzun 14. Bölüğü tarafından muhafaza edilmektedir.¹⁴

Tabur Bölgesinin Birinci Kısımı:

15. Bölüğün merkezi Fındıklı olmak üzere Paşatepe mevkiinin 1 No.lu Küçük Karakol, Karakoltepe mevkiinde 2 No.lu Küçük Karakol kuvvetleri ile Kırbaşa Tepe'de de bağımsız küçük zabıt (Erbaş) postası çıkarılmıştır. Paşatepe Küçük Karakolu da sağda Malyoz Limanı'na güneşin batması ile beraber bir manga kuvvetinde bir posta ve onun solunda bulunan Deliyani Limanı'na da bir manga kuvvetinde diğer bir posta çıkarılmaktadır. Gündüzleri postalar küçük karakol merkezine döneceklerdir. Bu

14 ATESE Arşivi Dolap 202 , göz 2 , Klasör 5775 , Dosya H-2

postalar kıyının çıkarmaya uygun olan yerlerine çifte nöbetçiler ikame ediyor. Kıyıya yakın bulunan Paşatepe Deresi'nin membaı, Deliyani Limanı'nın sağında Kuklacı Tepe'si üzerinde bulunarak kıyıyı aynı zamanda gözetlerler.

Görevleri; çifte nöbetçileri düşmanın bir çıkarma girişimi üzerine takviye etmek, orada bulundurulan çalı yığınlarını yakarak bağlı olduğu karakola haber vermek, geriden kuvvet gelinceye kadar inatla, ısrarla savunmada bulunmaktır. Kuvvetli bir erbaş komutasında olmak üzere (30) kişilik bir takımdan ibarettir.

Karyata Tepede bulunan müstakil erbaş postası (20) kişi kuvvetinde olup, bu da en çok düşmanın çıkarmaya müsait olduğu farz edilen Kömürcü Limanı mevkiine bir manga kuvvetinde bir posta çıkarır. Bu posta kıyıya çifte nöbetçiler koyarak gece sabaha kadar diğer postalar gibi kalarak geri döner. Bir postanın yeri Kömürcü Limanı'nın sağında (129) Rakımlı Tepe'dir.

2 No.lu Karakoltepe küçük karakolu: Tabur bölgesinin birinci kısmının sol kanadına Balatanya Limanı'ndan Dayan Limanı'na kadar olan kıyı kısmını korumakla görevlidir. Bu küçük karakol da geceleri birer manga kuvvetin de iki postadan birisini Balatanya Limanı'nın solundaki (131) Rakımlı Tepe (R.T) üzerinde bulundurarak hem Balatanya Limanı'nı hem de solundaki koyu korur, gözetler.

Diğer Dayan Limanı'na çıkar ve bu postada daima limanın içinde geceleri kıyıya yakın bulunur, görevi diğerlerinin aynıdır. Mevcudu, bir erbaş komutasında (30) kişidir.

Bu Bölüğün iaşesi taburdan alınıp yemekleri, büyük, küçük ve bağımsız postalarda pişer. Bunun nedeni yemekleri taşıyacak araç azlığıdır.

Sular, genellikle her karakol yakınında ki içmeye elverişli kaynaklardan alınıyor. Yalnız, Karakoltepe'de bulunan 2 No.lu Küçük Karakolun suyu mekkare ile bir saat uzaktaki Burgaz Köyü'nden sağlanıyor.

Büyük ve küçük karakollar, karakol merkezine geceleri devriyelerle, gündüzleri gözle irtibat sağlarlar. Yalnız Paşatepe'den bir no.lu büyük karakola telefon hattı ve bir de aydınlatma tabancası vardır.

Bu bölge için de Paşatepe, Karyatatepe, Karakoltepe'de çalı yığınları vardır. Bunlar bölgenin etrafı erbaasından (dört tarafından) görülebilir ve eğitimi bölük merkezinde yapılmalıdır.

Tabur Bölgesinin İkinci Kısmı:

Bu bölgenin korumasına 14. Bölük görevli olup, merkezi Kara İnebeyli'dir. Korumakla görevlendirildiği kıyı bölgesi de Karaağaç Limanı dahil ve Güvercintepe hariç olan kısma kadar taburun sol kanat cephesini korur. 2 No.lu Büyük Karakolun iki küçük karakolu ile bir de bağımsız küçük zabıt (erbaş) postası vardır.

1 No.lu Küçük Karakolun yeri Vasıla Tepe'dir. Bu küçük karakol, Karaağaç Limanı ve Saz Limanı'nı korumakla görevlidir. Gece ve gündüz bu karakoldan çıkan erbaş postası daima Karaağaç Limanı'nda bulunan (13) kişidir. Geceleri kıyıya çifte nöbetçi çıkararak görevlerini yaparlar. Buradan Varıla Tepe'ye kadar Alman telefonu vardır.

2 no.lu posta da Softa Limanı, Saz Limanı, Varıla Tepesi (328) R.Tepe arasındaki boyun noktasında bulunarak, diğerleri gibi kıyıya nezaret eder. Gündüzleri Varıla Tepe'ye dönerek, bu tepede mevcut gözetleyici aracılığı ile görev koşulu yerine getirilir. Varıla Tepe'den tabur merkezine telefon hattı vardır. İşaret tabancası vardır. Kuvveti bir takımdır. Tabura yakınlığı nedeniyle iaşesi tabur merkezinden sağlanmaktadır.

Manda Limanı bağımsız erbaş postası, yalnız Manda Limanı'nda bulunan çıkarmaya uygun kıyıyı korumakla görevlidir. Kuvveti (15) kişidir. Bu postadan bir manga kuvvet kıyıya inerek diğerleri gibi ifayı vazife ederler (görev yaparlar) . Bu bağımsız postanın yeri, Manda Limanı'nın gerisinde ve (342) Rakımlı Tepe ile (367) Rakımlı Tepe arasındaki boyun noktasıdır.

Manda Limanı ile Koyun Limanı arasındaki Koca Burnu teşkil eder. (295) R.Tepe'nin hemen gerisinde , (367) R.Tepe'nin teşkil ettiği boyun noktasında (6) kişilik bir posta ile yine Koyun Limanı ile bu posta arasında bulunan (335) Rakımlı boyun noktasında, diğer (6) kişilik bir posta ile yine Koyun Limanı ile bu posta arasındaki (335) Rakımlı boyun noktasında başka (6) kişilik posta vardır.

Bu postaların görevi ilerlerindeki hakim bir yere bir aracı posta çıkararak gece ve gündüz kıyıyı gözetlemek ve 1 No.lu Küçük Karakol ile 2 No.lu Küçük Karakol arasında haberleşme, ulaşım ve irtibat sağlamaktır.

2 No.lu Küçük Karakolun yeri, Koyun Limanı'nın güneyindeki (274) R.Tepe'nin tamamen sağındaki boyun noktasının gerisindedir. Bu küçük karakolun görevi geceleri Koyun Limanı'nı korumak ve aynı zamanda (274) R.Tepe'de bulundurduğu bir aracı ile düşmanın savaş gemileri ve uçakları hakkında yaptığı gözetlemeleri orada bulunan ve doğrudan doğruya Grup K.lığına bağlı olan telefonla haber vermektir. Bu karakol, geceleri Manda Limanı'nda bir manga kuvvetinde bir posta çıkararak güvenlik sağlar, gündüzleri aracı ile yetinir. İaşesi Kara İnebeyli'dendir. Erzak aynen gönderilerek buldukları yerde pişirilir. Yiyeceklerini böyle sağlarlar. İçme sularını yakındaki derelerden sağlıyorsa da Temmuz ve Ağustos aylarında sular çekiliyor. Büyük karakoldan mekkare ile su taşıyorlar.

Genel olarak küçük karakol merkezlerinde erati barındıracak zeminlikler vardır. Tabur, korumakla görevli olduğu bölgenin Tayfur Köyü gerisinde bulunmakta ve burada da taburun ihtiyat kuvveti ile hayvanları koruyacak binalar bulunduğu için burası seçilmiştir.

Tabur merkezinde her zaman iki bölük bulunmakta, bunlar da ellerindeki programa göre eğitim ile uğraşmaktadırlar. Bu bölüklerin yiyecekleri ve diğer ihtiyaçları tabur tarafından sağlanıyor. Taburun işesi doğrudan doğruya tümen levazımınca günlük olarak verilen yiyeceklerle sağlanıyor.

Erzak bir günde Gelibolu'dan Fındıklı'ya ertesi gün de mekkare ile tabura getiriliyor.

Su, köy içindeki içmeye elverişli çeşmelerden sağlanıyor. Tabur tarafından meydana getirilen bahçelerde sebze üretilip bölüklere dağıtılıyor. Tabur merkezi alay, bölük, hatta küçük karakollara bile telefonla bağlıdır. Taburunuz, seyyar jandarma olduğundan ve kıyiyı korumak için özel teşkilata tabi olduğundan (10) adet süvaride vardır. Bunlar aracılığıyla tabur ulaşım ve haberleşme sağlıyor. Tabur, ihtiyatta bulundurduğu iki bölük ile korumakla görevli olduğu kıyı bölgesinin herhangi bir yerine düşman çıkarma yaparsa, oradaki bölüğü takviyeye gidecek ve düşmanın kıyıya çıkmasına mani olacak, mutlak savunma yapacak, gerekirse ölecektir.

4. Tabur K.

Yüzbaşı Fuat

25 Haziran 1332 (8 Temmuz 1916)'da Binbaşı Hasan Tahsin gelerek Bursa Seyyar J. Tabur Komutanlığını (73. Piyade Alayı 4. Tabur Komutanlığını) tekrar aldı.

15 Temmuz 1332 (28 Temmuz 1916)'de verilen bir emirle 25 ve 15. Tümenlerden 6. Kolordu kurulmuş ve ordu ihtiyatına ayrılmıştır. 73. Alayın Tümenlerden irtibatı kesilerek Kavak Suyu kaynağından Koyun Limanı'na (dahil) kadar olan bölgenin gözetlenmesi ve savunulması görevi verilmiştir.

18 Temmuz 1332 (31 Temmuz 1916)'den itibaren Bursa Taburunun bağlı olduğu 73. Piyade Alayı 25. Tümen kuruluşundan çıkarak 26. Tümen kuruluşuna girmiştir.

Tabur, bundan sonra karargâhını Karaburgaz'a kurarak 19 Temmuz 1332 (1 Ağustos 1916)'dan 26 Temmuz'a (8 Ağustos) kadar burada kalmıştır. 27 Temmuz 1332 (9 Ağustos 1916)'da tabur karargâhı Kamışlı Deresi'ndedir.

73. Alay K.

Bursa Seyyar J. Taburunun Konuşu Şöyledir:

Tabur, Kabatepe (dahil), Kavak Suyu membaı (dahil) olan bölgenin gözetlenmesi ve korunması ile görevlendirilmiştir.

Taburun iki bölümü ileride, iki bölümü ihtiyat olmak üzere tertiplenmiştir.

1. 13. Bölük ileri karakolunun merkezi Mağaratepe'dir. Adı geçen bölümün üç küçük karakolu vardır. Bunlara sağdan numara verilmiştir. 1 No.lu Küçük Karakolun bir takım kuvvetinde iki erbaş postası vardır. Biri (45) R. Tepe'de, diğeri Kiremitlik'tedir. Kuvvetleri birer mangadır. 2 No.lu Karakol, (23) R. Tepe'nin gerisindedir Kuvveti yarım takımdır. Bir postası (130) R. Tepe'dedir. Kuvveti bir mangadır.

2. 3 No.lu Küçük Karakolun kuvveti yarım takımdır. Geceleri Domuzdere ağzına bir manga kuvvetinde erbaş postası, ayrıca devriye ile 2. Taburun 5. Bölüğü ile irtibat kuracaktır.

3. 14. İleri Karakol Bölüğünün iki küçük karakolu ile bir bağımsız erbaş postası vardır. 1 No.lu Küçük Karakol bir takım kuvvetindedir ve Kavak Köyü'ndedir. İki postası vardır . 1 Nolu Erbaş Postası Kavak Köprüsü'nü korumakla görevlidir. 2 No.lu Karakol Göçe Tepesi'ndedir.

4. 2 No.lu Küçük Karakolun da iki postası vardır. 1 No.lu Posta Murtad Köprüsü'nde, 2 No.lu Posta 79. R.Tepe'dedir. Gece, ayrıca Cemil Bey Deresi'ne bir manga kuvvetinde posta gönderir. Sabahleyin karakola dönerler.

5. Bağımsız posta da Masırlık Tepesi'nde bulunur. Erbaş postaları gündüzleri tek, gece çifte nöbetçi ve ayrıca devriyelerle sağda 78. Alay 2. Tabur 4. Bölük ile irtibat kurar.

6. Taburun bölgesi alayın diğere taburlarının bölgesine göre hem büyük hem de çıkarmaya elverişlidir. Bir alay çıktığında, ilerideki bölüklerden bilgi geç alınabilecektir. Bu nedenle ileri hat bölüklerine telefon ihtiyacı vardır.

7. 3. Tabur bölgesi balkan olmak hasebiyle (ormanlık olduğundan) çıkarmaya o kadar elverişli değildir. O bölgedeki ileri hat bölüklerinin telefonları doğrudan doğruya karakola bağlıdır. Tabur, anında bilgi alabiliyor. Bunun için Kara İnebeyli'deki taburun esas malı olan telefon ile komütatörün bir an önce getirilmesi.

8. Bölüklerin işleri taburdan gönderilmektedir.

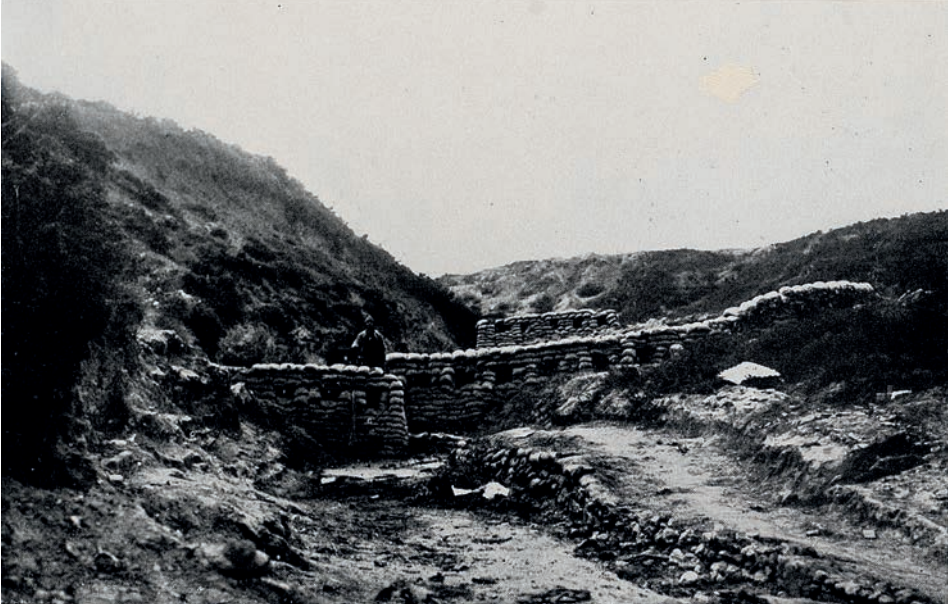
73. Alay, 4. Tb. K.

Binbaşı Hasan Tahsin





*Esat Paşa Çeşmesi başında su ikmalı yapan ve atlarını sulayan
Türk subayları ve erleri (Yetkin İşcen, a.g.e., Ankara 2013)*



Sığındere'de düşman barikatları (Millet Kütüphanesi Arşivi)

3 No.lu Harp Ceridesi

Kapsadığı dönem: 1 Ağustos 1332-30 Eylül 1332 (14 Ağustos 1916-13 Ekim 1916)

Bursa Seyyar Jandarma Taburunun 1 Ağustos 1332 (14 Ağustos 1916) tarihli mevcudu 14 subay (2 subay izinli), 858 erattır (6 er hastanede, 20 er izinli).

9 Ağustos 1332 (22 Ağustos 1916) tarihinde kuvvede gösterilen erat sayısı 834'tür. 42 er hastanede , 4 er nekahethanededir.¹⁵

73. Alay bölgesi 58. Alaya teslim edilmiştir. Bursa Seyyar Jandarma Taburu bölgesini 19-20 Ağustos 1332 (1-2 Eylül 1916) teslim etmiştir. Tabur karargahı Gelibolu yakınlarındadır.

25 Ağustos 1332 (7 Eylül 1916)'da gelen bir emre göre Jandarma ve İtfaiye Taburları bağlı oldukları alayların numaralarını almayıp kendi isimleri ile anılacaklardır.

15 ATESE Arşivi: Dolap 202, öz 2 , Klasör 5775 , Dosya H-3

Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu

No:1878

Gelibolu

27 Ağustos 1332 (9 Eylül 1916)

1. Türk ve Osmanlı tüfeği ile donatılmış üç taburlu bir alayın doğudaki ordularımızdan birine gönderilmek üzere hazırlanarak Başkomutanlık emrine verilmesi 5. Ordu komutanlığından emredilmiştir.

2. Bu Alay, 76 ve 78. Alayların 3. İtfaiye Taburları ile 73. Alaydaki Bursa Seyyar J. Taburundan teşkil edilecektir.

3. Birlikler seferi mevcuda çıkarılacaklardır.

4. Her Taburda 72 mekkare bulunacaktır.

5. Alayın silahlarının değiştirilmesi için ayrıca emir verilecektir.

6. Alay, Gelibolu yakınında toplanıp hazırlığını tamamlayacaktır.

7. Seyyar Jandarma Taburunun esas subaylarını alay geri verecek, yerlerine verilmiş olanları geri alacaktır.

26. Tümen K.

Yarbay Hamit Fahri

Bursa Seyyar Jandarma Taburuna ait başka cerideye rastlanmamıştır.

ییل-۱

صافی-۶

۱۳۳۱ شباط

۲۰ یازد

ربیع الاول ۱۳۳۴

استانبول و ولایت ایرون پوست
امپریته داخل اولدیقی حالده بر
بیایق اشتراك بمل ۱۵ غروش

اداره خانه: استانبول - جمال اولدی
قائل فرون سوغاقچی نومبر ۶
(تلفون ۱۸۵۴)

اون ب کونره بجه قار عسکر و محاربه دن جنسایمیر رساله رسوره



آری برؤنده قانی صیرنده دشمن سیرنه دیکیلن غازی آدی سیمایمیر محافظلری

« غزمک اوکنده قیرلمش اوبدورمه انکایز سلوتنک چالقانارق قاچان صولک تکنهستی سیر ایدرلرکن »

“Arburnu’nda, Kanlısirt’ta düşman siperine dikilen gazi alay sancağıyla muhafızları azmin önünde kırılmış uydurma İngiliz satvetinin çalkanarak kaçan son teknesini seyir ederlerken” (Harp Mecmuası, 6. Sayı, T.C. Başbakanlık Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü Arşivi)

CEPHEDEN HABERLER

25 Temmuz 1331 (7 Ağustos 1915)

241. R. Tepe'den

Anafartalar Bölgesi K.

1. B. Kemikli, geceki baskında sukut etti, elde mevcut bulunan bir bölük ile Kireçtepe'deyim.

2. İhtiyat kuvvetim yoktur. Düşmanın Kireçtepe'ye ilerleyeceği hiss olunuyor. Düşman kuvveti bize faaktır. Takviyemiz lazımdır. Ece'den bir takımı takviye için alıyorum.

Gelibolu Seyyar Jandarma Tb. K. Kadri

25 Temmuz 1331 (7 Ağustos 1915)

Anafartalar Bölge K.

1. Kemikli'deki Bursa Taburunun bölüğünün perişan bir halde Kireçtepe'ye çekilmekte olduğu ve bir manga kadar neferin Kireçtepe'ye iltica ettikleri ve Masırlık'tan bir takım kuvvetle Kireçtepe'nin takviye edildiği ve elde mevcut ihtiyat kuvveti bulunmadığı,

2. Düşman gambotlarından B.Kemikli ve Mestantepe bombardıman edilmektedir.

Gelibolu Seyyar Jandarma Tb. K. Kadri

26 Temmuz 1331 (8 Ağustos 1915)

Saat 06.00

Kireçtepe'den

1. Düşmanın kuvvetli bir keşif kolu, ovadan solumuza ihata etmek üzeredir. Ovadaki cephanemiz zayıfır.
2. Düşmanın bir kısmı küllisi (büyük kısmı) Aşağıkapanca'ya yüklenmiştir. Gemi ve mitralyöz ateşinden telefatomuz artmıştır.
3. Düşmanın vaziyetinde bu gece bir taarruz ve hücum icrası ihtimali görülmektedir.
4. Elden geldiği kadar namusla mukavemet edeceğiz inşallah.

Gelibolu Seyyar Jandarma Tb. K. Kadri

26 Temmuz 1331 (8 Ağustos 1915) 1345 R.T.Çamlı Tekke'den

Gelibolu Seyyar J.Tb.K.

Hareketiniz şayanı takdir görülmektedir. Takviye kıtaatı Kavak Tepe'dedir. Vaziyette hiçbir fenalık yoktur. Düşmanın tard edilmesi yakındır. Kireçtepe'nin elde bulunması lazımdır. Ece Limanı ve Masırlık'tan bir kısım kuvvet alarak kuvvetimizi takviye etmek emredilmiştir. Bu bapta ne yaptınızsa bildiriniz. Cephane miktarı ne kadardır? Düşmanı ne kadar tahmin ediyorsunuz? Karargâh ile bir irtibatta bulunmak için Turşun'da daima emir atlılarını bulundurunuz.

Anafartalar Mıntıkası Erkanı Harbi

Bnb. Haydar

Ece Limanı ile küçük Masırlık önünde düşman tarassut sefaini geceyi geçirmiştir.

Kireçtepe'de üç, cephede iki bölük ile hafif bir hattı müdafaa (savunma hattı) teşkil edilmiştir (oluşturulmuştur). Arazi taşlık olduğundan tahkimat layıkı ile yapılamadı. Düşman kuvveti faik (üstün) ve eslihası da müessirdir (silahları daha etkilidir). Bu gece ihracıyla kuvveti tezayüt etmiştir (artmıştır). Cephemizde Büyük Kemikli cihetinde üç mitralyöz (ağır makineli tüfeği) vardır. Bu gün de takviye edilmezsek maazallah (Allah korusun) Kireçtepe'nin sükutu muhtemeldir (düşmesi ihtimali vardır). Cephane sarfiyatı 80 sandık olduğu maruzdur.

Gelibolu Seyyar Jandarma Tb. K. Kadri

27 Temmuz 1331 (9 Ağustos 1915)

Saat 15.00

Fırka 12 Tarassut Mahallinden (12. Tümen Gözetleme Yerinden)

Anafartalar Grubu K.

Bugün devam etmekte olan muharebede düşmandan Mestantepe'yi zapteden ve İsmailoğlutepesi ile Kireçtepe'de fedakarane sebat gösteren tekmil zabitanın birer derece terfii ve bilumum efrat ve zabitanın birer Harp Madalyası ile taltifleri hususu Ordu K. Müşir Liman Paşa Hazretleri tarafından emir buyrulmuştur. Zabitanı mumaileyhimin isimlerinin sürat ile inhası.

Anafartalar Grubu K.

Mustafa KEMAL

Tamimi tebliği olunur.

Mıntıka K.

27 Temmuz 1331 (9 Ağustos 1915) Saat 22.00

Ağıl'ın solundaki Tepe'den

Gelibolu J.Tb.K.

1. Ağılın civarı ve solundaki tepelerin ehemmiyeti büyüktür. Düşman, burada daha bir km ilerleyecek olursa, Kireçtepe ve Kemikli'nin hattı ricatını kesecektir (geri çekilme yolunu kesecektir). Çünkü bu mintıka Küçük Masırlık cihetinden kısmen elden çıkmış demektir. Yani donanmaya açıktır, burada ve civarındaki tepelere hiç olmazsa birer avcı mesturesi (örtülü yolu) olsun yapılmak lazımdır. Binaenaleyh bu akşam ortalık karardığı gibi miktarı kafi (yeteri kadar) kazma ve küreğin gönderilmesi lazımdır. Bulduğumuz tepelerden bizim ova hattı kamilen ateş altına alınabiliyor. Onun için burasını takviye etmek zaruridir. Daha üç, beş mangalık bir kuvvet olsun gönderilirse iyi olur.

2. Altımızdaki zeytinlik ve dere boyu kamilen (tamamen) boştur. Buradan ilerleyecek bir düşman bila'tevakkuf (duraksamadan) durmadan Büyük Masırlık'a kadar çıkabilir. Binaeberin (bu nedenle) buraların takviyesi ve tahkimi kati bir hale gelmiştir. Bu bapta (bu konuda) mintıka ile muhabere edilirse faydadan hali kalmaz yoksa hal ve mevki meşkûttür (kuşkulu, karışıktır).

1. Bölük Komutanı

Hafız Mehmet

Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu

27 Temmuz 1331 (9 Ağustos 1915)

Saat 06.30

Kireçtepe'den

Anafartalar Mintikası K.

Düşman bu gece kayık ve şalupalarla ihraca devam etmiştir. Bir düşman kruvazörü saat 06.00'da Pırnaltepe, Büyük Anafarta cihetlerini (tarafalarını) bombardıman etmiştir. Pırnaltepe eteklerinden yukarı düşman piyadelerinin ilerlediği görüldü. Bu gece düşmanla ateş teati edilmiştir. Düşmanın boyun noktası şimali garbi (kuzey batı) eteklerinde hafif tahkimat vücuda getirildiği görüldü. Bursa Taburundan perakende olarak burada bulunan 25 neferle 2 mülazım taburlarına iltihak ettirildi. 32. Alay 1. Taburdan 20 nefer perakende taburda bulunmaktadır.

Düşmanın Lalebaba Tepe'de bir bataryası, Pırnaltepe sırtında topçusu bulunmaktadır.

Düşmanın bu gece de hasta arabası ve vesaiti nakliye (taşıt aracı) ihraç ettiği alınan raporlardan anlaşılmıştır.

Bu gece 35. Alay 1. Taburdan bir bölük ile bu sabah 36. Alay 3. Taburdan 70 mevcutlu bir Bl. takviye kıtaatı aldık. Masırlıklara 36. Alaydan bir bölük gelmişse de tahkimatı ve mintıkayı bilmediğinden gece teslim edilmedi.

Şimdi saat 07.00'de düşman, Büyük Kemikli'ye karşı olan sağ cenahımızı (kanadımızı) Suvla Limanı'ndaki bir torpidosu tarafından sık ve şedit (şiddetli) bombardıman etmektedir.

Her üç tarafımızdan düşman donanmasının ateşine maruz bulunuyoruz. Düşman, cephemize karşı takviye kıtaatı sevk etmiştir.

Piyade muharebesi başlamıştır. Bu halde mevziin muhafazası, arazinin taşlık (olması) ve tahkimatın fıkdanı (azlığı) sebebiyle bombardımanın şiddetinden sucuviyet kasbettiği maruzdur.

Gelibolu Seyyar Jandarma Tb. K. Kadri

Harp cephesinin 48. sayfasında, bundan evvelki raporun altında şu rapor yazılıdır.

Turşunda 12. Fırka K., Anafartalar Mıntıka K.

1. Düşmanla piyade muharebesi devam etmektedir.

2. Sağ cenahımız, Kireçtepe şarkındaki 165 Rakımlı Tepe'nin bir kısmını teşkil eden boyun noktasının bize nazaran (göre) gerisidir. Bu tepe, Kireçtepe'yi müdafaa etmektedir. Taşlık arazide tahkimat kabil değildir. Cephemizde düşmanın üç mitralyözü (üç ağır makineli tüfeği) devamlı ve şiddetli ateş etmektedir. İhtiyat cephanemiz bitmiştir.

3. Efrat, dört günden beri yorgun düştüğünden tebdilimize lüzum vardır. Aksi takdirde efradın kuvvei maneviyesi (morali ve tahammülü) kalmayacak bir halde olduğu,

4. Ciheti hareketlerine (hareket yönlerine) ve düşmanın yapmış olduğu andahta (atışa) göre, piyade kıtaatımızın Tekketepe ve Anafarta önlerinde ovaya indiği anlaşılmaktadır.

5. Sol cenahımızda (kanadımızda) nizamiye kıtaatı ile irtibat tesis edilmemiş olduğu, ihtiyat cephanemiz kalmamıştır. Düşman üç makineli tüfek ile üzerimize teşdidi ateş etmektedir (üzerimizdeki ateşi şiddetlendirmektedir).

Gelibolu Seyyar Jandarma Tb. K. Kadri

2 Ağustos 1331 (15 Ağustos 1915)

127. Alay, 39. Alaydan bir Tb. ile 19. Alaydan bir Tb. takviye vürut etti. Saat 07.00 sonra (19.00) başımdan bir mermi ile yaralandım. Taburun emri kumandası 3.Bl.K. Mustafa Efendiye tevdi edilmiştir.

Gelibolu Seyyar Jandarma Tb. K. Kadri



Bursa Büyükşehir Belediyesi tarafından 2015 yılında düzenlenen Bursa Seyyar Jandarma Taburu Şehitliği - Kireçtepe

Sahife 16

Saat, dakika Kemal Yeri

4,25 Fi 6 Haziran 331

Yarın sabah taburunuzla Anafarta şarkında Çamliteke'ye hareketle orada Anafartalar mıntakası kumandanının taht-ı emrine gireceksiniz.

Şimal Grubu Kumandanı

Mirliva Esad Paşa

Çamlitekke'den

Fi 10/4/331

1-Bursa Jandarma Taburu Kemikli mıntakasına tayin edilmiştir. Gelibolu Bursa taburları arasındaki mıntaka hududu Kireçtepe ile Karakol Dağı arasındaki boyundan denize münthehi olan ve boyundan itibaren Kükürtlüpınar ve Küçük Anafarta ovasından [2500] mikyaslı haritadan Küçük Anafarta köyünün şimal kenarına münthehi olan hatdır. Bu hat Bursa Taburu mıntakasına dahildir.

2-Kemikli mıntakasının sol cenahını Büyük Anafartalar azmağı da mıntakaya dahildir.

3-Mıntakamıza mücavir Ağıldere mıntakası Alay 14 tarafından işgal edilmiştir. Bu alaydan bir bölük Damakçılık bayırında ve bir postası Azmak kavsindedir.

4-Bursa Taburu postaları 14. Piyade Alayı postalarıyla daimi irtibat tesis edeceklerdir.

5-Mıntakanın Gelibolu Taburu kıta'atından teslim ve işgali bu akşam zevali saat dokuz sonradan itibaren başlayacaktır.

6-İki tabur kumandanı bu gün görüşüp mıntakasının teslim ve işgalini kararlaştıracaklardır.

7-Bursa Taburu mıntakası işgali müteakib bana haber verecektir.

8-Her iki tabur da mıntakaları dahilinde alacakları tertibatı sathi bir kroki ile bana yarın akşama kadar bildireceklerdir.

Anafartalar Mıntakası Kumandanı Kaimmakamı

Vilmer

Büyükkemikli'den

11/4/331

21 madde emir üzerine dün akşam bade'z-zeval saat üçte Büyük Kemikli'ye muvasalatla beraber hemen mıntakanın teslim olduğu ve tertibatı müş'ir bir kıt'a krokinin takdim kılındığına dair .

Bölük 1 ---vekili

Mülazım-ı Sani

Arakil

Mestantepe'den

11/4/331

5 madde üzerine emr-i aliniz vechile dün akşam bölükle hareket ederek Mestantepe mıntakasını ve vazifeyi teslim alıp bölük kumandanı İbrahim Efendi'ye malumat-ı lazimeyi bi'l-ahz alınan tertibatı müş'ir bir krokinin melfufen takdim kılındığı ve yalnız düşman kruvazörü tarafından Arıburnu bombardıman edilerek bunu müteakib elli mitralyöz endahat ettiği ve hal-i hazırda düşmanın bir hastahane gemisiyle dört parça gemisi altı adet torpidosu Küçük Kemikli ile Arıburnunu istikametinde sahile yakın bulunmakta oldukları

Bölük 4 K. Vekili Mülazım-ı evvel

Mehmed Zihni

Küçük Anafarta -----

11/4/331

18 madde üzerine Büyük Kemikli mıntakasında üç müstakil postası ile bir küçük posta vardır. [165] rakımlı tepede gündüzleri çifte nöbetçi ve geceleri bir manga ile takviye ediliyor. [145] rakımlı tepede bir numaralı müstakil posta vardır kuvveti üç mangadır. Mezkur posta [135] rakımlı tepenin geceli gündüzlü çifte nöbetçisi vardır ve bölük merkezinin ilerisinde sola tamamen hakim [Softatepe] de üç numaralı müstakil küçük zabıt kumandasında bir posta olduğu tertibatı müş'ir kroki leffen takdim kılınacağına dair.

Tabur Kumandanı Binbaşı

Hasan Tahsin

Kemikli ve Mestantepe'den 6;30

12/4/331

Dört madde üzerine sekiz saat zarfında mıntakamızda bir güne vukuat olmadığı bade'z-zeval 3.10 kalarak arka direği kırık bir düşman kruvazörü beş torpido himayesinde Arıburunu önüne gelerek bir müddet tevakkufdan sonra Kabatepe cihetine doğru gittiği ve tekrar Arıburunu önüne gelerek uzak mesafeden bir saat kadar ateş ettikten sonra İmroz'a gittiği ve 3:15 geçe bir balon Küçük Kemikli ile Azmak arasında havaya kaldırılarak keşfiyat icra ettikten sonra 4:15 kala indirilerek İmroz'a gittiği ve saat dörtte siyah renkte tayyaremiz İsmailtepe, Anafartalar ve Dursun civarlarında tayran ettiği ve hal-i hazırda denizde on torpido bir hastahane gemisi bulunmakta olduğu

4. K.[umandanı]1. Bölük

Zihni Hamdi



Yarbay Mustafa Kemal Conkbayırı'nda Siperde (Yetkin İşcen, a.g.e., Ankara 2013)

در دقیقه و بیست و نه ثانیه مقدار سطح مقطع منحنی منحنی در دقیقه و بیست و نه ثانیه
در دقیقه و بیست و نه ثانیه یک زاویه ضلعی از آنجا که در دقیقه و بیست و نه ثانیه
از این جهت در دقیقه و بیست و نه ثانیه ...

۱- در دقیقه و بیست و نه ثانیه ...
در دقیقه و بیست و نه ثانیه ...
در دقیقه و بیست و نه ثانیه ...

در دقیقه و بیست و نه ثانیه ...

در دقیقه و بیست و نه ثانیه ...

در دقیقه و بیست و نه ثانیه ...

در دقیقه و بیست و نه ثانیه ...

در دقیقه و بیست و نه ثانیه ...

در دقیقه و بیست و نه ثانیه ...

در دقیقه و بیست و نه ثانیه ...

در دقیقه و بیست و نه ثانیه ...

در دقیقه و بیست و نه ثانیه ...

در دقیقه و بیست و نه ثانیه ...

در دقیقه و بیست و نه ثانیه ...

در دقیقه و بیست و نه ثانیه ...

در دقیقه و بیست و نه ثانیه ...

در دقیقه و بیست و نه ثانیه ...

در دقیقه و بیست و نه ثانیه ...

در دقیقه و بیست و نه ثانیه ...

Vürud etmekte bulunan haberlere nazaran düşmanın külliyetli miktarda kıta'atının Çanakale'ye müteveccihen hareket etmekte buldukları anlaşılmalıdır. Düşmanın bugünlerde pek ziyade faaliyet ibraz etmekte olduğu bir çok tarassudatla taayyün etti. Tarafımızda ve Ağıldere mintakasından icra edilen tarassudat düşmanın balon ile ve torpidolarla ... tarassud icrası bu havaliye düşmanın bir ihrac teşebbüsünü bulunduğu tehiyyelerini ikaz etmektedir. Bu cihetle düşmanın her türlü ihrac hareketini ifşa için bize büyük bir faaliyet muzaafdır. Teyakkuz ve hazırlık suret-i katiyyede elzemdir. Bunun için ber-vech-i ati emrederim.

1-Tarassud mevkileri şimdiye kadar olduğu gibi daima işgal edilmiş bulunacak Pırnaltepe ve İsmailtepe'yi en mühim olan tarassud nukatı dâimî râsîd zâbitân tarafından işgal edilecek ileri karakol bölüklerine her an ve zamanda silah başına etmek lüzümü hâlinde en az bir zaman zarfında siperleri işgal edebilecek vechile lâzım gelen hazırlıkların cümlesi tamamen ifâ edeceklerdir. [A] Gelibolu Jandarma Taburu bir numaralı ileri karakol bölümüyle Ecelimanı siperlerini ve iki numaralı karakol bölümüyle Küçük Büyük Masırlık siperlerini işgal edecektir.

[B] Bursa Seyyar Jandarma Taburu bir numaralı ileri karakol bölümüyle Büyük Kenikli ve Softatepe'deki siperleri işgal edecek iki numaralı karakol bölümüyle Pırnaltepe ve Mestantepe siperlerini işgal edecektir. Şafakla beraber tekrar bu bölükler ordugahlarına avdet edeceklerdir. Mevzi'in işgâli mevzi'i terk etmek dâima düşman tarafından kat'iyen hissedilmeyecek vechile icra edilecektir. İşbu sûretle ilerideki topçu mevzi'i dahi edilecektir. Düşmanın ilk taarruzunu def' etmek için kâfi miktarda cephanenin ihzârı hakkında kıta'at kumandanları lazım gelen tedâbiri ittihâz edeceklerdir. Cebe konulacak cephaneye ve el bombaları hazırlanacak ihtiyat kıta'atının ordugahlarında dahi geceleri hazırlık derecesi pek büyük olacaktır. [yani] efrâd elbiseleriyle yatacak ve silahları yanlarında bulunacaktır. Kıta'atın ictima'ını temin için ordugahlarda kâfi derecede fener tedârük edilecek ve kumandanların çadırları ışık ile belli edilecektir. Telefon hattı karanlık basmazdan evvel telefon devriyeleri vasıtasıyla devr ve teftiş ettirilecek mintaka dahilinde henüz yapılması iktiza eden tahkimat işleri geceli gündüzlü bütün kuvvet ve gayretin sarfıyla ikmâl edilecektir. Bu bâbda birinci derecede lazım gelen şey inşâları hitâm bulan mevâzi' önüne tel örgülerin inşâsı tefekkut mahallerin itmâmı malzemenin noksanı takdirinde civârdan ağaçlar kesilebilmesine müsaade ederim. İrtibat yollarının tesisi ve bilhassa andaht meydanının tathiri ve zabitan tarafından her mazgalın itinalı surette muayenesi efrada nişan almak nişangah tanzimi gibi talimler gerek ileri karakol bölükleri ve gerek ihtiyat kıta'atı tarafından her gün icra edilecektir. Burada neferin gayet doğru olarak nişan almasına ve tetiği çekerken fevkalade sükûneti muhafaza etmesine tetiği birden bire çekmek değil ve silahın tamamen istikameti bulmasına büyük bir ehemmiyet atfetmelidir. Kıta'at kumandanları her fırsattan bi'l-istifade efradı toplayıp kuvve-i maneviyyelerine cesaretlerini düşmana karşı hırslarını tahrik-i ilâ edecek nesayih-i müessire ve talimat-ı şifahiyeye icra edeceklerdir. Buna büyük bir ehemmiyet ve itina edilmesini talep ederim. Düşmanın her türlü ihrac ırkab veya buna delalet eden bütün hareketi gece ve gündüz büyük bir dikkat ve teyakkuz ile tarassud edilecek ve her türlü hareketi zamanı zamanına tafsilatıyla bildirilecektir. Bu babda lazım gelen bütün tedabirin icrasından kıta'at kumandanları mesuldürler. Ber vech-i bâlâ emre nazaran kıta'atın ittihâz edecekleri tedâbiri 12 Temmuz sene 331 akşamına kadar taktir kağıdlarına yazarak bana bildireceklerdir.

Mintaka S. Kaimmakamı
Vilmer

Numara 145 mahremdir suret 10-11/5/331

1. Menâbi'-i muhtelifeden alınan malumata nazaran 23 Temmuz'a kadar Hindistan ve Mısır'dan kırk elli bin taze bir kuvvet getireceği ve aaleb-i ihtimal Saros gurubuna çıkaracağı gibi Temmuz ayı çıkmadan da berri ve bahri büyük bir taarruz hazırlamak da bulunduğu ordu kumandanlığından bildirilmiştir. Ve [bildireceklerdir]

2. İşbu ihracatın gurup mintakası dahilinde vuku'ı muhtemel olmağa müteyakkız bulunulması ve ırkab ve ihrac hareketiyle ihracat ihtimalini gösteren hareketin derhal bildirilmesi lazımdır.

Şimal Gurubu Kumandanı
Esad

Bihi

Sahife

29

Mıntika Kumandanlığına Muharebe Rapor

24-

25/5/1331 gece

Düşmanın Laletepe'de piyade atışı olduğu Bursa Seyyar Jandarma Taburunun üçüncü bölük ve Kemikli'de ileri karakol bölüğü kumandanlığından telefonla verilen malumat üzerine mıntaka kumandanlığına raporla bildirilmekle beraber ihtiyattaki birinci ve yedinci bölükler 9:30'da Softatepe'ye muvasalat ve kendim Tuzla Kanalı civarına gelerek vaziyete dair malumat almış isem de gecenin pek karanlık olması hasebiyle kat'î ihrâcın nereden olduğu anlaşılamadı. Yalnız Lale Baba'da külliyyetli düşman piyadesinin olduğu ve Softatepe'ye göl tarafından taarruz etmekte olduğu anlaşıldı. İhtiyattaki bölükle orası takviye olunarak düşman karşılandı ve aynı zamanda Suğla limanının merkezinden ve Büyük Kemikli cihetinin her bir tarafından ihraca başladığı cihetle tuttuğumuz bütün hatlarda piyade muharebesi başladı. Cephenin iki buçuk kilometrodan fazla olması hasebiyle gidip görmek mümkün olamıyordu. Yalnız bölüklerden gelen raporlarda düşmanın külliyyetli asker ihrac ettiği haberi geliyordu. Mıntakadan gelen emirde sabaha karşı düşmanı denize dökmekliğimiz emr buyurulmuş idi. Elde bulunan kuvvetle müdafaa pek güç olması hasebiyle şafakla beraber yapılacak taarruz için mıntakadan kuvvet celbi için müteaddid rapor yazıldı hiçbir cevap da almak kabil olamadı. Yalnız elimizdeki kuvvetle muharebe etmekten başka çare olmadığına kanaat ge[ti]rdim. Ve gece karanlık olmak münasebetiyle vaziyet esasen iyi tayin edilmiyor ise de Laletepe ve Büyük Kemikli'den pek ziyade piyade ateşi gelmekte idi. Ve ileri hatlardan fazla olarak çok yaralılar gelmeğe başladı Tuzla Gölü tarafından saat 12:30'da piyade ateşinin şiddetlendiği ve düşmanın taarruz etmekte olduğu anlaşılmaması üzerine alay 31 Tabur 2 Bölük 4 bölüğüyle mezkur cephe takviye olunarak düşmanın taarruzu durduruldu. Muharebe sabaha kadar şiddetle devam etti. Şafakla beraber Laletepe'de iki alaydan fazla, Büyük Kemikli'de bir alay 135, 145 rakımlı tepelerden külliyyetli ve toplu düşman kıta'atının ilerlemekte 145-135 rakımlı tepelerden ilerleyen kıta'at da sağ gerimize sarkmağa başladı. Düşman bir fırka kadar bir kuvvetle taarruz ettiği ve cenahlarımızı fena bir vaziyetten kurtarmak için emir verildi. Diğer bölüklerde yekdiğerlerinin ateşle himayesi altında Softatepe'nin sekiz [yüz?] metro gerisinde mevzi' olarak sağ ve sol cenahım biraz tehlikeden kurtulduğu için be-tekarrur burada ikinci bir muharebeye karar verdim. Ve aynı zamanda on sandık cephane gelmişti. Mezkur mahalde iki saat kadar muharebeden sonra 25/5/1331 günü gündüz saat sekizde sol cenahımızda Mestantepe'de bulunan Alay 31 ile

irtibat tesis olunmak ve sağ cenahımızı çevirmek tehlikesinden himaye ederek İsmailtepe'ye çekilmeliğimiz emr olundu. Verilen emir üzerine düşmanı üç saat kadar oyaladıktan sonra Kanlıdere'den İbrikçe Sırtı'ndan Mestantepe'ye yapılan rāh-ı mestüre iki bölük sevk ederek Pırnal ve Mestantepe'deki Alay 31 ile taharri hasıl ve telefonla tabur kumandanıyla irtibat peyda ettim. Düşman evvelce cephemize doğru ilerlemeğe devam ediyordu. Kükürtlüpınar'da topçu muhafazasına terk etmiş olduğum yüz neferlik bir müfreze topçunun ric'atini temin edip tabura mülaki olmak üzere gelmekte iken düşmanın bizim üzerimize ilerlediğini görmesi üzerine düşmana şiddetli bir yan ateşi açarak taarruzu kesr etmiştir. Saat 7:30 da düşman bizim cephemize gelmekten sarf-ı nazar ederek Tuzla istikametinden Pırnal Tepe'ye doğru ilerlemekte olduğu görüldü. Bir saat sonra Pırnaltepe'nin sukût ettiği ve Alay 31 Bölük 2'nin İsmailtepe'ye ric'at eylediği ve bizim taburda gurupla İsmailtepe'ye oradan da bir hadise zuhurunda [İstikamet-i umumiyenin Kocaçimen] cihetine çekilmeliğiniz mintaka kumandanlığından emir verildi.

25-26/5/1331 gece saat ona kadar bulunduğumuz mevki'de kalındı. Çünkü Kanlıdere'deki cephanelerin İsmailtepe'ye nakli matlub idi. Cephaneler ve taburun eşyaları sevkolduktan sonra İsmailtepesi'ne muvasalat olundu. Ve oradaki Alay 31 2 taburu var idi. Ve gece mintakadan verilen emr üzerine İsmailtepe'deki Alay 31 2'nin kumandasını deruhde etmeliğim ve İsmailtepe'deki kıt'alar İsmailtepesi Müfrezesi namını aldı.

24-25/5/331 Kırkyedi şehid, otuz altı gaib, yüz yetmiş yedi mecruh var idi. Bu muharebede şehid olan Mülazım-ı Sani Arakil Efendi fevkalade fedakarlık göstermiş olduğu maruzdur.

A	7-1437
B	H-1 (E6)
F	1-19

۲۹

مصحف

کتابخانه

کتابخانه - راز و جادو قرآنی

۱۰ - ۱۰۰۰

در این بین ترجمه تجرید در تحت برگزیده، منقذ من و با وجود احوال
 منطقه - علاج با کرمه نشسته بعد از غسل - بوی تیره قطره قرآنی
 بر کافور بخارده درم کافور بون زینت جرای و بون بر مکه و منطقه
 اورد و بکنم و بعد از خوردن بکنم بوضوح لازم که در اول و در برون
 که در استخوان با آن قطره قرآنی که در کرمه کور و جادو بکنم
 قاعه حق نمیدی تو جادویم - آن قطره منقذ قرآنی

ساحه جفا برون کشف قرآنی
 تزئین آینه - کرمه قرآنی
 و بوی قرآنی جفا برون

- ۱- ساحه جفا برون کشف قرآنی تزئین
- ۲- جادو بکنم کرمه جفا برون کشف قرآنی
- ۳- کرمه قرآنی در بون قرآنی کشف قرآنی
- ۴- قرآنی در بون و در عقب و در آینه جادو قرآنی
- ۵- کرمه جفا برون کشف قرآنی با آن صابون قرآنی

این کتاب را در وقت خواب در آینه بکنم
 و با سوزن بکنم

TARİHİ VE KAYD SA-ATİ	İKAMET MAHALLERİ	VUKUAT	MÜLAHAZAT
10/5/331	Çamlıteke'den	<p>Gelibolu Seyyar jandarma Kumandanına</p> <p>İcra edilen tarassudat neticesinde düşmanın bu günlerde mintakamıza veyahud civar Ağıldere mintakasına ihraç yapmak teşebbüsünde bulunacağı mahsustur. Bu cihetle bütün kıt'a kumandanlarının buna karşı itihazi lazım gelen bütün tertibatının icrasını ve büyük bir hazırlık ve teyakkuz üzere bulunulması ve ileri karakol bölüklerine bu hususta lazımgelelen evamirin verilerek her dürlü istihzaratı bizzat kıt'a kumandanları kendileri görüp icra edilmiş bulduklarına kanaat hasıl etmelerini tavsiye eylerim.</p> <p>Anafartalar Mintakası Kumandanı Vilmer</p>	
10 Temmuz 331	Turşun'dan	<p>Bölüklere:</p> <p>1-Sahile çıkarılan keşif kollarının tezyidi</p> <p>2-Cesur ve basiretli küçük zabitan kumandasında bulunması</p> <p>3-Küçük karakollarla postalar arasında ve keşif kollarıyla karakollar arasında sıkı bir irtibat bulunması.</p> <p>4-Karakollar ile bölük ve taburun der-akab vukuattan haberdar edilmesi esbabını temin ediniz</p> <p>5-Geceleri sahile çıkan keşif kollarının mintakanın bizzat zabitan tarafından teftiş edilmesini talep eylerim. Düşmanın hissedilecek en ufak bir teşebbüsü hemen telefonla veya süvariyle bildiriniz.</p> <p>Tabur Kumandanı Kadri</p>	<p>Sahile çıkarılan keşif kolları tezyid edilmiştir. Küçük karakollar ve postalar arasında sıkı bir irtibat tesis edilmiştir.</p>

TARİHİ VE KAYD SAATİ	İKAMET MAHALLERİ	VUKUAT	MÜLAHAZAT
25/5/331 9:00 evvel	Kireçtepe'den	Mıntaka Kumandanlığına Düşmanla temas hasıl oldu. Düşman Kireçtepe'ye doğru ilerlemek teşebbüsünde bulunuyor. Muharebe devam ediyor. Düşmanın ileri harekâtı tevkif edilmiştir. Tabur Kumandanı Kadri	
25/5/331 5:40 sonra	Kireçtepe'den	Mıntaka Kumandanlığına 1-Kireçtepe'nin Kemikli cephesinde bir bölük ile iki takımlık bir kuvvet düşmana karşı şiddetle müdafaa olunmakta ise de düşmanın faik ve bir taburdan fazla tahmin edilen kuvveti tepeyi bu gece vaziyeti muhafaza etdiremeyecektir. 2-Takviye kıta'tına intizardayım 3-Bir taraftan şehid ve mecruhün adedi tezâyüd ettiğinden mevcûd azaldı. 4-Ece ve Masırlıklar'a bir taarruz vuku' bulmadığı 5-Ece'de bir bölük iki takım bulunduğu 6-Maruz vaziyete karşı hareket edileceğinin iş'ârı. Tabur Kumandanı Kadri	
26/5/331 6:00 evvel	Kireçtepe'den	Mıntaka Kumandanlığına 1-Düşmanın kuvvetli bir keşif kolu ovidan solumuzu ihata etmek üzeredir. Ovadaki cephemiz zaifdir. 2-Düşmanın bir kısm-ı küllisi Aşağı Kapanca'ya yüklenmiştir. Gemi ve mitralyöz atışından telefâtımız artmıştır. 3-Düşmanın vaziyetinde bu gece bir taarruz ve hücum icra ihtimali görülmektedir. 4-Elden geldiği kadar namusla mukavemet edeceğiz inşallah. Tabur Kumandanı Kadri	

26/5/331 1:45 sonra	Çamlıteke'den	Gelibolu Jandarma Tabur Komandanlığı'na Hareketiniz şâyân-ı takdir görülmektedir. Takviye kıta'atı Kavaktepe'dedir. Vaziyette hiçbir fenalık yoktur. Düşmanın tardedilmesi yakındır. Kireçtepe'nin elde bulunması lazımdır. Ecelimanı ve Masırlık'tan bir kısım kuvvet alarak kuvvetiniz takviye etmek emredilmiştir. Bu babda ne yaptınız ise bildiriniz. Cephane miktarı ne kadardır düşmanı ne kadar tahmin ediyorsunuz. Karargah ile iyi bir irtibatta bulunmak için Turşun'da daima emir atlılarını bulundurunuz. Anafartalar Mıntakası Erkan-ı Harbi Binbaşı Haydar	Karargâh ile irtibat tesisi için Turşun'da telefon başında üç süvari emir atlısı bırakılmıştır.
------------------------	---------------	--	---



*Enver Paşa, Dolmabahçe Sarayı kapısı önünde Alman General Liman von Sanders ile
(Yetkin İşcen, a.g.e., Ankara 2013)*

A	7-1431
B	14-1 (740)
C	1-23

۵۹۶

تاریخ
ردیف
شماره

سرفصل

وفاقی

مطلقه و اولاد بکثیر فرزندان فقیده

۴۴۱-۵-۶۶
۱۰
۱۱
۱۲

مطلقه ترا سال گذارده بر کفایت بوضه . چیه مزه کی دوخته نماسه بز
تقدیر قطعاتک و روزی اتفاقا ده بز حجاز مزادور . آخر بار طرز
یکه حقیقه کبر و اولاد بکثیر له قدر شهید بز حجه ابد مکره در .
صورتی بک

قدسه

مطلقه و فقه حجاز تقدیر

۴۴۱-۵-۶۷
۱۰
۱۱

باز طریقی ایچ کوجک مکرر در کتبه در کتبه بز حقیقی کوجی کوجی
کروج بزده (۴) چیه ده (۵) مابوک حقیقه بز خط مطلقه تقنین
ایلام مکرر . ارضی حکم اولیقه کتبات لادیده بایب مدی
دوخته قوت فاکر و ایلوی لیا مکرر . بکوجی ارضیه قوت ترا بکیت
چیه مزه بیک کتبات جزیره اوچ طریقی ولد . بکوتنه تقوی ایلام اولیک
معائنات کروج بز تک شکر محمد . حجاز رضایی - ۸۰ - حدقه
اولیقه مدرسه .
صورتی بک
قدسه

فقهی زکندت کتبات - ایلاد بر کتبات

۴۴۱-۵-۶۷
۱۰
۱۱

چیه کز و ارضی مدینه مساعد و لیک کتبات . مایکد ایلاد بر کتبات ایروفا کتبات
دوخته قوتی اولیقه دلیل . بکون ایلام ده بز بکون کز
خوشه سز تقیر ایلی و مکرر در بکوجی بکوجی حاله نوسنه
صفت و به مویم فقهی قطعات بکروج بز نه مدینه مامور
ایلام مکرر . قوت و وضعه ای حیدرآده ایدک شبا کتبات قتل در .
حجاز کزی طریقی طریقی اکل ایلی
فقهی حجاز
صورتی بک
حدقه کتبات

صورتی

۴۴۱-۵-۶۷

بکون درام کتبات بولیده محاسبه ده دوخته مستانه بز خط
ایده و ایلی ارضی بز سید کروج بزده قطعات کتبات کتبات کتبات
ضابطه تک بر درم بز حقیقه و لیکم ایلاد و ضابطه تک بر درم
مکرر سید نظیفه حقیقه ایلاد کتبات مشی کتبات کتبات حقیقی
طریقه امیر و کتبات . ضابطه مکرر کتبات اسد کتبات سید
انای
تقدیر بک کتبات
مطلقه بک کتبات
صورتی بک

TARİHİ SAAT DA- KİKA	İKAMET MAHALLERİ	VUKUAT	MÜLAHAZAT
26-5-331 11:30 sonra		Mıntaka ve Onikinci Fırka Kumandanlıklarına Mıntakamız sahillерinden bir taarruz yoktur. Cephemizdeki düşmanla temastayız. Takviye kıta'atının vürüduna intizâdayız cephanemiz azdır. Ağır yaralımız yirmi hafif mecruh on beş yirmi beş kadar şehidimiz tahmin edilmektedir. Tabur Kumandanı Kadri	
26-5-331 5:00 evvel	Kireçtepe'den	Mıntaka ve Fırka 12 Kumandanlıklarına Ece Limanı ile Küçük Masırlık önünde düşman tarassud sefaini geceyi geçirmiştir. Kireçtepe'de (3) cephede (2) bölük hafif bir hatt-ı müdafaa teşkil edilmiştir. Arazi taşlık olduğundan tahkimat layıkıyla yapılamadı. Düşman kuvveti faik ve esliha daha müessirdir. Bu gece ihracıyla kuvveti tezayüd etmiştir. Cephemizde Büyük Kemikli cihetinde üç mitralyözü vardır. Bugün de takviye edilmez isek maazallah Kireçtepe'nin sukutu muhtemeldir. Cephane sarfiyatı 80 sandık olduğu maruzdur. Tabur Kumandanı Kadri	

27-5-331 3:00 sonra	Fırka 12 tarassud mahallin- den	Gelibolu Seyyar Jandarma Tabur Kumandanlığı'ndan Cepheniz ve arazi müdafaaya müsaide ve iki gündür yalnız jandarma bölükleri ile muka- vemetiniz düşmanın kuvveti ol- madığına delildir. Bugün Alay 35'den bir bölük emir hilafına sizi takviye ettiği ve Masır- lıklar'da bölükleriniz bulun- duğu halde telaşınıza ma'nâ veremiyorum. Fırka 12 kıta'a- tı yalnız Kireçtepe'nin müda- faasına memur edilmemiştir. Kuvvet ve vaziyetinizi hüsn-i idare ederek sebatınız munta- zırdır. Cephanenizi daima Tur- şun'dan ikmal ediniz. Fırka 12 Kumandanı Kaimmakam Selahaddin Adil	
27-5-331	Anafarta- lar Grubu Kumandan- lığı	Suret Bugün devam etmekte olan muha- rebede düşmandan Mestantepe'yi zabt eden ve İsmailoğlu tepe- siyle Kireçtepe'de fedâkârâne sebat gösteren tekmiil zabi- tanın birer derece terfi'i ve bi'l-umum efrad ve zabitanın birer Harb Madalyasıyla tal- tifleri hususu Ordu Kumandanı Müşir Liman Paşa hazretleri tarafından emir buyurulmuştur. Zâbitân-ı mumaileyhimin isim- lerinin sür'at-i inbası. Tamimen tebliğ olunur. Anafartalar Grubu Kumandanı M. Kemal [Mustafa Kemal Ata- türk] Mıntaka Kumandanı Vilmer	



Mevzi değiştiren Türk askerleri (Yetkin işcen, a.g.e., Ankara 2013)

TARİHİ SAAT DAKİKA	İKAMET MAHALLERİ	VUKUAT	MÜLAHAZAT
31-5-331	Anafartalar Mintakası Kumandanlı- ğından	Gelibolu Seyyar Jandarma Kumandanlığı'na Taburunuzda mevcut muhtelifü'l-cins eslihanın ve Otuz Temmuz cephane mevcuduyla Yirmi Dört Temmuz'dan itibaren sarf olunan cephanenin miktarının sürat-i iş'arı Mintaka Erkan-ı Harbi Haydar	
31-5-331	Kireçtepe'den	Anafartalar Mintakası Kumandanlığı'na Otuz Temmuz'da elli yedi sandık cephane bulunduğu ve Yirmi Dört Temmuz'dan itibaren yüz yedi sandık cephane sarf olunduğu maruzdur. Gelibolu Jandarma Tabur Kumandanı Yüzbaşı Kadri	

1-6-331	Kireçtepe'den	<p>Anafartalar Mintakası Kumandanlığı'na</p> <p>1-Kireçtepe cenubuna bir seri atışlı top geldi.</p> <p>2-Burası her iki denizden döğölür açık bir yerdir. Top barınamaz.</p> <p>3-Topun mevzi'i dünkü topçu zabiti tarafından layıkıyla isbat edilememiştir.</p> <p>4-Top mevzi'i piyade ihtiyat ve cephanesini saklayabilen yegâne ufak bir sırttır.</p> <p>5-Düşman topçuyu bulmak için her iki denizden burasını döğecektir. Esasen her gün buralarını döğmektedir. Bu yüzden burası piyademizi de saklayamayacak ve ihtiyat cephanesi de muhafaza edilemeyecektir.</p> <p>6-Esasen hatt-ı müdafaamız taşlık arazi olması hasebiyle zayıf sağ cenahımız gerisi olan Kireçtepe tülâni dik sırta tahkimat yapılamamasından geceleri avcılarımızla gündüzleri tarassud postalarıyla muhafaza edilmekte olmasından düşmanın gemi ateşi himayesinde sokulabilmesi mümkündür.</p> <p>Her türlü ihtimale karşı burada top barındırmak bence mümkün değildir. Burada seri ateşli sahradan ziyade makineli tüfek iş görür.</p> <p>Mevadd-ı maruzanın ehemmiyetine mebni bir kere de mintakaca nazar-ı tedkike alınması maruzdur.</p> <p>Tabur Kumandanı Kadri</p>
---------	---------------	---

1-6-31	Anafartalar Mıntakasın- dan	<p>Gelibolu Jandarma Tabur Kumandan- lığı'na</p> <p>Kireçtepe'nin fevkalade kuvvetli bir nokta-i istinad haline ifrağı son derece matlubdur. Elde bulu- nan mevzi bu maksad için gayr-i kafidir. Bunun için ber-vech-i âti sûrette hareket edilecektir.</p> <p>1-Sağ cenahta Karakol Dâğı şî- mal-i şarkisindeki nokta-i isti- nad kum torbalarıyla daha ziyade takviye edilecek ve yanına ve cephesine ayak oltaları yapıla- caktır.</p> <p>2-Elde bulunan kum torbalarından heman istifade edilerek daha bu gece son cephe kum torbalarıyla mazgallanacak takviye edilecek ve yarın sabah raporunda bu emrin ifa edildiği zikr edilecektir.</p> <p>3-Efrad her gün siperlerini boz- gun bulunmasına rağmen daha de- rinleşdirmeğe ve hatta tahkim</p>	
--------	-----------------------------------	---	--

تاریخ
روزگار
۱۳۶۰

بدرنگار

تجدید دولت امپراطوری

- ۱- استوفاک کرینده کونج پناخیزنده چهری دکره خوب ورتنه اوردننده خیابان بودور - شاهه خایه توری برسانه نقدی دلهما وجوده بربرکده -
- ۲- بونک ایچیه ایجاب امپراطوری کی آرکونری کونیه برکده - ایچیه ایجابده بونسانه اخذ استقامت خورده کند فخرنده لکرکنه برتکماندستورده اولده هغه -
- ۳- لکرکنه انعام اوردننده کیماندک ریجی بید برکده -
- ۴- آرجه طبله ایضا بوردی انانق قیابو ایضا بوردی - کونک ایچیه ایجابده بونسانه بونیه هغه -
- ۵- ایچیه استوفاک کرینده فخرندک فخرنی ذوج ایچیه دیا بربرکده ایچیه کلمه اربابو
- ۶- انانق ایضا بوردی ایچیه بونیه هغه -
- ۷- انانق ایضا بوردی ایچیه بونیه هغه -
- ۸- انانق ایضا بوردی ایچیه بونیه هغه -
- ۹- انانق ایضا بوردی ایچیه بونیه هغه -
- ۱۰- انانق ایضا بوردی ایچیه بونیه هغه -
- ۱۱- انانق ایضا بوردی ایچیه بونیه هغه -
- ۱۲- انانق ایضا بوردی ایچیه بونیه هغه -
- ۱۳- انانق ایضا بوردی ایچیه بونیه هغه -
- ۱۴- انانق ایضا بوردی ایچیه بونیه هغه -
- ۱۵- انانق ایضا بوردی ایچیه بونیه هغه -
- ۱۶- انانق ایضا بوردی ایچیه بونیه هغه -
- ۱۷- انانق ایضا بوردی ایچیه بونیه هغه -
- ۱۸- انانق ایضا بوردی ایچیه بونیه هغه -
- ۱۹- انانق ایضا بوردی ایچیه بونیه هغه -
- ۲۰- انانق ایضا بوردی ایچیه بونیه هغه -

کونج ایچیه بونیه

- ۱- انانق ایضا بوردی ایچیه بونیه هغه -
- ۲- انانق ایضا بوردی ایچیه بونیه هغه -
- ۳- انانق ایضا بوردی ایچیه بونیه هغه -
- ۴- انانق ایضا بوردی ایچیه بونیه هغه -
- ۵- انانق ایضا بوردی ایچیه بونیه هغه -
- ۶- انانق ایضا بوردی ایچیه بونیه هغه -
- ۷- انانق ایضا بوردی ایچیه بونیه هغه -
- ۸- انانق ایضا بوردی ایچیه بونیه هغه -
- ۹- انانق ایضا بوردی ایچیه بونیه هغه -
- ۱۰- انانق ایضا بوردی ایچیه بونیه هغه -
- ۱۱- انانق ایضا بوردی ایچیه بونیه هغه -
- ۱۲- انانق ایضا بوردی ایچیه بونیه هغه -
- ۱۳- انانق ایضا بوردی ایچیه بونیه هغه -
- ۱۴- انانق ایضا بوردی ایچیه بونیه هغه -
- ۱۵- انانق ایضا بوردی ایچیه بونیه هغه -
- ۱۶- انانق ایضا بوردی ایچیه بونیه هغه -
- ۱۷- انانق ایضا بوردی ایچیه بونیه هغه -
- ۱۸- انانق ایضا بوردی ایچیه بونیه هغه -
- ۱۹- انانق ایضا بوردی ایچیه بونیه هغه -
- ۲۰- انانق ایضا بوردی ایچیه بونیه هغه -

TARİHİ SAAT DAKİKA	İKAMET MAHALLERİ	VUKUAT	MÜLAHAZAT
		<p>Etmeğe devam edeceklerdir</p> <p>3-İşbu hattın gerisinde Kireçtepe Kapanca sırtlarında cephesi denize cenuba ve şarka olmak üzere kapalı bir düz halinde gayet kuvvetli bir istinad noktası daha vücuda getirilecektir.</p> <p>Bunun için icab eden kum torbası tel örgüleri gönderilecektir. Ancak ihtiyattan bulunmayan efrad istihkam efradının taht-ı nezaretinde her gün bu tahkimatla meşgul olacaktır.</p> <p>4-Her gün akşam raporlarında tahkimatın derecesi bildirilecektir.</p> <p>5-Avcı hattıyla ihtiyat bölükleri istinad noktası ile yine ihtiyat bölükleri arasında râh-ı mestûr açılacaktır. Bunun için ihtiyat bölükleri çalışdırılacaktır. Ancak işbu tahkimatın lüzumunda kıta'atın taarruzunu def etmesi veya bir siperi takviye etmesi mümkün olabilsin.</p> <p>İstinad ve ihtiyat kıta'atı katiyen dağınık bulunmayacaktır.</p> <p>Daima silahları çatılmış olarak ordugâhlarında istirahat edebilirler. Tahkimat işlerinde dahi daima silahları yanlarında bulunacaktır. Sol cenahda bulunan 3 Alay 19 ile hiçbir vakit irtibatın gaib olmasına son derece dikkat etmek lazımdır. Her iki taraf vaziyetden yekdiğerini ekseriya haberdar etmelidir.</p> <p>Mıntaka Erkan-ı Harbi Haydar</p>	

2-6-31	Kireçtepe Cenubun- dan	<p>Bölüklere ve 127. Alay'dan 1 ve 2. Bölük Kumandanlarına</p> <p>1-Bu gece cephemiz hatt-ı müdafaasının sağında nizamiye bölükleri ve sonra kalan kısmı Masırlık'da bulunan 3. Bölük iştiğal edecektir.</p> <p>2-Bölük 4 sol cenah gerisine istinada çekilerek kalacaktır.</p> <p>3-Bölük 1 Masırlık ihtiyatına gidecek ve ikinci bölüğün siperlerinin takviyeye yardım edecek ve Masırlık ihtiyatını teşkil edecektir.</p> <p>4-Siperler bu vechile tutulacaktır. Alay 127'den Bölük 1 sonra Bölük 2 ve jandarma bölük 3 bulunacaktır.</p> <p>5-Sağ cenahdaki cepheye Bölük 1 bir zabıt elli nefer ikame edecek Nizamiye Bölük 2 ve Jandarma bölük 3 tutacakları siperlerdeki hendekleri fırsat buldukça siper haline ifrağ ve takviye edeceklerdir.</p> <p>6-Sol cenahımızda Alay 19 ile olan irtibat ve teması bölük 3 muhafaza edecek ve kuvvetli keşif kollarıyla da dereyi muhafaza edecektir.</p> <p>7-Azrak deresi ağzını muhafaza ve hal-i müdafaada bulunduracaktır.</p> <p>8-Bölükler arasında irtibat ve temas gaib edilmeyecek ve istinad bölükleriyle de muhabere edilecektir.</p>	
--------	------------------------------	---	--



İkmal kolları cepheye ilerliyor (Yetkin İşcen, a.g.e., Ankara 2013)

		<p>9-Mıntaka kıtasında tahavvül olmadığı surette bilahare bölük 2 ve 4 ile tebdil edilecektir.</p> <p>10-Siperlerin tahkim edilmesini ve ıslahı derinleştirmek lazımdır. Kayalık olan mahaller için kum torbalarından istifade mümkündür. Bunun için malzeme verilecektir.</p> <p>Tabur Kumandanı Kadri</p>	<p>Masırlıkda Münferid Topçu Kumandanlığına Kireçtepe şimal sırtlarının tarassud altında bulundurulması piyadelerimiz tarafından düşmanın mitralyöz ve deniz ateşlerinden kabil olmuyor. Siz oradan tarassud ile Kireçtepe'nin deniz cihetindeki sırtlardan piyadesinin ilerlemesi halinde ateş edeceksiniz. Düşman taarruz ettiği halde katiyen men' için şiddetli ateş edilmelidir.</p> <p>Tabur Kumandanı Kadri</p>
2-6-31	Kireçtepe cenubundan	<p>Anafartalar Mıntakası Kumandanlığına Vaziyetde tebeddül yoktur Piyade muharebesi hafif surette devam etmektedir. İki şehid beş mecruhumuz vardır. Elde mevcut yüz aded kum torbasından altmış adedi sağ cenaha gönderilmiş ve istihkam efradının taht-ı nezaretinde râh-ı mestûr yapılmaktadır.</p> <p>Tabur Kumandanı Kadri</p>	<p>127. Alay ve 39'dan bir tabur ile 19'dan bir tabur takviye vürud etdi. Saat 7 sonra başımdan bir mermi ile yaralandım. Taburun emir kumandası üçüncü bölük kumandanı Mustafa Efendi'ye tevdi' edilmiştir.</p>
2-6-31	Beşinci Fırka Tarassud Mevkiinden Emir no'su 100	<p>Kireçtepe'de bulunan jandarma bölükleri bu akşam Alay 127 Tabur 2 bozuk ihtiyat bölükleri tarafından değiştirilecek ve jandarma efradı Turşun ordugahına çekilecektir. Yalnız Yüzbaşı Kadri Efendi emr-i ahire kadar Kireçtepe'de kalacak ve oradaki tabur kumandanına muavenet-i lazımede bulunacaktır.</p> <p>Beşinci Fırka Kumandanı Kaimakam Vilmer</p>	<p>3-6-331 5-6/6/331'de tabur ihtiyat olarak 241 rakımlı tepede karargaha çekildi. Ve Kireçtepe ve Masırlıklarda râh-ı mestûr ve top implasmanları yapmağla meşguldür.</p>

2-6-31 4:45 sonra	Kireçte- pe cenu- bundan	Anafartalar Mıntakası Kumandan- lığına Düşman taarruz ediyor. Zabıtaya rağmen tepeye takviye kıt'ası gönderildi. 165 rakımlı tepe cihetlerinden düşmanın tepe- ye doğru ilerlemekte bulunduğu denizden tepeyi bir torpidonun bombardıman etmekte olduğu, he- nüz sağ cenah (tepe) eldedir. Tabur Kumandanı Kadri	Tabur bera-yı is- tirahat Turşun'un şimal-i şarkısın- de bulunan köp- rü başına çekildi ise de aynı günde yine Beşinci Fırka Kumandanlığı'nın emriyle tabur 241 rakımlı tepeye çe- kilmiştir.
2-6-31	Kireçte- pe cenu- bundan	Anafartalar Mıntakası Kumandan- lığı'na Düşman tahminen dört tabur as- kerle sağ cenaha şiddetli taar- ruzda bulunmaktadır. Elde mev- cud Alay 127'den elli, seksen mevcudlu iki bölükle taburumu- zun üçüncü bölüğü ile sağ cenah takviye edilmiştir. Düşman kuv- veti faik bulunduğundan takviye kıt'asının serî'an gönderilmesi tepe sukut etmek üzeredir. Tabur Kumandanı Kadri	Tabur muharebede 103 şehid 189 mec- ruh 56 gaib ver- miştir. Şehid ve mecruhla- rın üzerinde ola- rak 78 mavzer 35 kasatura 40 madel martin 42 süngü ziya' etmiştir. Muharebede umumi- yetle sarf ettiği cephane mikdarı 500 sandıktır.



Düşmanın attığı top mermilerinin boş kovanları (Millet Kütüphanesi)



*Bursa Büyükşehir Belediyesi tarafından 2015
yılında düzenlenen Bursa Seyyar Jandarma
Taburu Şehitliği - Kireçtepe*





*Bursa Seyyar Jandarma Taburu
Şehitliği - Kireçtepe*





*Bursa Seyyar Jandarma Taburu
Şehitliği - Kireçtepe*

6-8 AĞUSTOS 1915'DE
CELİBOĞLU VE BURSA JANDARMA TABURLARINI
KARŞIYANCA ÇARPIŞAN ÜÇ BÖLÜĞÜ,
İKİ TUĞAY BÜCİNE ULAŞAN
İNGİLİZ KUVVETLERİNİ
KARAKÖLDÜĐÜ VE KİREÇTEPE'DE DURDURUP,
ANAFANTALAR GRUBUNUN
KUZET YANINI KORUMUŞTUR

Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu Zaiyat Listesi

ADI	BABA ADI	DOĞUM	İL	ZAYIAT YERİ	TARİHİ
KADİR	NURULLAH	1893	BURSA	PANGALTI HASTAHANESİ	29.07.15
AHMET	AHMET	1875	BALIKESİR	TEKİRDAĞ MECRUHİN HASTAHANESİ	31.01.16
İBRAHİM	ALİ	1878	BEYRUT	BURSA KARA MENZİL HASTAHANESİ	3.03.16
İSMAIL	RAŞİT	1882	BURSA	BURSA KARA MENZİL HASTAHANESİ	8.02.16
MEHMET	SALİH	1876	BURSA	HİLAL-İ AHMER BURSA NEKAHATHANESİ	18.02.16
AHMET	MUSTAFA	1892	ESKİŞEHİR	TEKİRDAĞ MECRUHİN HASTAHANESİ	27.01.16
HÜSEYİN	SELİM	1871	KÜTAHYA	BURSA NEKAHATHANESİ	16.04.16
ALİ	İSMAIL	1872	BURSA	ÇANAKKALE MERKEZ HASTAHANESİ	4.07.15
KADİR	NURULLAH	1876	BURSA	PANGALTI	29.08.15
ARAKİL	TÜFEKÇİYAN MENYANS	1890	BURDUR	ANAFARTALAR MUHAREBESİ	11.08.15
HALİL	EMİN	1872	-	BURSA HASTAHANESİ	28.02.17
HASAN	MEHMET	1874	BALIKESİR	5.ORDU 2 NUMARALI HARP HASTAHANESİ	7.11.15
SALİH	ALİ	1882	BURSA	HAYDARPAŞA HASTAHANESİ	6.09.15
MUSTAFA	MEHMET		AFYON	KEREVİZDERE	27.04.15
HÜSEYİN	MUSTAFA	1893	ANKARA	5.KOLORDU MERKEZ MECRUHİN	25.11.15
ABDULHALİL	ABDULLAH	1874	BALIKESİR	KEREVİZDERE	22.05.15
ALİ	MEHMET	1875	BALIKESİR	KEREVİZDERE	21.05.15
BASRİ	İSMAIL		BALIKESİR	AKBAŞ HASTAHANESİ	13.08.15
HASAN	MEHMET	1875	BALIKESİR	ŞİMAL GURUBU AĞIR MECRUHİN HASTAHANESİ	8.08.15
MEHMET	MUSTAFA	1878	BALIKESİR	5.ORDU ERDEK HASTAHANESİ	15.12.15
MEHMET ALİ	HÜSEYİN	1894	BALIKESİR	KEREVİZDERE	10.05.15
MEHMET EMİN	HÜSEYİN	1875	BALIKESİR	KEREVİZDERE	1.05.15
MUHSİN	İBRAHİM	1874	BALIKESİR	KEREVİZDERE	21.05.15
RAMAZAN	HURŞİT	1888	BALIKESİR	HİSARKALE	27.04.15
İSHAK	SABİT		BATUM		
ABDULKADİR	MEHMET	1883	BURSA	KEREVİZDERE	5.05.15
ABDULLAH	ABDULLAH	1876	BURSA	KEREVİZDERE	3.05.15
AHMET	HÜSEYİN		BURSA	KARABİGA MEVKİ HASTAHANESİ	16.05.15
AKİF	MEHMET	1872	BURSA	KEREVİZDERE	20.04.15
ALİ	AHMET	1879	BURSA	İSMAIL TEPEDE	21.08.15
ALİ	HACI AHMET	1879	BURSA	KEREVİZDERE	11.06.15
ALİ	İBRAHİM	1882	BURSA	İSMAIL TEPEDE	21.08.15
ALİ	İSMAIL	1890	BURSA	İSMAIL TEPEDE	21.08.15
ALİ	İSMAIL	1890	BURSA	İSMAIL TEPEDE	21.08.15
ALİ	MEHMET	1875	BURSA	İSMAIL TEPEDE	12.08.15
ALİ	ÖMER	1875	BURSA	KEREVİZDERE	27.04.15
ALİ	SÜLEYMAN	1874	BURSA	KEREVİZDERE	11.06.15
ALİ	SÜLEYMAN		BURSA	GUREBAYI MÜSLİMİN HASTAHANESİ	

Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu

ADI	BABA ADI	DOĞUM	İL	ZAYIAT YERİ	TARİHİ
ARİF	KANBER	1876	BURSA	KEREVİZDERE	30.04.15
EYÜP	NEBİ		BURSA	5.ORDU MENZİL HASTAHANESİ	25.05.15
HACI MEHMET	İSMAİL	1873	BURSA	KEREVİZDERE	27.04.15
HACI MUSTAFA	HASAN	1873	BURSA	KEREVİZDERE	25.04.15
HALİL	MEHMET EMİN		BURSA		22.08.15
HÜSEYİN	ABDULLAH	1875	BURSA	KEREVİZDERE	27.04.15
HÜSEYİN	MUSTAFA		BURSA	3.HARP HASTAHANESİ	15.05.15
İBRAHİM	HALİL		BURSA		
İBRAHİM	HALİL		BURSA		
İBRAHİM	MUSTAFA	1873	BURSA	HİLAL-İ AHMER BURSA NEKAHATHANESİ	12.02.16
MEHMET	AHMET	1874	BURSA	KEREVİZDERE	27.04.15
MEHMET	AHMET	1874	BURSA	TAŞKIŞLA HASTAHANESİ	5.03.16
MEHMET	ALİ	1876	BURSA	KEREVİZDERE	1.05.15
MEHMET	HAFIZ HÜSEYİN	1879	BURSA	HİSARKALE	27.04.15
MEHMET	HALİL	1876	BURSA	KEREVİZDERE	20.04.15
MEHMET	HASAN	1877	BURSA	KEREVİZDERE	21.05.15
MEHMET	HÜSEYİN	1877	BURSA	KEREVİZDERE	10.05.15
MEHMET	MEHMET	1878	BURSA	GELİBOLU HASTAHANESİ	7.04.16
MEHMET	VELİ	1875	BURSA	KEREVİZDERE	17.05.15
MEHMET ALİ	ALİ	1873	BURSA	KEREVİZDERE	9.06.15
MUSTAFA	HAMİT	1878	BURSA	HİSARKALE	27.04.15
MUSTAFA	KARA İBRAHİM	1876	BURSA	KEREVİZDERE	30.04.15
MUSTAFA	MEHMET	1872	BURSA	KEREVİZDERE	27.04.15
OSMAN	İBRAHİM	1874	BURSA	KEREVİZDERE	5.05.15
ÖMER	AHMET	1879	BURSA	İSMAİL TEPEDE	23.08.15
ÖMER	MUSTAFA	1878	BURSA	KEREVİZDERE	19.06.15
ÖMER	SELİM	1874	BURSA	KEREVİZDERE	17.05.15
RIFAT	MEHMET	1882	BURSA	KEREVİZDERE	12.06.15
SÜLEYMAN	HALİL		BURSA	HİLAL-İ AHMER TIP FAKÜLTESİ HASTAHANESİ	15.05.15
ŞÜKRÜ	ALİ OSMAN		BURSA	GUREBAYI MÜSLİMİN HASTAHANESİ	
OSMAN	İBRAHİM		EDİRNE		23.08.15
MEHMET SABRİ	SÜLEYMAN		İSTANBUL		17.01.15
SADİ	İSMAİL	1890	İSTANBUL	HİSARKALE	27.04.15
ALİ RIZA	MUSTAFA	1887	KOSOVA	HİSARKALE	27.04.15
MEHMET ALİ	HÜSEYİN	1885	KÜTAHYA	AKBAŞ NAKLİYAT HASTAHANESİ	9.02.16
ÖMER	İSMAİL	1888	MANİSA	İSMAİL TEPEDE	21.08.15
ÖMER	MUSTAFA	1890	SİVAS	HİSARKALE	27.04.15
ÖMER	MUSTAFA	1889	SİVAS	HİLAL-İ AHMER TIP FAKÜLTESİ HASTAHANESİ	7.08.15
KADİR	İSKENDER	1888	BALIKESİR	İZMİR MERKEZ HASTAHANESİ	11.10.15
OSMAN	ALİ	1876	BURSA	AKBAŞ NAKLİYAT HASTAHANESİ	3.03.16
HALİL	MEHMET ALİ	1872	BURSA	BURSA KARA MENZİL HASTAHANESİ	5.04.16
ÖMER	ALİ		-	HİSARKALE	27.06.15

Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu

ADI	BABA ADI	DOĞUM	İL	ZAYIAT YERİ	TARİHİ
MEHMET	ABDİ		ANKARA	HİSARKALE	27.04.15
MEHMET	HÜSEYİN	1874	ANKARA	HAYDARPAŞA HASTAHANESİ	12.01.16
FEYZULLAH	MEHMET		BALIKESİR	HİSARKALE	27.04.15
MAHMUT	MUSTAFA		BALIKESİR	HİSARKALE	27.04.15
MEHMET	ALİ	1875	BALIKESİR	BİGA 1 NUMARALI HARP HASTAHANESİ	29.02.16
MUSTAFA	MEHMET		BALIKESİR	HİSARKALE	27.04.15
MUSTAFA	MEHMET		BALIKESİR	HİSARKALE	27.04.15
RECEP	HACI MOLLA		BALIKESİR	HİSARKALE	27.04.15
ŞERİF	MEHMET	1874	BALIKESİR	4.KOLORDU 2.FIRKA SEYYAR HASTAHANESİ	5.12.15
ABDİ	HALİL	1874	BURSA	2.ORDU 5 NUMARALI HASTAHANESİ	9.11.15
ALİ	İSMAİL		BURSA	HİSARKALE	27.06.15
ALİ	İSMAİL		BURSA	HİSARKALE	27.06.15
ALİ	MEHMET		BURSA	HİSARKALE	27.06.15
ALİ	YUSUF		BURSA	HİSARKALE	27.06.15
EYÜP	HALİL	1874	BURSA	BANDIRMA HASTAHANESİ	2.02.16
HALİL	KAYALI	1875	BURSA	5.ORDU MENZİL 2.HARP HASTAHANESİ	18.01.16
HÜSEYİN	TAHİR		BURSA	HİSARKALE	27.04.15
İSMAİL	İBRAHİM	1878	BURSA	MEKTEB-İ HARBİYE HASTAHANESİ	31.08.15
İSMAİL	MEHMET EMİN	1877	BURSA	DİMETOKA HASTAHANESİ	20.05.15
KADİR	NURULLAH	1876	BURSA	PANGALTI HASTAHANESİ	29.08.15
MEHMET	İBRAHİM	1875	BURSA	5.ORDU MENZİL 4 NUMARALI LAPSEKİ HASTAHANESİ	30.12.15
MEHMET	SALİM		BURSA	HİSARKALE	27.04.15
MURAT	AHMET		BURSA	HİSARKALE	27.04.15
NEBİ	EYÜP	1879	BURSA	DİMETOKA HASTAHANESİ	25.05.15
OSMAN	MEHMET		BURSA	HİSARKALE	27.06.15
OSMAN	ZEKERİYA		BURSA	HİSARKALE	27.06.15
RASİM	ALİ		BURSA	HİSARKALE	27.04.15
RECEP	MEHMET		BURSA	HİSARKALE	27.04.15
SAİT	VEYSEL	1888	BURSA	HİLAL-İ AHMER BURSA NEKAHATHANESİ	16.02.16
TOROS	ESTEFAN	1881	BURSA	4.KOLORDU 12.FIRKA HASTANESİ	10.12.15
HASAN	İSMAİL	1884	KÜTAHYA	HAYDARPAŞA HASTAHANESİ	22.02.16
HÜSEYİN	MEHMET		KÜTAHYA	HİSARKALE	27.04.15
HÜSEYİN	MEHMET		KÜTAHYA	HİSARKALE	27.04.15
MEHMET	SÜLEYMAN	1883	KÜTAHYA	ŞİMAL GRUBU EMRAZI ADIYE HASTAHANESİ	22.10.15
ALİ RIZA	MUSTAFA	1887	-		
HASAN HÜSEYİN	MUSA	1885	AFYON	HİSARKALE	27.04.15
ABDULCELİL	ABDULLAH	1874	BALIKESİR	KEREVİZDERE	13.05.15
ALİ	İSMAİL	1875	BALIKESİR	HİSARKALE	27.04.15
ALİ	MEHMET		BALIKESİR	HİSARKALE	27.04.15
ALİ RIZA	MUSTAFA		BALIKESİR	KEREVİZDERE	10.06.15
HALİL	MEMİŞ	1874	BALIKESİR	HİSARKALE	27.04.15

Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu

ADI	BABA ADI	DOĞUM	İL	ZAYIAT YERİ	TARİHİ
HALİL	VELİYULLAH	1880	BALIKESİR	HİSARKALE	27.04.15
HASAN	ALİ		BALIKESİR	HİSARKALE	27.04.15
HÜSEYİN	CABBAR		BALIKESİR	KEREVİZDERE	1.05.15
HÜSNÜ	AHMET	1894	BALIKESİR	HİSARKALE	27.04.15
İSMAİL	HASAN		BALIKESİR	HİSARKALE	27.04.15
İZZET	HACI HÜSNÜ		BALIKESİR	KEREVİZDERE	1.05.15
MEHMET EMİN	HASAN		BALIKESİR	HİSARKALE	27.04.15
MUSTAFA	İSMAİL	1875	BALIKESİR	HİSARKALE	27.04.15
RECEP	HÜSEYİN	1874	BALIKESİR	HİSARKALE	27.04.15
SELİM	HASAN	1876	BALIKESİR	HİSARKALE	27.04.15
SEYFULLAH	EMİN		BALIKESİR	HİSARKALE	27.04.15
ABDİ	HÜSEYİN	1878	BURSA	KEREVİZDERE	2.05.15
ABDULLAH	ABDULLAH	1876	BURSA	HİSARKALE	27.04.15
ADEM	MEHMET	1874	BURSA	HİSARKALE	27.04.15
AHMET	ALİ		BURSA	HİSARKALE	27.04.15
AHMET	EYÜP		BURSA	HİSARKALE	27.04.15
AHMET	HACI ALİ	1877	BURSA	KEREVİZDERE	2.05.15
AHMET	HALİL		BURSA	KEREVİZ LİMANINDA	2.05.15
AHMET	HÜSEYİN		BURSA	HİSARKALE	27.04.15
AHMET	HÜSEYİN		BURSA	HİSARKALE	27.04.15
AHMET	İBRAHİM	1879	BURSA	HİSARKALE	27.04.15
AHMET	OSMAN	1879	BURSA	KEREVİZDERE	27.04.15
AHMET	SADIK	1872	BURSA	HİSARKALE	27.04.15
ALİ	ÖMER	1875	BURSA	HİSARKALE	27.04.15
ALİ ÇAVUŞ	HACI AHMET	1879	BURSA	HİSARKALE	29.04.15
ARİF	HÜSEYİN		BURSA	HİSARKALE	27.04.15
DERVİŞ	AHMET	1876	BURSA	HİSARKALE	27.04.15
EMİN	ALİ		BURSA	HİSARKALE	27.04.15
EMİN	HACI MUSTAFA	1875	BURSA	KEREVİZDERE	30.04.15
EMİN	MUSA	1874	BURSA	HİSARKALE	27.04.15
HACI İSMAİL	ALİ	1875	BURSA	HİSARKALE	27.04.15
HACI İSMAİL	DELLAL İBRAHİM	1874	BURSA	HİSARKALE	27.04.15
HALİL	MAHMUT		BURSA	HİSARKALE	27.04.15
HALİL	MEHMET		BURSA	HİSARKALE	27.04.15
HALİL İBRAHİM	HACI HAŞİM	1878	BURSA	KEREVİZDERE	2.05.15
HALİT	ALİ	1874	BURSA	HİSARKALE	27.04.15
HASAN	AZİZ	1874	BURSA	HİSARKALE	27.04.15
HASAN	HÜSEYİN	1874	BURSA	KEREVİZDERE	13.05.15
HASAN	RAMAZAN	1876	BURSA	HAYDARPAŞA HASTAHANESİ	19.05.15
HASAN	SALİH	1878	BURSA	KEREVİZDERE	1.05.15
HÜSEYİN	HALİL	1874	BURSA	HİSARKALE	27.04.15
HÜSNÜ	ALİ	1878	BURSA	HİSARKALE	27.04.15
İBRAHİM	ALİ OSMAN		BURSA	HİSARKALE	27.04.15

Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu

ADI	BABA ADI	DOĞUM	İL	ZAYIAT YERİ	TARİHİ
İBRAHİM	EMİN	1877	BURSA	HİSARKALE	27.04.15
İSMAİL	ABDULLAH	1876	BURSA	HİSARKALE	27.04.15
İSMAİL	KADİR	1886	BURSA	HİSARKALE	27.04.15
İSMAİL	OSMAN	1876	BURSA	KEREVİZDERE	30.04.15
İSMAİL HAKKI	AHMET	1894	BURSA	HİSARKALE	27.04.15
KADİRİ	MEHMET	1884	BURSA	MALTEPE MEVKİİ SARIBAYIRDA	8.04.15
MEHMET	AHMET	1873	BURSA	HİSARKALE	27.04.15
MEHMET	ALİ		BURSA	HİSARKALE	27.04.15
MEHMET	ALİ	1872	BURSA	KİREÇ TEPEDE	18.08.15
MEHMET	ALİ	1874	BURSA	HİSARKALE	27.04.15
MEHMET	HASAN	1874	BURSA	HİSARKALE	27.04.15
MEHMET	HASAN	1877	BURSA	HİSARKALE	27.04.15
MEHMET	İSMAİL		BURSA	HİSARKALE	27.04.15
MEHMET	VELİ		BURSA	HİSARKALE	27.04.15
MUSTAFA	ABDİ	1885	BURSA	KİREÇ TEPEDE	18.08.15
MUSTAFA	ABDULLAH	1877	BURSA	KİREÇ TEPEDE	18.08.15
MUSTAFA	BAYRAM	1879	BURSA	KİREÇ TEPEDE	18.08.15
MUSTAFA	DAVUT		BURSA	HİSARKALE	27.04.15
MUSTAFA	HASAN	1873	BURSA	HİSARKALE	27.04.15
MUSTAFA	HASAN	1878	BURSA	HİSARKALE	27.04.15
MUSTAFA	İBRAHİM		BURSA	KEREVİZDERE	27.04.15
MUSTAFA	İBRAHİM	1874	BURSA	KİREÇ TEPEDE	19.08.15
MUSTAFA	İBRAHİM	1874	BURSA	HİSARKALE	27.04.15
MUSTAFA	İSMAİL	1879	BURSA	KİREÇ TEPEDE	29.08.15
MUSTAFA	İSMAİL	1878	BURSA	KEREVİZDERE	10.05.15
MUSTAFA	MUSTAFA	1873	BURSA	HİSARKALE	27.04.15
OSMAN	MUSA	1870	BURSA	HİSARKALE	27.04.15
ÖMER	HÜSEYİN	1874	BURSA	KEREVİZ LİMANINDA	10.05.15
ÖMER	SELİM	1875	BURSA	HİSARKALE	27.04.15
RIFAT	AHMET	1878	BURSA	HİSARKALE	27.04.15
SALİH	ALİ		BURSA	HİSARKALE	27.04.15
SALİH	İSMAİL		BURSA	HİSARKALE	27.04.15
SELİM ÇAVUŞ	AHMET	1875	BURSA	KEREVİZDERE	29.04.15
SÜLEYMAN	BAYRAM	1878	BURSA	KEREVİZDERE	2.05.15
SÜLEYMAN	HALİL	1884	BURSA	KEREVİZDERE	5.05.15
SÜLEYMAN	MEHMET	1876	BURSA	KEREVİZDERE	6.05.15
TEVFİK	RAŞİT	1878	BURSA	HİSARKALE	27.04.15
YUSUF	MEHMET		BURSA	KEREVİZDERE	12.06.15
ARİF	HASAN		ERZURUM	KEREVİZDERE	11.06.15
HÜSEYİN	HASAN	1890	GİRESUN	HİSARKALE	27.04.15
TALAT	ALİ	1891	İSTANBUL	GÜLHANE HASTAHANESİ	25.07.15
AHMET	ALİ	1876	BALIKESİR	BALIKESİR HARP HASTAHANESİ	5.01.16
AHMET	MEHMET	1885	KÜTAHYA	SÜLEYMANİYE HASTAHANESİ	19.01.16

Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu

ADI	BABA ADI	DOĞUM	İL	ZAYIAT YERİ	TARİHİ
HASAN	ABDULLAH	1890	AFYON	TEKİRDAĞ GELİBOLU HASTAHANESİ	2.05.15
HÜSEYİN	MUSA		AFYON		
İBRAHİM	AHMET	1882	AFYON	KEREVİZDERE	11.06.15
MUSTAFA	MEHMET	1886	AFYON	HİSARKALE	27.04.15
MUSTAFA	MEHMET	1890	AFYON		
MUSTAFA	MEHMET		AFYON		
HASAN	ŞEFİK		ANKARA	AKBAŞ HASTAHANESİ	8.05.15
İPEK	MEHMET	1875	ANKARA	ANKARA ASKERİ MERKEZ HASTAHANESİ	21.02.16
İSHAK	SABİT		ARTVİN	KEREVİZDERE	7.06.15
AHMET	MELEN	1875	BALIKESİR	GÜMÜŞSUYU HASTAHANESİ	9.07.15
AHMET	MUSTAFA	1875	BALIKESİR	KEREVİZDERE	11.06.15
İBRAHİM	AHMET	1895	BALIKESİR	AYASTEFANOS HASTAHANESİ	2.11.16
İBRAHİM	HALİL	1876	BALIKESİR	KEREVİZDERE	7.06.15
MEHMET	HÜSEYİN	1876	BALIKESİR	AKBAŞ NAKLİYAT HASTAHANESİ	16.02.16
MUSTAFA	ALİ	1875	BALIKESİR	GUREBAYI MÜSLİMİN HASTAHANESİ1	23.10.15
MUSTAFA	ALİ		BALIKESİR	KEREVİZDERE	11.06.15
MUSTAFA	HASAN	1875	BALIKESİR	5.ORDU MENZİL GELİBOLU	13.02.16
NEZİR	VELİ		BALIKESİR	GUREBAYI MÜSLİMİN HASTAHANESİ	
SÜLEYMAN	HASAN		BALIKESİR	GUREBAYI MÜSLİMİN HASTAHANESİ	
İSHAK	SABİT		BATUM		
AHMET	ABDULLAH		BİLECİK	KEREVİZDERE	3.06.15
EŞREF	ALİ		BİLECİK	HİSARKALE	27.04.15
İBRAHİM	ALİ	1878	BİLECİK	HİSARKALE	27.04.15
PANOS	KARABET	1890	BİLECİK		
İBRAHİM	MEHMET	1886	BOLU	SELİMİYE HASTAHANESİ	11.01.16
AHMET	MEHMET	1885	BURSA	HİSARKALE	27.04.15
AKİF	MEHMET	1872	BURSA	GÜMÜŞSUYU HASTAHANESİ	30.05.15
ALİ	AHMET		BURSA	AKBAŞ HASTAHANESİ	23.08.15
EMİN	İBRAHİM	1869	BURSA	5.ORDU 2 NUMARALI HASTAHANESİ	13.10.15
HALİL	ÖMER	1877	BURSA	GÜLHANE HASTAHANESİ	26.05.15
HALİT	MEHMET		BURSA	ŞİMAL GURUBU AĞIR MECRUHİN 1.SEYYAR HASTAHANESİ	25.08.15
HASAN	BAYRAM		BURSA	9.FIRKA 6.SEYYAR HASTAHANESİ	13.05.15
HASAN	İBRAHİM	1872	BURSA	ANAFARTALAR MUHAREBESİ	19.08.15
HASAN	İSMAIL	1874	BURSA	KEREVİZDERE	27.04.15
HASAN	İSMAIL	1874	BURSA	BEYLERBEYİ TERBİYE-İ BEDENİYYE HASTAHANESİ	20.05.15
HASAN	MUSTAFA		BURSA	KEREVİZDERE	12.06.15
HAŞİM	MUSTAFA		BURSA	KEREVİZ LİMANINDA	30.04.15
HİMMET	ALİ	1889	BURSA	KEREVİZ LİMANINDA	1.05.15
HÜSEYİN	HASAN	1876	BURSA	HİLAL-İ AHMER BURSA NEKAHATHANESİ	19.02.16
HÜSEYİN	TAHİR	1873	BURSA	KALE-İ SULTANIYE MERKEZ HASTAHANESİ	28.05.15
İBRAHİM	AHMET		BURSA	GUREBAYI MÜSLİMİN HASTAHANESİ	

Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu

ADI	BABA ADI	DOĞUM	İL	ZAYIAT YERİ	TARİHİ
İBRAHİM	HASAN	1877	BURSA	ANAFARTALAR MUHAREBESİ	12.08.15
İBRAHİM	MUSTAFA	1889	BURSA	GUREBAYI MÜSLİMİN HASTAHANESİ3	12.05.15
İZZET	HÜSEYİN	1890	BURSA	AKBAŞ HASTAHANESİ	13.08.15
MAVİLİ MEHMET	HALİL	1876	BURSA	HİSARKALE	2.07.15
MEHMET	HASAN	1879	BURSA	MEYDAN-I HARPDE	27.04.15
MEHMET	HÜSEYİN		BURSA	KEREVİZDERE	30.04.15
MEHMET	SÜLEYMAN	1877	BURSA	5.ORDU MENZİL 3 NUMARALI HARP HASTAHANESİ	21.08.15
MEHMET ALİ	HÜSEYİN	1894	BURSA	HİSARKALE	27.04.15
ÖMER	EMİN	1876	BURSA	İSMAİLOĞLU TEPESİ	14.08.15
RECEP	AHMET		BURSA	GUREBAYI MÜSLİMİN HASTAHANESİ	
SABİT	SALİH	1890	BURSA	HİSARKALE	27.04.15
SADULLAH	HÜSEYİN	1877	BURSA	5.ORDU 2 NOLU HARP HASTANESİ	16.12.15
SAFER	GAFFAR	1879	BURSA	İZMİR MERKEZ HASTAHANESİ	16.05.15
SÜLEYMAN	ALİ	1876	BURSA	KEREVİZDERE	30.04.15
SÜLEYMAN	MUSTAFA	1879	BURSA	HAYDARPAŞA HASTAHANESİ	2.08.15
ŞAKİR	DURSUN	1879	BURSA	İPLIKHANE HASTAHANESİ	17.07.15
ŞAKİR	HASAN	1874	BURSA	KEREVİZDERE	11.05.15
ŞAKİR	OSMAN	1871	BURSA	HİSARKALE	27.04.15
ŞERİF	MUSTAFA	1876	BURSA	HİSARKALE	27.04.15
ŞÜKRÜ	HALİL	1879	BURSA	BEYOĞLU OSMANLI HİLAL-İ AHMER HASTAHANESİ	12.05.16
YAKUP	MEHMET	1879	BURSA	KEREVİZDERE	2.05.15
YAKUP	MUSTAFA	1875	BURSA	HİSARKALE	27.04.15
YUSUF	HÜSEYİN	1883	BURSA	HİSARKALE	27.04.15
YUSUF	MUSTAFA	1879	BURSA	HİSARKALE	27.04.15
HÜSEYİN	MEHMET	1875	ÇANAKKALE	ANAFARTALAR	12.11.15
ÖMER	ALİ OSMAN		ÇANAKKALE		
FEYZULLAH	OSMAN		DENİZLİ	AKDENİZ VAPURUNDA	12.11.15
ARİF	HASAN	1890	ERZURUM		
HÜSEYİN	HÜSEYİN		GİRESUN		
MAHMUT	HARİS	1888	İŞKODRA	HİSARKALE	27.04.15
İLYAS	ALİ	1880	KASTAMONU	HAYDARPAŞA HASTAHANESİ	27.08.15
YUNUS	ŞERİF	1877	KASTAMONU	HİLAL-İ AHMER KADIRGA HASTAHANESİ	2.06.15
SABİT	SALİH		KOSOVA		
ŞAKİR	HÜSEYİN	1881	KOSOVA		
AHMET	MEHMET	1884	KÜTAHYA	AKBAŞ NAKLİYAT HASTAHANESİ	24.09.15
SÜLEYMAN	MEHMET	1874	KÜTAHYA	ŞİMAL GURUBU EMRAZ-I ADİYE HASTAHANESİ	23.10.15
SÜLEYMAN	MUSTAFA	1883	KÜTAHYA	MEKTEB-İ HARBİYE MECRUHİN HASTAHANESİ	28.07.16
ALİ	İBRAHİM	1878	MANİSA	LAPSEKİ 4 NOLU HASTAHANESİ	29.01.17
MEHMET	MUSTAFA	1876	MANİSA	MAÇKA HASTAHANESİ	8.09.15
YUSUF	HASAN	1886	MUĞLA	GELİBOLU HASTAHANESİ	26.09.16

Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu

ADI	BABA ADI	DOĞUM	İL	ZAYIAT YERİ	TARİHİ
HÜSEYİN HÜSNÜ EFENDİ	AHMET		NEVŞEHİR	HİSARKALE MUHAREBESİ	27.04.15
SAİT RECAİ EFENDİ	RAİF	1885	SİROZ (SEREZ)	KİREMİTLİ DERESİ MUHAREBESİ	4.05.15
İBRAHİM	HALİL	1891	TEKİRDAĞ	HİSARKALE	27.04.15
ŞAKİR	HASAN	1879	YOZGAT	HİSARKALE	27.04.15
ŞEVKET	SALİH	1894	YOZGAT	HİSARKALE	27.04.15
İSMAIL	HALİL		BALIKESİR	5.ORDU MENZİL 2 NUMARALI HARP HASTAHANESİ	5.05.15
İSMAIL	HİMMET	1882	BURSA	5.MENZİL 3.HARP HASTAHANESİ	22.11.15



Çanakkale (Millet Kütüphanesi Arşivi)

Çanakkale Savaşlarında Gelibolu Seyyar Jandarma Taburu Zaiyat Listesi

ADI	BABA ADI	DOĞUM	İL	ZAYIAT YERİ	TARİHİ
ETHEM	MUSTAFA	1888	BOLU	5.MENZİL 3 NOLU HARP HASTAHANESİ	30.09.15
TALİP	İBRAHİM	1875	BURSA	KİREÇ TEPEDE	17.08.15
AHMET	SELİM	1870	İSTANBUL	DENİZLİ HASTAHANESİ	6.04.16
MEHMET	MEHMET	1887	AFYON	AFYONKARAHİSAR ASKERİ HASTAHANESİ	8.10.15
ABDİ	AHMET	1893	AYDIN	KİREÇTEPE'DE	19.02.16
MEHMET	SÜLEYMAN	1869	AYDIN	GELİBOLU MENZİL HASTAHANESİ	4.03.17
MUSTAFA	ÖMER	1893	BALIKESİR	3.SEYYAR HASTAHANE	4.04.16
ALİ	HACI NASUH	1875	BURSA	BİGA 1 NOLU MENZİL HASTAHANESİ	5.12.15
HÜSEYİN	HALİL	1872	BURSA	BANDIRMA HASTAHANESİ	1.02.16
MUSTAFA	LATİF	1875	BURSA	5.ORDU 2 NUMARALI HARP HASTAHANESİ	22.11.15
RAMAZAN	HASAN	1894	ÇANAKKALE	4 NOLU MENZİL LAPSEKİ HASTANESİ	15.03.16
HALİL	OSMAN	1877	KÜTAHYA	GELİBOLU HASTAHANESİ	
MAHMUT	HÜSEYİN	1893	KÜTAHYA	ANAFARTALAR MUHAREBESİ	19.09.15
KADİR	MUSTAFA		TEKİRDAĞ	HİLAL-İ AHMER TIP FAKÜLTESİ HASTAHANESİ	15.08.15
AHMET	MUSTAFA	1876	EDİRNE	KEŞAN MENZİL HASTAHANESİ	1.03.18
İBRAHİM	ZEKERİYA	1894	İZMİR	ŞARKÖY HASTAHANESİ	26.04.18
HÜDAYİ	AHMET	1882	AFYON	KİREÇ TEPEDE	16.08.15
ALİ	MUSTAFA		ÇANKIRI	KİREÇTEPE MUSADEMESİNDE	17.08.15
ŞAKİR	OSMAN	1894	EDİRNE	KİREÇ TEPEDE	17.08.15
HALİL	ALİ		ESKİŞEHİR	KİREÇ TEPEDE	17.08.15
MEHMET	ABDURRAHMAN		KONYA	KİREÇ TEPEDE	17.08.15
NURİ	ALİ	1890	KÜTAHYA	KİREÇ TEPEDE	17.08.15
SÜLEYMAN	AK HALİL	1876	MANİSA	KİREÇ TEPEDE	22.08.15
MUSTAFA	MUHALLEF	1890	-	MAYDOS MINTIKASINDA	4.05.15
AHMET	HACİBEY HUDAYİ	1882	AFYON	KİREÇ TEPEDE	16.08.15
HALİL İBRAHİM	MEHMET	1877	AFYON	KİREÇ TEPEDE	21.08.15
HALİL İBRAHİM	MEHMET	1890	AFYON	KİREÇ TEPEDE	22.08.15
İSMAIL	SÜLEYMAN	1891	AFYON	HAYDARPAŞA HASTAHANESİ	7.11.15
İSMAIL	SÜLEYMAN		AYDIN	BANDIRMA MEVKİ ASKERİ HASTAHANESİ	
MURAT	MEHMET	1898	AYDIN	GELİBOLU MENZİL HASTAHANESİ	
MUSTAFA	ALİ	1874	AYDIN	5.MENZİL 3.HARP HASTAHANESİ	8.02.17
ALİ OSMAN	OSMAN	1878	BALIKESİR	BERGOS MEVKİ HASTAHANESİ	29.04.15
HALİL	HÜSEYİN	1888	BALIKESİR	KİREÇ TEPEDE	22.08.15
HALİL ŞABAN	SALİH	1888	BALIKESİR	KİREÇ TEPEDE	20.08.15
HÜSEYİN	HASAN	1887	BALIKESİR	KİREÇTEPE'DE	18.08.15
OSMAN	AHMET	1875	BALIKESİR	KİREÇTEPE MUSADEMESİNDE	24.08.15

Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu

ADI	BABA ADI	DOĞUM	İL	ZAYIAT YERİ	TARİHİ
YAKUP	ALİ	1872	BALIKESİR	4.KOLORDU 12.FIRKA SEYYAR HASTAHANESİ	24.11.15
MAHMUT	İBRAHİM	1891	BOLU	GALATAKÖY SALGIN HASTAHANESİ	5.10.15
ABDULGANİ	ABDİL	1878	BURSA	KİREÇ TEPEDE	17.08.15
ABDULLAH	ALİ	1890	BURSA	KİREÇTEPE MUSADEMESİNDE	20.08.15
AHMET	ALİ OSMAN	1883	BURSA	KİREÇ TEPEDE	18.08.15
AHMET	HALİL	1876	BURSA	KİREÇ TEPEDE	21.08.15
AHMET	İSMAİL	1877	BURSA	KİREÇ TEPEDE	18.08.15
AHMET	MEHMET	1874	BURSA	KİREÇ TEPEDE	22.07.15
AHMET	SOFİ HASAN	1881	BURSA	KİREÇ TEPEDE	17.08.15
AKİF	İBRAHİM	1882	BURSA	KİREÇTEPE MUSADEMESİNDE	20.08.15
ALİ	HACI HASAN	1875	BURSA	ILGARDERE NAKLİYAT HASTAHANESİ	14.01.16
ALİ	İBRAHİM	1876	BURSA	KİREÇTEPE MUSADEMESİNDE	19.08.15
ALİ OSMAN	HACI	1881	BURSA	KİREÇ TEPEDE	17.08.15
BEKİR	HACI HALİL	1877	BURSA	KİREÇ TEPEDE	21.08.15
BEKİR	KOCA ZARNİK	1882	BURSA	KİREÇ TEPEDE	21.08.15
EMİN	MEHMET	1874	BURSA	HİLAL-İ AHMER BURSA NEKAHATHANESİ	26.02.16
EYÜP	NURİ	1876	BURSA	KİREÇ TEPEDE	29.08.15
HALİL	ALİ	1874	BURSA	KİREÇ TEPEDE	20.08.15
HALİL	SALİH	1877	BURSA	KİREÇ TEPEDE	21.08.15
HALİL İBRAHİM	RECEP	1878	BURSA	KİREÇ TEPEDE	18.08.15
HASAN	AHMET	1877	BURSA	KİREÇTEPE'DE	17.08.15
HASAN	AZİZ		BURSA	BANDIRMA HASTAHANESİ	4.02.16
HASAN	HÜSEYİN	1872	BURSA	BANDIRMA HASTAHANESİ	31.01.16
HASAN	İBİŞ	1874	BURSA	KİREÇTEPE'DE	17.08.15
HÜSEYİN	HASAN	1875	BURSA	5.ORDU MENZİL GELİBOLU	10.02.16
HÜSEYİN	MUHİTTİN		BURSA	HİLAL-İ AHMER TIP FAKÜLTESİ HASTAHANESİ	21.08.15
HÜSEYİN	ŞABAN	1881	BURSA	KİREÇTEPE'DE	17.08.15
İBRAHİM	AHMET	1870	BURSA	KİREÇ TEPEDE	20.07.15
İBRAHİM	HALİL	1876	BURSA	KİREÇ TEPEDE	13.09.15
İBRAHİM	HASAN	1881	BURSA	HİLAL-İ AHMER TIP FAKÜLTESİ HASTAHANESİ	12.10.15
İBRAHİM	ŞERİF	1883	BURSA	KİREÇ TEPEDE	18.07.15
İDRİS	MUSTAFA	1877	BURSA	EMRAZ-I ADİYE HASTAHANESİ	30.08.15
İSMAİL	İBRAHİM	1882	BURSA	KİREÇ TEPEDE	18.07.15
İSMAİL	İSMAİL		BURSA	AKBAŞ HASTAHANESİ	17.08.15
İSMAİL	MEHMET	1876	BURSA	KİREÇ TEPEDE	18.08.15
KARAYİT	ARAM	1893	BURSA	GELİBOLU HASTAHANESİ	11.02.16
MEHMET	SÜLEYMAN	1883	BURSA	KİREÇ TEPEDE	22.08.15
MEHMET	MURAT	1881	BURSA	KİREÇTEPE MUSADEMESİNDE	17.08.15
MEHMET	MURAT	1881	BURSA	KİREÇ TEPEDE	20.08.15
MEHMET	MUSTAFA	1882	BURSA	KİREÇTEPE MUSADEMESİNDE	17.08.15
MEHMET	SÜLEYMAN		BURSA	BANDIRMA HASTAHANESİ	5.02.16

Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu

ADI	BABA ADI	DOĞUM	İL	ZAYIAT YERİ	TARİHİ
MUHARREM	HALİL	1873	BURSA	KİREÇTEPE MUSADEMESİNDE	17.08.15
MURAT	FEHMİ	1878	BURSA	KİREÇTEPE MUSADEMESİNDE	17.08.15
MURAT	HALİL	1881	BURSA	KİREÇTEPE MUSADEMESİNDE	19.08.15
MUSTAFA	AHMET		BURSA	KİREÇTEPE MUSADEMESİNDE	24.08.15
MUSTAFA	AHMET	1874	BURSA	4.SEYYAR YALOVA HASTAHANESİ	7.09.16
MUSTAFA	HALİL		BURSA	AKBAŞ NAKLİYAT HASTAHANESİ	3.02.16
MUSTAFA	ŞAKİR	1873	BURSA	KİREÇ TEPEDE	17.08.15
NURETTİN	SADULLAH	1878	BURSA	KİREÇ TEPEDE	18.08.15
OSMAN	MEHMET	1881	BURSA	KİREÇTEPE MUSADEMESİNDE	20.08.15
ÖMER	ŞERİF	1878	BURSA	HAYDARPAŞA HASTAHANESİ	1.03.16
TAHİR	AHMET	1876	BURSA	HAYDARPAŞA	3.03.16
AHMET	EYÜP	1872	ÇANAKKALE	KİREÇ TEPEDE	17.08.15
ALİ	HÜSEYİN	1873	ÇANAKKALE	KİREÇTEPE MUSADEMESİNDE	17.08.15
HÜSEYİN	AHMET	1872	ÇANAKKALE	KİREÇTEPE'DE	17.08.15
HÜSEYİN	HATOK	1875	ÇANAKKALE	KİREÇTEPE'DE	17.08.15
İZZET	HASAN	1878	ÇANAKKALE	KİREÇTEPE MUSADEMESİNDE	17.08.15
MEHMET	HACI OSMAN	1874	ÇANAKKALE	KİREÇ TEPEDE	17.08.15
MEHMET	HALİL	1875	ÇANAKKALE	KİREÇTEPE MUSADEMESİNDE	17.08.15
MEHMET	HASAN		ÇANAKKALE	KİREÇ TEPEDE	17.08.15
MEHMET	SÜLEYMAN	1872	ÇANAKKALE	KİREÇTEPE MUSADEMESİNDE	18.08.15
MUSTAFA	EMİN	1874	ÇANAKKALE	KİREÇ TEPEDE	17.08.15
MUSTAFA	HAÇAN	1874	ÇANAKKALE	KİREÇ TEPEDE	17.08.15
MUSTAFA	HASAN	1871	ÇANAKKALE	5.ORDU MENZİL 4 NUMARALI LAPSEKİ HASTAHANESİ	2.01.16
MUSTAFA	İSMAİL	1880	ÇANAKKALE	KİREÇTEPE MUSADEMESİNDE	19.08.15
OSMAN	SÜLEYMAN	1875	ÇANAKKALE	KİREÇTEPE MUSADEMESİNDE	19.08.15
ŞERİF ALİ	HALİL	1873	ÇANAKKALE	KİREÇ TEPEDE	19.08.15
KERİM	MUSTAFA		EDİRNE	KİREÇ TEPEDE	17.08.15
BEHCET	MUSTAFA	1889	KIRIKKALE	ŞARKÖY 5.HARP HASTAHANESİ	15.12.16
SAİT	YUSUF	1876	KONYA	14.KOLORDU YALOVA MEVKİİ HASTAHANESİ	5.01.17
İBRAHİM	AHMET	1884	KÜTAHYA	MAYDOS MINTIKASINDA	4.05.15
ÖMER	HASAN	1887	KÜTAHYA	MAYDOS MINTIKASINDA	4.05.15
ALİ	MEHMET	1883	MANİSA	MAYDOS MINTIKASINDA	4.05.15
HALİL	HACI MUSA	1890	MANİSA	KİREÇ TEPEDE	11.08.15
HALİL	MUSA	1882	MANİSA	KİREÇ TEPEDE	22.08.15
İSMAİL	ALİ	1882	MANİSA	MAYDOS MINTIKASINDA	4.05.15
MEHMET	ALİ	1878	MANİSA	KİREÇ TEPEDE	1.09.15
MEHMET	HÜSEYİN	1879	MANİSA	GÜMÜŞSUYU HASTAHANESİ	8.09.15
MEHMET	HÜSEYİN	1884	MANİSA	MAYDOS MINTIKASI'NIN LALETEPE MÜFREZESİ'NDE	4.05.15
MEHMET	MUSTAFA		MANİSA	KİREÇTEPE MUSADEMESİNDE	24.08.15
MEHMET	ŞERİF	1887	MANİSA	KİREÇ TEPEDE	1.09.15
NURULLAH	HALİL	1879	MANİSA	KİREÇ TEPEDE	11.08.15

Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu

ADI	BABA ADI	DOĞUM	İL	ZAYIAT YERİ	TARİHİ
SÜLEYMAN	HALİL	1887	MANİSA	BALIKESİR VE SUSURLUK HARP HASTAHANESİ	13.11.15
SÜLEYMAN	MEHMET	1876	MANİSA	KİREÇ TEPEDE	1.09.15
SÜLEYMAN	MUSTAFA	1886	MANİSA	KİREÇ TEPEDE	12.08.15
HÜSEYİN HÜSNÜ	MUSTAFA	1873	SAMSUN	HİLAL-İ AHMER TIP FAKÜLTESİ HASTAHANESİ	31.03.16
ÖMER NURİ	MEHMET TEVFİK	1898	SİVAS	SELİMİYE HASTAHANESİ	20.02.16
KADİR	MUSTAFA		TEKİRDAĞ	HİLAL-İ AHMER TIP FAKÜLTESİ HASTAHANESİ	4.09.15
MUSTAFA	MAHMUT		TEKİRDAĞ	KİREÇ TEPEDE	17.08.15
AHMET	HASAN	1880	UŞAK	MAYDOS MINTIKASINDA	4.05.15
ALİ	HÜSEYİN	1882	UŞAK	AFYONKARAHİSAR ASKERİ HASTAHANESİ	14.02.16
İSMAIL	AHMET	1882	UŞAK	MAYDOS MINTIKASINDA	4.05.15
MEHMET	AHMET	1880	UŞAK	MAYDOS MINTIKASI'NIN LALETEPE MÜFREZESİ'NDE	4.05.15
MUSTAFA	AHMET	1877	UŞAK	MAYDOS MINTIKASI'NIN LALETEPE MÜFREZESİ'NDE	4.05.15
MUSTAFA	ALİ	1884	UŞAK	KİREÇ TEPEDE	14.08.15
NURULLAH	NURULLAH	1884	UŞAK	KİREÇ TEPEDE	31.07.15
ABDİ	AHMET		AYDIN	KİREÇ TEPEDE	22.08.15
ADİL	ABDULLAH	1873	BALIKESİR	KİREÇ TEPEDE	1.09.15
ADİL	ÇAVDAR ALİ	1877	BALIKESİR	KİREÇ TEPEDE	18.08.15
MEHMET	AHMET	1873	BALIKESİR	KİREÇ TEPEDE	18.08.15
RECEP	SALİH	1889	BALIKESİR	GELİBOLU MENZİL HASTAHANESİ	
CAFER	OSMAN	1876	BURSA	KİREÇ TEPEDE	20.08.15
EMİN	AHMET	1876	BURSA	GELİBOLU MENZİL HASTAHANESİ	1.12.15
HALİL	PEHLİVAN		BURSA	ŞİMAL GURUBU AĞIR MECRUHİN 1.SEYYAR HASTAHANESİ	19.08.15
HALİL	PEHLİVAN		BURSA	ŞİMAL GURUBU AĞIR MECRUHİN 1.SEYYAR HASTAHANESİ	19.08.15
İZZET	SELİM	1882	BURSA	KİREÇ TEPEDE	18.08.15
MEHMET	HAFIZ AHMET	1880	BURSA	KİREÇ TEPEDE	12.09.15
MEHMET	HALİL	1882	BURSA	KİREÇ TEPEDE	12.09.15
MEHMET ALİ	KARA OSMAN	1883	BURSA	KİREÇ TEPEDE	19.08.15
OSMAN	ALİ	1876	BURSA	KİREÇ TEPEDE	20.08.15
ÖMER	AHMET	1882	BURSA	KİREÇ TEPEDE	14.08.15
HALİL	AHMET	1890	ÇANAKKALE	KİREÇ TEPEDE	17.08.15
HASAN HÜSEYİN	BEKİR	1874	ÇANAKKALE	5.ORDU MENZİL 4 NUMARALI LAPSEKİ HASTAHANESİ	14.02.16
MEHMET	HACI MUSTAFA	1875	ÇANAKKALE	KİREÇ TEPEDE	23.08.15
MEHMET	MEHMET	1872	ÇANAKKALE	KİREÇ TEPEDE	22.08.15
MUSTAFA	HACI AHMET	1875	ÇANAKKALE	KİREÇ TEPEDE	23.08.15
ÖMER	MUSTAFA	1873	ÇANAKKALE	KİREÇ TEPEDE	17.08.15
ŞAKİR	OSMAN	1894	ÇANAKKALE	KİREÇ TEPEDE	13.08.15

Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu

ADI	BABA ADI	DOĞUM	İL	ZAYIAT YERİ	TARİHİ
ABDULKADİR	HASAN	1893	ERZİNCAN	KİREÇ TEPEDE	17.08.15
ALİ	HALİL		ESKİŞEHİR	KİREÇ TEPEDE	22.08.15
HÜSEYİN	ABDULLAH		KIRKLARELİ	KİREÇ TEPEDE	12.09.15
NURİ	HALİL	1890	KÜTAHYA	KİREÇ TEPEDE	17.08.15
MEHMET	AHMET	1891	ZONGULDAK	KİREÇ TEPEDE	22.08.15
HASAN HÜSEYİN	HASAN	1892	AFYON	GÜMÜŞSUYU HASTAHANESİ	11.11.15
HÜSEYİN	OSMAN	1892	AFYON	KİREÇ TEPEDE	1.09.15
ADEM	SÜLEYMAN	1888	BALIKESİR	KİREÇ TEPEDE	17.08.15
ALİ	İSMAİL	1879	BALIKESİR	KİREÇ TEPEDE	22.08.15
HÜSEYİN	AHMET	1888	BALIKESİR	KİREÇ TEPEDE	17.08.15
OSMAN	OSMAN	1878	BALIKESİR	GELİBOLU BERGOS HASTAHANESİ	28.04.15
ALİ	MEHMET		BARTIN	YALOVA MEVKİ HASTAHANESİ	5.11.17
HAMİT	YUSUF	1891	BOLU	AKBAŞ NAKLİYAT HASTAHANESİ	22.02.16
AHMET	İBRAHİM	1881	BURSA	KİREÇTEPE MUHAREBESİ	17.08.15
ALİ	ARİF	1879	BURSA	4.SİHHİYE BÖLÜĞÜ	17.08.15
ALİ	HÜSEYİN	1875	BURSA	KİREÇ TEPEDE	20.08.15
ALİ	MEHMET	1885	BURSA	KİREÇ TEPEDE	17.08.15
ALİ	MEHMET	1882	BURSA	AKBAŞ NAKLİYAT HASTAHANESİ	8.02.16
FAHRİ	BEKİR	1873	BURSA	KİREÇ TEPEDE	19.08.15
HAMDİ	SEYİT ALİ	1875	BURSA	KİREÇ TEPEDE	10.09.15
HASAN	HÜSEYİN	1874	BURSA	5.ORDU 3.HARP HASTAHANESİ	30.11.15
HASAN	SALİM	1875	BURSA	KİREÇ TEPEDE	21.08.15
HASAN	SELİM	1877	BURSA	KİREÇ TEPEDE	1.09.15
HÜSEYİN	HALİL	1874	BURSA	KİREÇ TEPEDE	18.08.15
HÜSEYİN	HİMMETTİN	1881	BURSA	HİLAL-İ AHMER TIP FAKÜLTESİ HASTAHANESİ	1.09.15
HÜSEYİN	İBRAHİM	1876	BURSA	KİREÇ TEPEDE	21.08.15
HÜSEYİN	SADETTİN	1874	BURSA	KİREÇ TEPEDE	20.08.15
HÜSEYİN	SÜLEYMAN	1882	BURSA	KİREÇ TEPEDE	11.09.15
İBRAHİM	HÜSEYİN	1882	BURSA	KİREÇTEPE MUHAREBESİ	17.08.15
İSMAİL	SÜLEYMAN		BURSA	KİREÇTEPE MUHAREBESİ	19.08.15
KADİR	HASAN	1877	BURSA	SELİMİYE HASTAHANESİ	31.12.15
KASIM	MEHMET EMİN	1877	BURSA	KİREÇ TEPEDE	21.08.15
MEHMET	HÜSEYİN	1875	BURSA	GÜMÜŞSUYU HASTAHANESİ	15.09.15
OSMAN	İSMAİL	1875	BURSA	SELAMSIZ HASTAHANESİ	8.01.16
OSMAN	MEHMET	1877	BURSA	GÜMÜŞSUYU HASTAHANESİ	28.08.15
ÖMER	İBRAHİM	1885	BURSA	HİLAL-İ AHMER BURSA NEKAHATHANESİ	17.02.16
ÖMER	OSMAN	1875	BURSA	KİREÇ TEPEDE	20.08.15
ŞERİF	İSMAİL	1878	BURSA	ŞİMAL GURUBU AĞIR MECRUHİN 1.SEYYAR HASTAHANESİ	18.09.15
AHMET	RIZA	1880	ÇANAKKALE	KİREÇ TEPEDE	17.08.15
HASAN	-	1872	ÇANAKKALE	KİREÇ TEPEDE	22.08.15
HASAN	ALİ		ÇANAKKALE	KİREÇ TEPEDE	17.08.15

Çanakkale Savaşlarında Bursa Seyyar Jandarma Taburu

ADI	BABA ADI	DOĞUM	İL	ZAYIAT YERİ	TARİHİ
HÜSEYİN	HALİL	1869	ÇANAKKALE	KİREÇ TEPEDE	17.08.15
HÜSEYİN	SALİH	1874	ÇANAKKALE	KİREÇ TEPEDE	21.08.15
MEHMET	HASAN	1884	ÇANAKKALE	KİREÇ TEPEDE	17.08.15
MUSTAFA	KERİM		EDİRNE	KİREÇTEPE MUSADEMESİNDE	17.08.15
MEHMET	ARİF	1873	KONYA	ÇANAKKALE GRUBU YALOVA MEVKİ HASTAHANESİ	28.12.16
ÖMER	MUSTAFA	1896	KONYA	14.KOLORDU YALOVA HASTAHANESİ	9.12.16
ALİ	SÜLEYMAN	1885	KÜTAHYA	KİREÇ TEPEDE	18.08.15
ALİ OSMAN	İBRAHİM	1882	KÜTAHYA	ŞİMAL GURUBU AĞIR MECRUHİN HASTAHANESİ	17.08.15
HÜSEYİN	MUSTAFA	1878	KÜTAHYA	KİREÇ TEPEDE	14.08.15
ALİ	MUSTAFA	1876	MANİSA	AFYON KARAHİSAR HASTAHANESİ	21.12.15
HÜSEYİN	MEHMET	1877	MANİSA	ARIBURNU MUHAREBESİ	18.08.15
SÜLEYMAN	İSMAIL		SELÂNİK	AKBAŞ HASTAHANESİ	20.08.15
KADRİ EFENDİ	MUSTAFA	1877	SURİYE	KİREÇTEPE MUHAREBESİ	21.08.15
MEHMET	BEKİR	1876	UŞAK	KİREÇ TEPEDE	11.08.15
YUSUF	İBRAHİM	1883	UŞAK	KİREÇ TEPEDE	30.08.15
HÜSEYİN	ALİ OSMAN	1891	BURSA	KİREÇTEPE'DE	24.08.15
MEHMET	OSMAN	1881	BURSA	KİREÇTEPE MUSADEMESİNDE	20.08.15
MEHMET	VELİ	1877	AYDIN	GÜMÜŞSUYU HASTAHANESİ	5.07.16
MAHMUT	MEHMET	1883	SURİYE	46.SEYYAR YALOVA HASTAHANESİ	15.10.16
MEHMET	İSMAIL	1877	BALIKESİR	TEKFURDAĞI MECRUHİN HASTAHANESİNDE	14.01.16

